

Utopia

Studentavisa

i Tromsø

NR. 9, 11. september 1995 - 20. ÅRGANG

Bill. mrk. ikke utlendinger

Mobiltelefoni
nå hvem du vil, når du vil.

Røykeforbud
kollektivt brutt -
Hovedgården stenges

Internett
trenger du håndkle for
å surfe på nettet.

SIDE 18-19

SIDE 14

SIDE 32-33

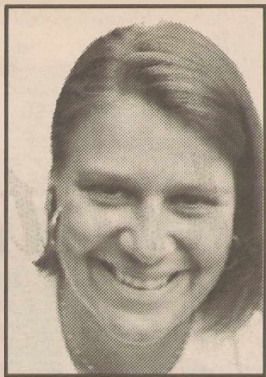
...er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisen gis ut med støtte fra Student-samskipnaden.

Diskriminerende

LEDER
Bolighjelpa har i år også gjort en god og viktig jobb. I år har de formidlet godt og vel 250 boliger, hovedsakelig til nye studenter i Tromsø. Bolighjelpa er et viktig hjelpemiddel som kan og bør videreføres. Det som er betenkelig er at Bolighjelpa ved en glipp har formidlet boliger hvor eierne klart har sagt at de ikke vil ta imot utlendinger. Nå er det litt usikkert hva som er lov og ikke lov i følge jussen på dette området, men som en del av studentvelferden og demokratiet burde Bolighjelpa automatisk ikke gått ut med slike tilbud. De burde rett og slett nektet å formidle boliger fra slike huseiere av prinsipp. Selvsagt er det eiernes rett til selv å bestemme hvem de vil ha boende hos seg, men det burde være Bolighjelpas plikt å boikotte de som på denne måten klart gjør det vi oppfatter som en diskriminerende handling. UiTø er en erklært anti-rasistisk sone, og som en del av dette kan en ikke godta at folk skal bruk Bolighjelpa på en måte som går imot de anti-rasistiske holdninger universitetet skal stå for.

Politikerene begynner nå med høstens store thriller, statsbudsjettet. Forrige budsjett endte opp med at vi fikk 24 prosent i stipendandel fra Lånekassa. Men dette holder ikke. Stipendandelen må opp og opp igjen. Det skal lønne seg å ta utdanning, og politikerne bør være forpliktet til å sørge for at vi ikke blir sittende igjen etter endt utdanning som gjeldsslaver. I denne forbindelse bør de heller ikke kun tenke på forskjellige turbostipendordninger. Studier skal ikke kun dreie seg om å bli fortst mulig ferdig med flest mulig vektall. Vi er her for å tilegne oss kunnskap og for å bli selvstendig tenkende mennesker. En turbostudent kan bli svært flink til å gulpe opp kunnskap, men vi frykter at selvstendigheten og evnen til kritisk tanke forsvinner i nilesinga av pensum.

Byråkratene i staten vil ikke la Tromsø få en egen huseiendom fordi huseierne ville få for store belastninger når det leier ut. En slik nemd kunne sørget for at vi fikk litt mer regulerte forhold og ikke behøvde å betale blodpriser for å bo. Kanskje vi skulle la de godt betalte byråkratene komme til Tromsø og selv finne ut hvorfor vi har et reelt behov for å regulere de skyhøye prisene på leiemarkedet?

Universitetene er nå åpne, men hva skjer nå? Mange har vært mot åpning fordi de hevder at studiekvaliteten blir dårligere, det vil bli vanskeligere å komme inn på hovedfag, og at vi nå kommer til å utdanne folk til arbeidsledighet. Jeg kommer til å ta for meg disse påstandene i mitt videre innlegg, og vil prøve å motbevise at åpning fører med seg store problemer

Universitetet er åpnet - hva nå?

Ved å hevde at åpne universiteter fører til dårligere studiekvalitet reduseres kvalitetsbegrepet ned til forholdstallet mellom areal og student eller professor og student. Dette er ingen holdbar definisjon av studiekvalitet. Det enkleste en skole kan gjøre for å bedre studiekvaliteten er å pusse på infrastrukturen og de ytre, fysiske rammene for et studie.

Dette er mål og resultater som kan kvantifiseres, slik at en kan se fremgang og forbedringer i form av tall og nummer. En annen ting er om dette er ønskelig; og til det beste for fagene, studiene, institusjonene - og ikke minst studentene.

NSU har beskrevet en del faktorer som vi mener er en forutsetning for at kvaliteten på studiet skal være god.

Kunnskapsutviklingen skal være fri, og studentene skal være aktive deltakere i denne utviklingen.

Det må være større frihet for studenter m.h.t. eksamensform og valg av pensum.

Man må arbeide med å prøve ut alternative undervisnings- og eksamensordninger.

Det må legges mer vekt på gruppeundervisning, kollokviearbeid, praksisarbeid og selvstendig oppgaveskrivning med veileder.

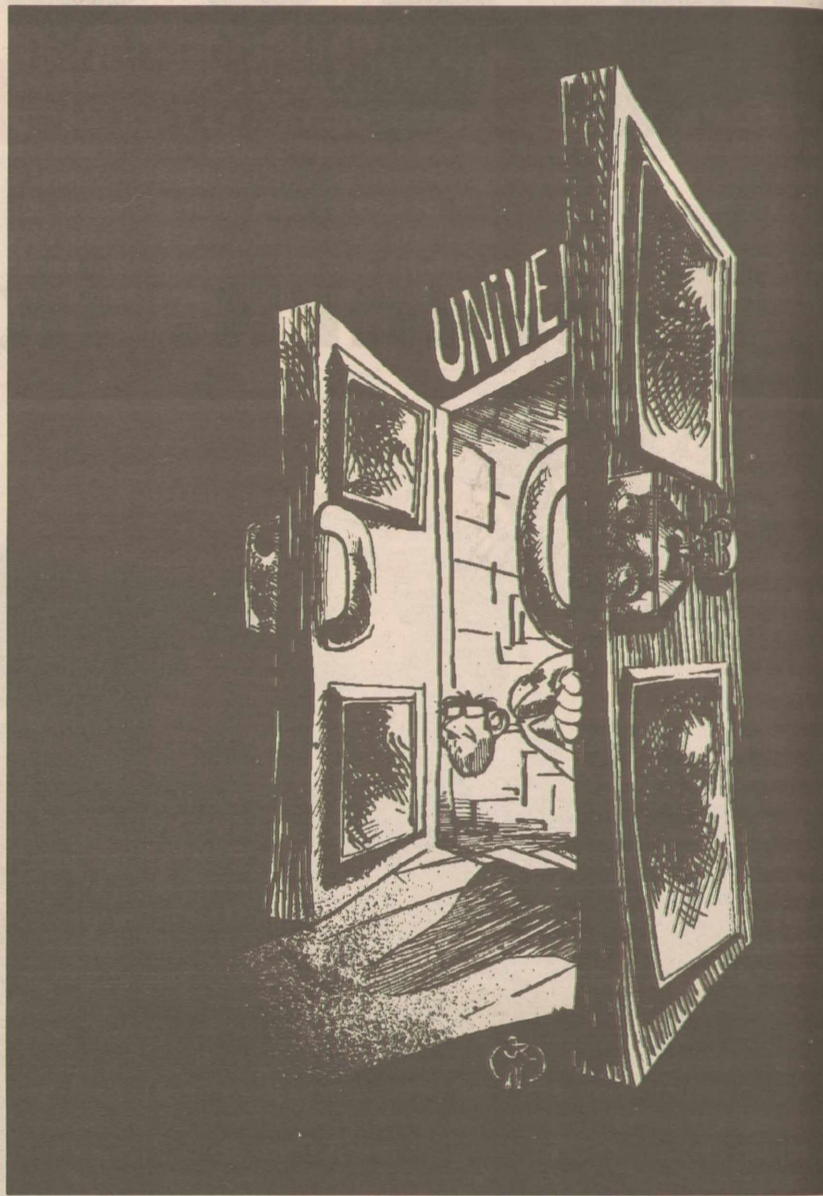
Studiekvalitet er altså et produkt av flere områder som innvirker innbyrdes på hverandre. Innholdet i det enkelte området kan også overlape og være del i andre områder. Som eksempel kan vi nevne: dersom studentene har en sunn kritisk holdning til sine omgivelser og kunnskaper om fagkritikk, vil dette få naturlige konsekvenser for området fagkvalitet.

Dersom en skal ta studiekvalitet på alvor, må en gå inn på alle områder som berører kvaliteten, også det kvalitative innholdet som strukturen og de ytre rammene skal betjene. De fysiske forhold og infrastrukturen må ikke bli et mål i seg selv, men er et middel for å fremme kvaliteten i fagene, studiene og for institusjonen. Målsettingene i et studium skal bygge opp under den kompetanse og faglige kvalitet en ønsker å formidle til studentene.

Hovedfag - den nye flaskehalsen

Ved en åpning av studiene kommer det naturlig nok flere studenter, og dermed vil også flere senere ta hovedfag. Det er her den nye flaskehalsen kommer. For å løse opp denne er det ikke bare snakk om å tilføre nye ressurser, det kan gjøres en del andre grep også: man kan styrke cand.mag-gradens anerkjennelse, og man kan gjøre noe med hovedfagets innhold, noe som igjen vil virke inn på gjennomføringstiden.

Cand.mag-graden som idag er normert til 4-år tilsvarende et masterstudie i USA, eller et Maîtrise-studie i Frankrike i studielengde. Disse gradene er vel anerkjente både i Norge og i utlandet. Hvorfor er det da slik at cand.mag-graden ikke blir sett på som en fullverdig utdanning når man kommer på arbeidsmarkedet? Fire års høyere utdanning burde være mer enn nok for å kunne kvalifisere seg til arbeidslivet.

Illustrasjon: Jens Nordstrøm

Nsu vil derfor arbeide for at graden blir mer anerkjent.

Styrk veiledningen

De største forsinkelsene i studiet kommer på hovedfag. En norsk hovedfagsoppgave er idag på samme nivå og størrelse som en doktorgrad i Sverige. Norske studenter skriver lengre oppgaver enn det som kreves, noe som resulterer i at mange bruker lang tid. Hovedfagsoppgavens omfang må bli mer i samsvar med de vektallene den skal representere. Isteden for å oppfordre hovedfagsstudenter til å overdimensjonere oppgavene sine, bør fagmiljøene heller be dem fortsette arbeidet på doktorgradsnivå. Veiledningen må også styrkes for at dette skal kunne gjennomføres. Studentene må sikres veiledning gjennom hele studiet. God veiledning sikrer at oppgaven ikke blir mer omfattende enn den er tenkt, noe som vil føre til at studenten kan gjennomføre studiet på kortere tid. Ved at innholdet i studiet endres vil flere uteksamineres og flere vil få tilbud om hovedfagplass.

Ressursfordeling

Universitetene må bli flinkere til å fordele ressursene slik at de til enhver tid utnyttes maksimalt. Ønsker studentene å ta lang utdanning, så må institusjonene legge forholdene til rette for at dette skal bli mulig. Får man gjennomført de overnevnte tingene vil dette være med på å lette presset på lengre sikt. Det er helt klart at det må tilføres betydelige ressurser til hovedfag, men ved å gjøre en del grep kan behovet for ressurser reduseres. Man vet i tillegg at studentkullene

kommer til å bli mindre med årene og dette vil gjøre det mulig å allokere midler fra laveregradundervisning til høyere grad.

Utdanner vi oss til ledighet?

Har vi så bruk for så mange akademikere som nå utdannes? Det å øke kunnskapen til samfunnet et gode i seg selv. Utfordringen ligger i å utnytte den kunnskapen som finnes. Utfordringen må først og fremst gå til næringslivet som må utnytte akademikerne kompetanse bedre enn idag. Institusjoner i høyere utdanning og næringsliv må få igang en dialog slik at næringslivet blir klar over hvilke muligheter som ligger i å ansette akademikere. For det andre går utfordringen til studentene selv. Vi må bli mer bevisst på at vi er i stand til å skape egne arbeidsplasser.

Til slutt

For meg er det altså slik at en åpning av universitetene skaper utfordringer og ikke problemer. Studiekvalitet og hovedfagsproblematikk har vært diskusjonstema i lang tid før åpningen kom, så dette er ikke noe som er kommet i år. Det åpningen har gjort er å sette nytt søkelys på disse tingene. Det er derfor viktig at alle tar del i utfordringen som ligger i lik rett til utdanning.

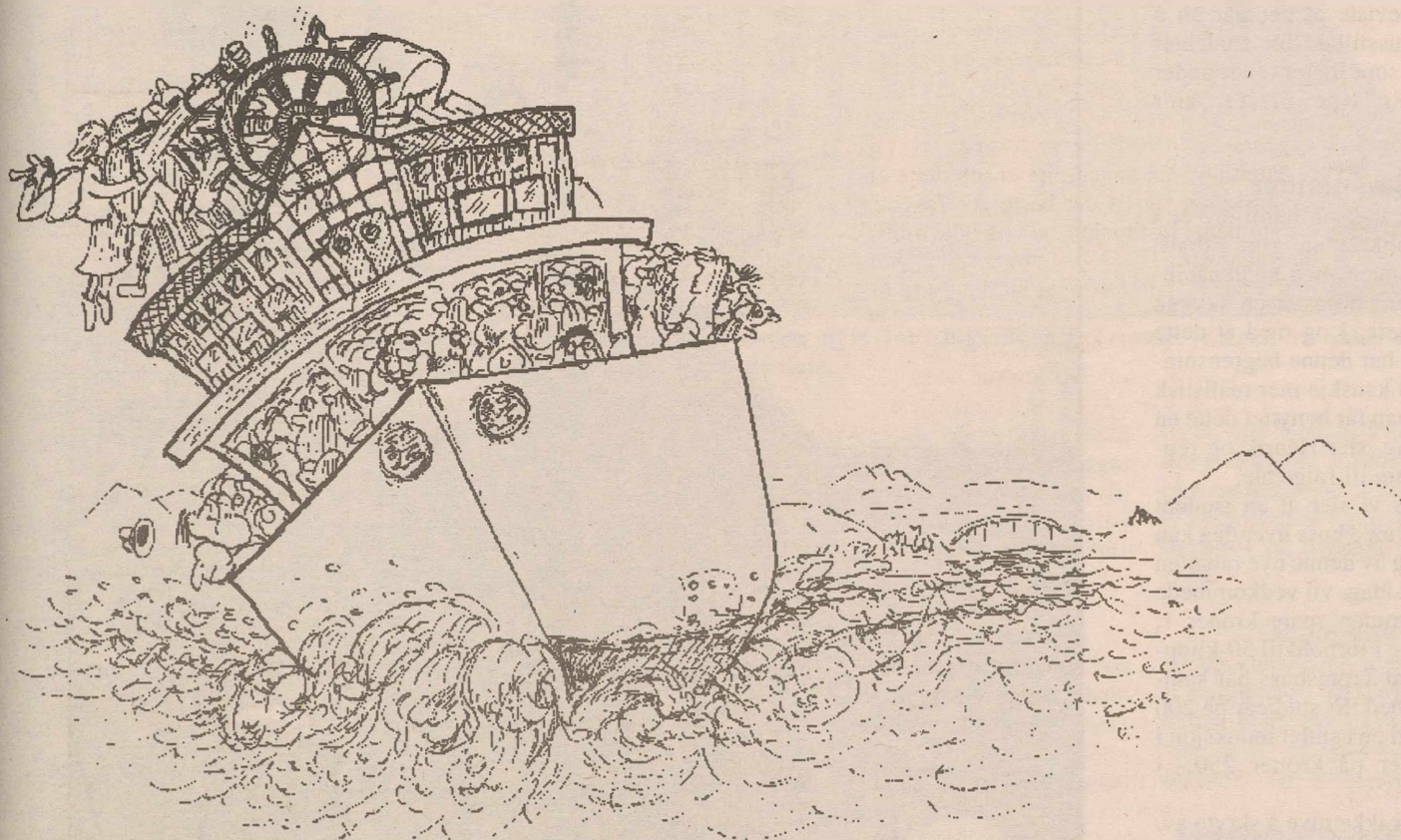
Av: Tone Dahl

Medlem av Norsk Studentunions (NSU) arbeidsutvalg

Universitetet i Tromsø

- et falleferdig demokrati?

I sommer, nærmere bestemt i juni, fremmet 11 av 12 instituttledere prorektor og professor i nordisk Tove Bull som rektorkandidat. Initiativtaker var instituttleder og professor i nordisk Endre Mørck ved Institutt for språk og litteratur. Rektorvalget er kanskje den viktigste anledningen universitetet har til å få en universitetspolitisk debatt, der visjoner og veivalg innen høyere utdanning skulle være det sentrale. Vi beklager at dette nå ikke vil være tilfelle.

Illustrasjon Erik Ødegaard

Omstendighetene omkring instituttledernes utspill gjør det legitimt å karakterisere det som et kupp. Endre Mørck presiserte i Tromsøflaket (nr. 10, 1. juni) at instituttlederne har underskrevet som privatpersoner. Spørsmålet vi stiller oss er; hvordan kan instituttlederne opptre som privatpersoner

i denne sammenheng og på denne måten, det vil si i samlet flokk?

annet enn nettopp instituttledere. Vi oppfatter saken slik at instituttlederne benyttet sin posisjon bevisst, i det vi altså ka-

verre ble det å fremme andre kandidater etter instituttledernes utspill vanskelig, fordi det automatisk ville blitt sett på som

brukt for å fremme en annen kandidat som ikke allerede satt i posisjon som prorektor.

Skinndebatt

Konsekvensen av instituttledernes utspill er at vi ved Universitetet i Tromsø bare har en kandidat til institusjonens viktigste verv, og at debatten omkring rektorvalget blir en skinndebatt. Vi spør oss hvilket demokrati det er disse «privatpersonene» ønsker ved universitetet? Representerer deres fremgangsmåte og konsekvensene av denne, en styringskultur Universitetet i Tromsø vil være kjent av?

Det har vært vanlig å se universitetet som en institusjon som nettopp skulle være et foregangsbilde og ivareta den frie tanke, samfunnsdebatten og demokratiet. I denne saken er det vår mening at universitetet ved instituttledernes utspill bevirker det motsatte. Kanskje disse instituttlederne ønsker seg tilbake til den gangen da et representativt professorvelde holdt roret. Vi merker oss videre at det var instituttledernes generasjon som for et kvart århundre siden var de fremste i kampen for demokratisering ved universitetene.

Skrevet av:

Tone Brekke, arbeidsutvalget i Studentstyret og Marianne Grimstad Hansen, nestleder i Studentstyret.

Vi spør oss hvilket demokrati det er disse «privatpersonene» ønsker ved universitetet? Representerer deres fremgangsmåte og konsekvensene av denne, en styringskultur Universitetet i Tromsø vil være kjent av?

rakteriserer som et kupp av rektorvalget ved Universitetet i Tromsø.

Endre Mørck sier videre til Tromsøflaket som begrunnelse for sitt initiativ at:

«Hvis det er allmenn oppslutning om Tove Bull, er det ingen grunn til å foreslå andre kandidater».

Med dette utspillet har Endre Mørck definert sitt syn på «allmenn oppslutning», et syn som muligens er av noe for privat karakter. Vi finner det høyest betimelig å etterlyse hvem som er blitt forespurt og har svart bekreftende, samt hvilke studenter som har gjort seg til talsmenn for nærmere syv tusen medstudenter. I et så viktig valg som rektorvervet burde disse opplysningene kunne dokumenteres uoppfordret. Vår spørreunde viste at langt fra alle ansatte var forespurt, videre ingen studenter samt at andre kandidater var etterlyst. Dess-

mistillit mot den foreslåtte kandidat, prorektor Tove Bull.

Undergraver demokratiet

Som en foreløpig konklusjon vil vi hevde at i et demokrati teller fortsatt en mann (eller kvinne) en stemme, og at instituttledernes forslag kun omfatter elleve underskrifter og dermed langt fra «allmenn oppslutning».

Beklageligvis innså man ikke denne feilslutningen i tide slik at kandidater som på dette tidspunktet var aktuelle ikke så seg i stand til å stå fast ved sitt kandidatur, ettersom de tilsynelatende manglet støtte. Dersom instituttledernes formål kun var å foreslå et kandidatur, på en måte der det også var rom for flere rektorkandidater og en reell valgdebatt, burde de ha valgt en annen fremgangsmåte. Deres undergraving av demokratiet viser seg tydelig om en tenker seg at deres fremgangsmåte

Bevisst posisjonsbenyttelse

Instituttlederne må ha innsett at de ved sitt utspill satte en effektiv stopper for den videre demokratiske prosessen, og at de ved å gå ut samlet ikke kunne unngå å bli oppfattet som

Vellykket hjerteoperasjon

Rektor Ole D. Mjøs gjengikk en vellykket hjerteoperasjon 3. august.

Rektor Mjøs er sykemeldt til oktober. Han sender en varm hilsen til alle studenter og ansatte og ønsker velkommen til et nytt semester.

Utopia

Universitetet - ISV
9037 Tromsø

Tlf: 776 44283
fax: 776 45199

Ansvarlig redaktør:
Håvard Arntsen

Kulturredaktør:
Ellisiv Lindkvist

Desksjef:
Henning Jensen

Fotoansvarlig:
Jan Martin Berg

Redaksjonssekretær:
Elin K. Haugdal

Sivilarbeider:
Jørgen Flint

I redaksjonen:

Ola Brattli, Torgeir Eikeland, Solveig M.L. Kavli, Kristian Wengen, Morten Skogly, Åsgeir Johansen, Thomas Harris, Vidar Dons Lindrupsen, Vibeke Isaksen, Andre Bruun, Amund Sjølie Sveen, Georg Lundesgaard, Per Steinar Moen, Rune Balle, Stein Ivar Mona, Truls Brekke, Åshild Strand, Wenche A. Johannessen, Joakim Christensen, Espen Sirnes Larsen, Geir Kastmo, An-Magritt Gjertsen, Eivind Lentz, Hilde Mjøs, Mona Møllebakken, Vegard Bønes, Marianne Schønberg, Kristoffer Jørgensen, Geir Ove Amundsen, Brynjar Indahl, Marte Holmemo.

Trykk:

Bladet Tromsø, i et opplag på 5000.

Annonsepris:

5 kroner per spaltecentimeter

Forsidefoto:

Jan Martin Berg

Neste deadline:

Onsdag 20. september

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Leserinnlegg kan trykkes anonymt hvis det bes spesielt om det.

Ekskluderende kort fra Tromsbuss

Studentbussprosjektet i vår viste at studenter kan ha påvirkningskraft. Tromsbuss har nå lansert et såkalt eksklusivt studentkort. Det er i alle fall eksklusivt i så måte at mange ikke kan benytte seg av det.

U Stein Ivar Mona

Det nye kortet med en prisforskjell i og utenfor rushtid faller uheldig ut for mange studenter. Studenter som ønsker å starte tidlig om morgenen vil ikke få benytte seg av dette korttilbudet, og særlig ikke de som har forelesning fra klokken 0815. Benyttelse av fast lesesalsplass betinger at man er på plassen innen klokken 0900 om morgenen. Dette går ikke an å kombinere med det nye studentkortet. I og med at denne ekstra rabatten ikke gjelder i rushtida vil for eksempel de av studentene som har barn (cirka 10 %) ikke få full utnyttelse av barnehageordninger. De fleste av disse er jo beregnet på folk som er i arbeid 0800-1600. I tillegg vil de som går på profesjonsstudier bli rammet. Alt i alt er det en lang rekke studenter som ikke har anledning til å benytte seg av den nye ordningen. Tromsbuss søker her å spre studentene til andre, mindre belastede tider, da morgen- og ettermiddagsrutene allerede er overbelastet.

Ikke godt nok

-Vi hadde ventet oss noe bedre. Det er positivt å se at Tromsbuss har gått et skritt i vår retning, men dessverre er det på langt nær godt nok. Dette sier Henrik Romsaas, en av de som i vår gikk i bresjen for studentbussprosjektet. Studentbusspro-

sjektet ble satt i gang som en reaksjon på at Tromsbuss ikke viste vilje til å innføre noen form for rabattordning for studenter. Prosjektet ble drevet av studentene selv. Et busselskap ble leid inn og det ble opprettet en rute mellom enkelte studentboligkompleks og universitetet. Billettprisen var cirka kroner 5,- pr. tur, basert på et forhåndsbetalt kort som man viste ved påstigning. Prosjektet varte i 14 dager, fra 24. april til 5. mai. Til tross for at det var en tid med hjemmekksamener, eksamensforberedelser og flott sykkelvær, gikk prosjektet med overskudd.

- Vi beviste at det går an å drive et busstilbud for studenter til en pris som ligger langt under Tromsbuss sine priser, sier Romsaas.

Småpenger

- To kroner og femti øre er i utgangspunktet en grei rabatt, men ordningen med begrensninger i rushtiden kaster en skygge over det hele. I og med at dette nye kortet har denne begrensningen, er det kanskje mer realistisk å anta at man får benyttet dette én gang daglig, sier Henrik og regner seg fram til følgende:

- Hvis vi sier at en student som reiser med buss hver dag kan benytte seg av denne nye rabatten én gang pr. dag, vil vedkommede altså tilsammen spare kroner 1,25 hver dag i forhold til 50-klippskortet som Tromsbuss har sammelignet med. Et studieår på 200 dager vil gi en samlet reduksjon i bussutgifter på kroner 250,- i året.

- Det er ikke mye å skryte av. Etter suksessen med studentbussen hadde vi forventet oss et tilbud mellom kr. 5,- og 7.50,-, uten noen form for begrensning i rushtidene. Kortet er positivt i så måte at det er rabatt i hele helgen, noe som er en forbedring i forhold til tidligere. Det mest positive er likevel at Tromsbuss viser vilje til å komme oss studenter i møte, avslutter Romsaas.

-Ett skritt forover, men marsjen er lang, sier Henrik Romsaas. Foto: Jan Martin Berg.

Billigst mulig

- Studentkortet er et prøveprosjekt som i første omgang vil vare ett år. På grunn av at vi ikke har fått tildelt mer penger fra fylkets samferdselsavdeling, drives dette prosjektet av våre egne overskuddsmidler. Denne rabatten er det laveste vi kan gå, sier administrerende direktør i Tromsbuss, Kjell Moe.

- Det er beklagelig at vi ikke kan ha en studierabatt som gjelder hele dagen. Det er også et aspekt at hvis vi hadde åpnet for et studiekort med denne rabatten hele døgnet, ville våre mest brukte ruter bli ytterligere overbelastet. Vi har ikke råd til å investere i

Kjell Moe, administrerende direktør i Tromsbuss AS

Foto: Arkiv / Georg Lundesgaard

nye busser, og vil således forsøke å spre studentene utover til andre ruter. Tromsbuss er klar over at det er en rekke studenter som ikke har anledning til å benytte seg av den nye ordningen, men i denne omgang er det lite vi kan gjøre med det, sier han videre.

- Dette nye kortet gir oss en

bedre sjanse til å måle hvor mange studenter som benytter seg av kortet. Vi får da en bedre oversikt over hvor stor del av studentene som er faste bussbrukere og hvilke ruter som vi må satse mer på. Disse forhold må vi ta med i betraktningen ved en eventuell forandring av ruter og systemer, avslutter Moe.

Fakta om studentkortet

Tromsbuss har definert rushtid til før klokken 0900 om morgenen og mellom kl. 1400 og 1700 på ettermiddagen. I rushtiden vil man få samme rabatt som på det såkalte 50-kortet. Det nye studentkortet fra Tromsbuss fungerer som et kredittkort på den måten at man på forhånd betaler inn et visst antall kroner som blir stående som en konto. Når du bruker kortet på bussen, vil det automatisk trekkes så mye som turen koster, avhengig av hvilken tid på dagen du reiser. Det nye studentkortet vil i beste fall gi en billettpris på kr. 7.50,- pr tur. Dette er tilfellet hvis man tar bussen mellom kl. 0900 og 1400 på formiddagen og mellom 1700 og 2330 på ettermiddagen/kvelden innenfor sone 1 og 2. Hvis man i samme tidsrom reiser ut i sone 3, vil billettprisen bli kr. 9.00,-, og til sone 4 vil billetten koste kr. 10.50,-. Utenom disse tidene vil prisen være den samme som det såkalte 50-kortet, henholdsvis kr. 10.00,- i sone 1 og 2, kr. 11.00,- i sone 3 og kr. 12.40 i sone 4. Dette gir altså en rabatt utenom rushtidene på kr. 2.50,- i sone 1 og 2, kr. 2.00,- i sone 3 og kr. 1.90,- i sone 4. Jo lengre man skal reise med bussen, desto mindre sparer man på å anskaffe seg dette kortet. Dessverre vil det nok fremdeles bli en del studenter som kjører en forurensende bil til universitetet i miljøbyen Tromsø.

Bryggga for dyr

Bryggga / Ungdommens Hus blir for dyrt for studentene i Tromsø. Eieren vil ikke selge og krever 760.000 kroner året i husleie.

Arkivfoto

Bangsund Trelast AS vil ikke selge Bryggga / Ungdommens Hus. De krever 760.000 kroner i leie, en leiepris som antageligvis blir for dyrt for studentene. SiTø sin direktør Vidar Bakken er åpen for å se etter andre hus som kan benyttes til samlingssted for studentene.

U Håvard Arntsen

- Vi er primært ute etter å kjøpe. Selv om Bangsund antyder en leietid på 15 år så ville det beste vært å ha noe permanent, sier han. Han viser til en henvendelse som samskipnaden fikk fra Bangsund seint i forrige uke. Der kreves det 760.000 kroner i årsleie og det understrekes at salg ikke er aktuelt. Tromsø kommune har i en langtidskontrakt leid huset med en leiesum på omlag 500.000 kroner i året. Kommunens leiekontrakt går ut sammen 1997. Bestemmer Samskipnaden og universitetet seg for å overta det tidligere Ungdommens hus vil kommunen bli løst fra kontrakten.

Kort tid

- I universitetshistorisk sammenheng er 15 år egentlig kort tid. Hva gjør vi når kon-

trakten går ut og Bangsund har andre behov enn det de har i dag?, legger samskipnadsdirektøren til. Han understreker at framstøtet fra Bangsund enda ikke er behandlet verken i universitetssystemet eller i Samskipnaden. Framstøtet kom etter at Universitetet, ved universitetsdirektør Harald Overvaag og Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø), sammen hadde bedt Bangsund om å komme med et tilbud på huset.

Det store gamle huset ligger nede ved Domusbryggga og Kjærbryggga, hvor filosofiseksjonen holder til, og ville derfor vært et perfekt sted å ha et sosial samlingssted for studentene.

Se etter noe annet

- Bryggga / Ungdommens hus henger i en tynn tråd. Leieprisen er for høy og vi vil i utgangspunktet ha vårt eget hus. Vi får vel begynne å se etter andre husmulig-

heter, sier Kritian Vengen, politisk sekretær i Studentstyret. Han understreker at ingenting er avgjort enda og at man vil se nærmere på tilbudet fra Bangsund.

Oppussing

En annen ting som taler for at Bryggga blir uaktuell er at det trengs store midler til å pusse opp huset og tilpasse det studentenes og universitetets be-

hov. Det foreligger ingen anslag over hvor mye det eventuelt vil koste.

- Studenter i andre byer i Norge har fått statsmidler til studenthus. Det er usikkert om staten vil gi oss statstilskudd så lenge vi må leie, forklarer Vidar Bakken.

Studenthuset AS selges

Samskipnaden og Studenter-samfunnet jobber i disse dager med å selge pizzarestauranten Studenthuset AS. Dette ble startet for å gi studentene et felles sted å være.

- Studentmassen har vokst seg ut fra Studenthuset, forteller Bakken og legger ikke skjul på at en eventuell salgssum - på forhåpentligvis mellom 4-5 millioner kroner - vil komme godt med hvis det skal investeres i et nytt studenthus.

Usikker situasjon

Bakgrunnen for at Bangsund ikke vil selge Bryggga / Ungdommens hus er at de selv ikke har avklart hvilket behov de har for huset i fremtiden.

- Studentene er foreløpig alene om å ville ha huset. De kriger ikke med andre om å leie huset, sier Sveim Chramer i Bangsund Trelasthandel AS. I våres var det framstøt fra private næringsdrivende som gjerne ville leie huset. Men nå er altså studentene alene: Hvis vi da vil betale pri-

UiTø-vennskap bare på papiret

Er vennskapsavtalene UiTø inngår med andre universitet bare flotte ord og fjær i hatten? Fire pedagogikkstudenter drar i disse dager avgårde til Guatemala og Nicaragua - blant annet for å finne ut av innholdet i en av disse avtalene.

U Elin K. Haugdal

I Guatemalas hovedstad, Guatemala City, finnes det et universitet ved navn San Carlo. Dette universitetet har universitetene i Tromsø og Bergen, samt SEMUT, inngått en vennskapsavtale med.

-Vi har rett og slett hatt vanskelig med å finne ut av at det er en avtale, og ikke minst hva denne avtalen består i, sier Solbjørg Marjala. Hun er ei av dem som skal tilbringe snaue seks måneder i Latin-Amerika.

- Det vi har funnet ut er at avtalens konkrete innhold går på utveksling av hovedfags- og doktorgradsstudenter. Jeg forstår det også sånn at det er ønskelig med en utveksling av laveregradsstudenter. Problemet er at få kjennet til San Carlo-universitetet og vennskapsavtalen. Og på forsker-nivå er det bare et begynnende prosjekt med sosialantropolog Terje Brantenberg i spissen som lukter av noe konkret.

Papiravtaler

Eldfrid Marjala forteller videre at leder for det interetniske instituttet ved San Carlo - en kjent menneskerettighetsforkjemper og drivkraft bak vennskapsavtalen med de norske universitetene -

så langt er svært skuffa over avtalen. Han har uttrykt at det hele bare er en papiravtale som venter og venter på å bli tatt i bruk.

- Noe av problemet ved UiTø er at de ikke finnes noen faglig drivkraft som jobber spesielt med universitetet i Guatemala City, slik som for eksempel Lisbeth Holtedal gjør i forhold til vennskapsavtalen med et universitet i Kamerun. Vi håper det vil rette seg opp når Brantenberg kommer igang, sier Eldfrid.

Farlig å være student

Vennskapsavtalen burde også rette seg direkte mot studentdemokratiet i Guatemala, mener to ganger Marjala.

- NSU har samarbeida med San Carlo-universitetet om dette tidligere, men hele samarbeidet sto og falt på én person, så nå ligger dette så vidt vi veit nede.

Solbjørg mener det er et generelt problem at slike samarbeid drives av enkeltpersoner. For det er et viktig arbeid å støtte opp om studentdemokratiet i land som Guatemala og Nicaragua.

- Sterke regimer har en tendens til nettopp å kneble studenter fordi det gjerne er disse

som tør å stå aller fremst i kampen for menneskerettighetene. Ei tid tilbake blei over halve studentstyret ved San Carlo-universitetet massakrert. Det er en dødsfarlig jobb å være studentpolitiker i Guatemala. Vi må forstå at vi her oppe er jævlige privilegerte, sier ei tydelig opprørt Solbjørg. Eldfrid fortsetter:

- Det er viktig for studenter i slike land at noen i det hele tatt veit om dem, og viser ønske om å støtte dem i kampen deres. Noe av oppgava vår i Guatemala og Nicaragua blir å skape kontakt - av mer permanent art - med det felles utgangspunktet at vi er studenter. Men det kan være en farlig jobb. Kanskje ikke for oss, men for dem. Det foregår en sterk maktkamp innafor studentdemokratiet, og vi har blitt advart mot at det kan være infiltratører i de fleste miljøer. Vi må være forsiktig med hva sier - og ikke minst hvem vi snakker med.

Oppfølging

Foreløpig har de fire som skal utenlands, ikke fått kontakt med universitetet i Managua i Nicaragua.

- Vi veit at det finnes en jesuitter-høyskole eller et universitet ved Atlanterhavskysten som skal ha fiskeri som spesialfelt. Dette burde være av stor interesse for

Solbjørg og Eldfrid Marjala er to av fire pedagogikkstudenter som reiser til Guatemala og Nicaragua for å se nærmere på Universitetets samarbeidsavtaler i disse landene.

Foto: Elin K. Haugdal

UiTø, mener Solbjørg og Eldfrid. Sammen med Ellen Grunnvåg og Ørjan Kalinin lover de å jobbe aktivt i forhold til den eksisterende vennskapsavtalen, og de ønsker å undersøke mulig-

heten for ytterligere samarbeid med skolen i Managua. Samtidig er meninga å følge undervisning i pedagogikk ved San Carlo, med norsk studielån som eneste økonomiske støtte.

Konkurransetilsynet sentralt har satt foten ned for en gjenoppretting av en husleieregulerende instans - en husleienemnd - i Tromsø.

Nei til husleienemnd

Dette er saken

En husleienemnd vil bli en klageinstans som vil få myndighet til å sette ned leia både på kommunale og private boliger hvis det skulle vise seg nødvendig - hvis leietakere betaler en urimelig høy husleie i forhold til boligstandard. Helt fram til 1991 hadde Tromsø kommune en egen husleienemnd, men den ble da nedlagt da ikke flere enn to til tre klager ble behandlet årlig. I løpet av de siste årene har boligmarkedet forandret seg dramatisk slik at Tromsø kommune så seg nødvendig å innføre husleienemnda på ny. 1. mars i år leverte de inn søknad til Administrasjonsdepartementet.

U Per Steinar Moen

Tromsø kommune søkte mars i år Administrasjonsdepartementet om gjenoppretting av husleienemnda, og Utropia ble fikk beskjed om at det bare gjensto «formaliteter» før husleienemnda ville bli gjeninnført i Tromsø. Nå viser det seg imidlertid at disse formalitetene kan skape store problemer for en nyoppretting av husleienemnda.

Etter det Utropia erfarer er nå saken om husleienemnda på høring i Kommunaldepartementet. Tidligere har som sagt Konkurransetilsynet på nasjonalt plan vært negativt innstilt til denne saken, selv om Konkurransetilsynet her i Tromsø mener det stikk motsatte. Likevel mener Kristian Wengen; politisk sekretær i Studentstyret, at Tromsø kommune vil få godkjent en gjenoppretting av en husleienemnd i Tromsø - selv om rådmannen i kommunen i sommer uttrykte tvil om kommunen ville vinne fram i Administrasjonsdepartementet.

- Jeg er sikker på at det blir husleienemnd i Tromsø etter at Administrasjonsdepartementet har behandlet saken, kommenterer Kristian Wengen til Utropia.

Flere ulemper

Konkurransetilsynet mener at en innføring av en kommunal husleienemnd vil være et nytt hinder for utleiery i Tromsø, noe som vil føre til at det vil bli færre hybler på markedet. Dette vil ingen være tjent med, påstår Konkurransetilsynet i sin innstilling

til denne saken.

Studentstyret, anført av Kristian Wengen, er ikke enig slutningene som Konkurransetilsynet boltrer seg med.

- Konkurransetilsynet kan på forespørsel ikke vise til noen form for dokumentasjon som underbygger dette, hverken i forhold til hvor stor betydning det kan få eller om det i det hele tatt stemmer, påstår Wengen i et brev til administrasjonsdepartementet.

Liten dokumentasjon

Videre i sin argumentasjon hevder konkurransetilsynet at siden studenthybelmarkedet er preget av høy mobilitet, så vil det derfor over tid være vanskelig for utleiery å legge seg på et utleierivå særlig over markedsleie. Også dette argumentet mener Studentstyret mangler dokumentasjon som viser faktiske forhold.

Tvert om mener de at Juss-hjelpa i Nord-Norges «Boligprosjektet 1994/95» viser at det er alt for mange studenter som betaler for høy leie i forhold til markedsprisen, og at Konkurransetilsynets argumentasjon dermed faller i grus.

Tidligere har både Konkurransetilsynet og Forbrukerrådet i Tromsø, samt Tromsø kommune og Juss-hjelpa i Nord-Norge, gått inn for en oppretting av husleienemnda i Tromsø nettopp fordi mange utleiery setter altfor høy pris på boligene sine.

Nå gjenstår Kommunaldepartementets utredninger før Administrasjonsdepartementet tar endelig avgjørelse i denne viktige studentsaken.

Inngangspris: 6 semester

3 år på universitetet er inngangsbilletten til enkelte av Samskipsnadens hybler nå i høst. Og det blir verre, kan boligansvarlig Inger Leiulfsrud i Studentsamskipsnaden i Tromsø love.

U Per Steinar Moen

De populære hyblene ved Prestvannet og Storskogen er ikke tilgjengelig for hvem som helst. Studenter som ønsker slike hybler bør ha minst 3 års ansiennitet dersom de i det hele tatt kan ha forhåpninger om å kunne få en egen nøkkel til disse lekkerbisknene.

Til andre mindre populære studenthjemmer er det nærmest fritt leide.

- Du trenger knapt nok noen ansiennitet i det hele tatt hvis du ønsker deg inn på Stor-elva, forteller Inger Leiulfsrud til Utropia. Tidligere erfaringer viser at det faktisk blir vanskelig å komme seg inn på de

forskjellige studenthyblene etter hvert som høstsemesteret strider fram.

- Ansienniteten varierer fra måned til måned. Etter hoveduttakene - de første uttakene etter at semesteret har startet - har vi bare 25-30 hybler ledige som skal fordeles ut på flere hundre søknader. Da er det klart at ansienniteten øker de første uttakene etter semesterstart, forteller boligsjefen.

Alt fra neste år vil sannsynligvis Studentsamskipsnaden ha 100 flere hybler å dele ut.

- Etter alt å dømme vil kommunen vedta å gi oss tomter til denne utbygningen ved neste kommunestyremøte i slutten av september, avslutter Leiulfsrud.

Foto: Geir Kastmo

Bomberomsbarna

U Per Steinar Moen

-Det kan bli veldig sosialt på bomberommet, sier en.
-Til tider litt for sosialt, humrer en annen.

For n-te gang blir boligløse studenter stuert sammen i bomberommet i ISV/ISL-bygningen på Breivika.

Nødhjelpsprosjektet ledet av Bolighjelpa har blitt et bilde på den fortvilte boligsituasjonen i Tromsø. Men selv om boligsituasjonen er fortvilt, så er humøret på bomberomsbarna en del hakk høyere.

Det gjelder å gjøre det hjemmekoselig.

Utlendinger ikke ønsket

Flere av tilbudene som Bolighjelpa viderefremidler til fortvilte studenter inneholder diskriminerende utsagn mot utenlandske studenter. Minst to av boligtilbudene forteller i presise formuleringer at utlendinger ikke er velkomne, og det eneste Bolighjelpas leder Frank Thure Lindgren beklager er at disse formuleringene ved en glipp kom ut til offentligheten.

Per Steinar Moen

I lengre tid har det vært fritt fram for studenter til å lese gjennom alle de ledige boligene som Bolighjelpa disponerer. Det er i den forbindelse at enkelte studenter har reagert sterkt på at flere av tilbudene tydelig gir uttrykk for at utleieren ikke ønsker «utlendinger».

Bolighjelpas leder Frank Thure Lindgren bekrefter nølende at det finnes slike tilbud.

- Vi tar inn mange ønsker fra utleiere, så det kan nok hende at det er veldig, veldig få tilfeller er snakk om at utleieren uttrykker eksplisitt at vedkommende ikke ønsker å leie ut til utlendinger, sier Lindgren. Men det er snakk om utrolig få, gjentar han.

Ut av de gjenværende boligtilbudene har Utopia funnet fram til to konkrete eksempler som bekrefter dette. Men siden det kun er snakk om de resterende tilbudene som Bolighjelpa enda ikke har fått fordelt ut, er det liten grunn til å tro at det kun er snakk om disse to tilbudene.

FSU sjokkert

Fiskeristudent Fortune Ogbobo fra Nigeria sier at FSU (Foreign Students Union) er sjokkert over at Bolighjelpa utøver slik praksis.

- Universitetsrektor Ole D. Mjøs prater så fint om et antirasistisk universitet, men likevel driver Bolighjelpa med en slik virksomhet. Selv om det fra en juridisk synspunkt kan være lov med å nekte å leie ut til utlendinger, så er vi lite glad at det blir akseptert av Bolighjelpa, sier Ogbobo på vegne av FSU.

Selv kjenner han til flere tilfeller hvor utenlandske studenter har fått store problemer med å få leid hybler og leiligheter i Tromsø. Derfor reagerer FSU sterkt på at Bolighjelpa, som en uavhengig organisasjon innenfor universitetet, oppmuntrer en slik trend.

- Tilbudene skulle aldri blitt godkjent, sier han til Utopia.

Blir viderefremidlet

- Blir tilbud som inneholder forskjellsbehandling når det gjelder rase viderefremidlet av Bolighjelpa?

- Ja, selvfølgelig blir slike tilbud viderefremidlet, innrømmer Frank Thure Lindgren, som også sier at den samme praksisen ble fulgt i fjor, da han da jobbet som medarbeider for Bolighjelpa.

Bolighjelpa viste at det ville bli et slikt problem på forhånd, men likevel har de ikke diskutert eventuelle strategier på hvordan de skal behandle slike tilfeller.

- Synes du ikke at Bolighjelpa ved dette såkalte antirasistiske universitet burde holde seg langt unna å distribuere boligtilbud som favo-

rises enkelte på grunn av hudfarge, rase og kultur?

- Vår primære oppgave er å skaffe boliger til studenter. Vi fungerer som en «buffer» mellom studentene og utleiere for slike elementer, slik at utlendingene ikke blir såret.

Derfor tar vi kontakt i hvert enkelt tilfelle om utleierne har noe i mot utenlandske leiere. Dessverre finnes det enkelte som ikke ønsker utlendinger, og da tar vi hensyn til det.

Det er bedre at utlendinger ikke blir formidlet disse tilbudene, enn at de blir avvist ved døren.

Lindgren går ikke med på å la være å formidle disse tilbudene videre.

Riktignok avviser Bolighjelpa enkelte tilbud enten på grunn av høy leiesum, eller fordi vedkommende utleiere tidligere har utmerket seg i forlikrådet.

Alle andre tilbud blir går gjennom systemet, innbefattet tilbud hvor huseieren kun ønsker å leie ut til nordmenn.

Utlending

- Hvordan vil dere i Bolighjelpa definere utlending?

- Vi driver ikke å definere utlending.

- Men dere må jo ha en formening om hvem som karakteriseres som utlending når dere velger hvil-

Bolighjelpssjefen Frank Thure Lindgren beklager ikke at Bolighjelpa tar inn boligtilbud med diskriminerende innhold.

Foto: Geir Kastmo

ke tilbud dere gir til de som søker deres hjelp? Ville dere gitt disse tilbudene til en finne?

- Nei.

- Så da definerer dere en utlending som en som ikke har norsk statsborgerskap?

- Ja.

Beklager ikke

Bolighjelpssjefen Frank Thure Lindgren beklager ikke at Bolighjelpa tar inn slike tilbud.

- Det finnes personer som har forskjellige holdninger til innvandrere. Det er en virkelighet. Vi må forholde oss til virkeligheten, sier han. Hvis vi nekter å ta i mot slike tilbud, kan utleierne bare sette inn annonser i aviser, mener han.

Etter det Utopia har grunn til å tro, vil boligannonser som spesifiserer at de ikke ønsker utlendinger bli avvist i de fleste

aviser.

Men han beklager at det var en stor tabbe av ham å la andre studenter få tilgang til opplysningene om at utlendinger ved enkelte boligtilbud ikke var ønsket.

- Dette var interne opplysninger som aldri skulle ha vært lagt ut. Det var en tabbe, sier han til at alle hadde tilgang til denne type informasjon.

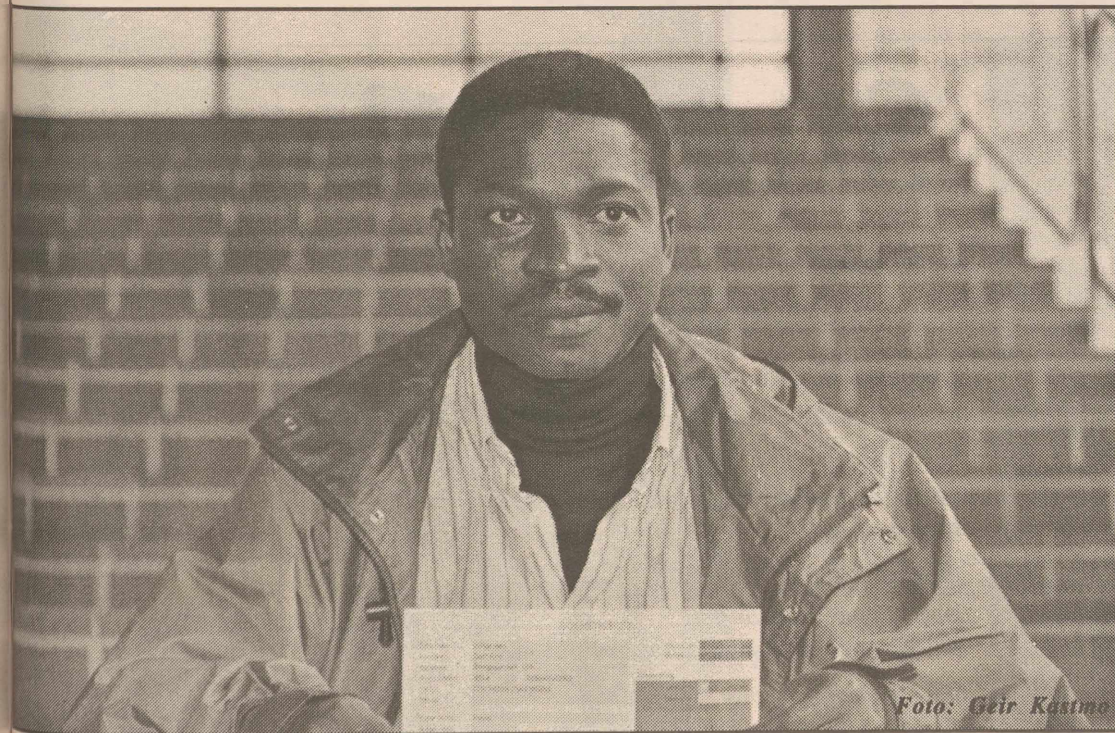

Foto: Geir Kastmo

Fiskeristudent Fortune Ogbobo fra Nigeria sier at FSU (Foreign Students Union) er sjokkert over at Bolighjelpa formidler boligtilbud med diskriminerende utsagn.

Lovstridig

Etter det Utopia erfarer, kan slike tilbud som diskriminerer mennesker utifra hudfarge og kultur, i verste fall være grunnlovsstridig.

Juridiske rådgivere som Utopia har vært i kontakt med er veldig usikker på lovligheten til slik annonsering.

- Vet du i hvilken grad det er lov å stille slike kriterier i boligtilbud?

- Nei, det vet jeg ingenting om, sier Lindgren. Ingen av oss i Bolighjelpa er jurister, vår jobb er å hjelpe for at studenter for et boligtilbud, føyer han

Ansvarslost

Studentsstyrets leder, Stig Erik Falk, sier at Bolighjelpa burde ha vært sitt ansvar bevisst.

- Siden Universitetet i Tromsø er erklært en antirasistisk sone, så ville iallfall jeg aldri tatt i mot slike tilbud, forklarer Stig Erik Falk. Det er liten tvil at dette er rasistisk, det er underforstått at det er hudfarge det er snakk om. Alt dette bunner i fremmedfrykt og uvitenhet, slår han fast.

- Ideelt sett burde ikke slike tilbud bli tatt inn, sier han.

SOS Rasisme er sjokkert og rystet over at noe slikt i det hele tatt kunne skje.

v/ Lærfabrikken i Stakkevollvegen

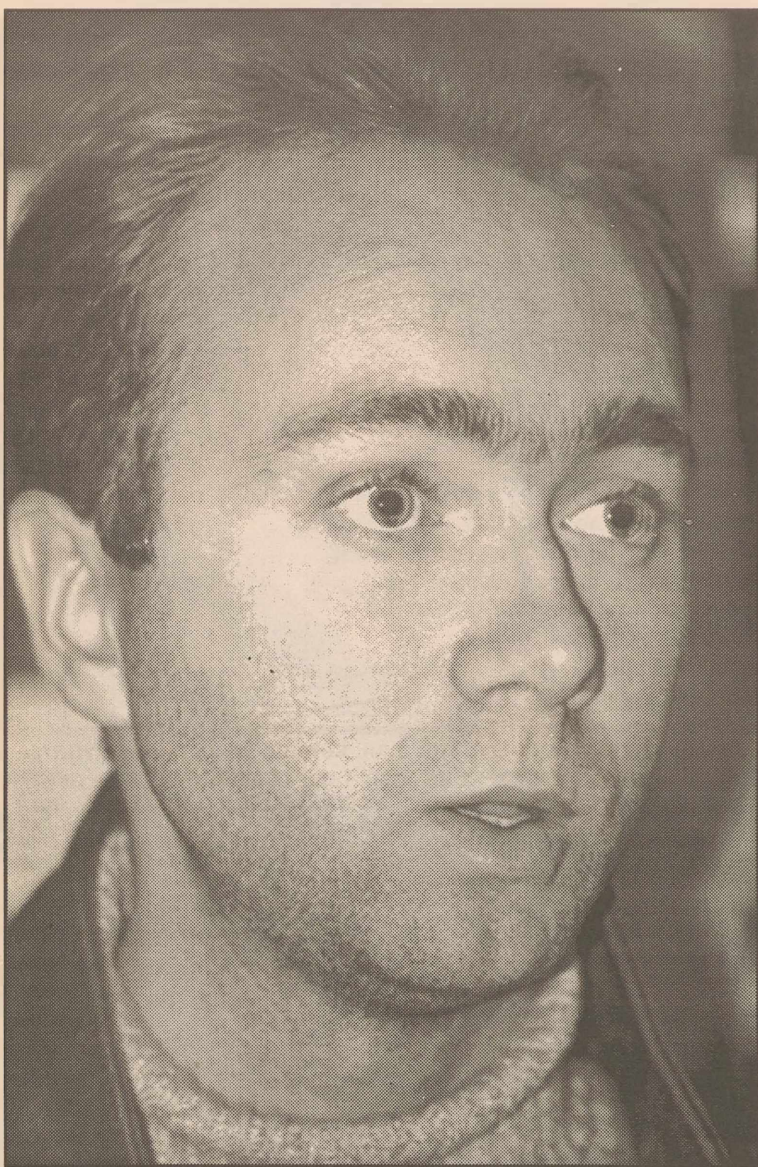
Bilbørsen A.S

Ring 77 66 66 11

Utleie av personbil - varebil og minibuss

- til byens beste priser !

- Engasjer dere lokalt

Engasjer dere i partipolitikken, og helst i Ap, der du studerer, oppfordrer AUF-leder Trond Giske.

Foto: Geir Kastmo

- Studenter er ikke flinke nok til å engasjere seg i lokalpolitikken. Selv om dere ikke har stemmerett i Tromsø er det ikke dermed sagt at dere er uten politisk påvirkningsmulighet i lokalpartiene. Derimot kan dere bli en viktig pressgruppe.

U Håvard Arntsen

Ordene tilhører leder i Arbeidernes Ungdoms Fylking (AUF) Trond Giske. I forbindelse med kommunevalget var han på stemmefiske på universitetet i forrige uke. Og oppfordringen han kommer med er at studenter må bli flinkere til å engasjere seg i lokalpolitikken.

Studenter har en utrolig mulighet til å få gjennomslag for sine hjertesaker i lokallagene i Tromsø, mener Trond Giske.

- Boligsituasjonen i Tromsø, problematikken rundt et nytt samlingssted for studenter og idrettsbygg er saker som studenter kunne påvirket partiene i Tromsø til å gjøre mer med. Det gjelder å ta del i de partipolitiske prosessene og sørge

for at studentenes syn får gjennomslag der, sier ungdomspartilederen videre. Og selv sagt mener han at alle burde gått inn i, og jobbet aktivt innen, Tromsø Arbeiderparti. Mer fikk han ikke sagt før koffertbærer Janle Heitmann, lokallagsleder i Sosialdemokratisk Studentforbund og nestleder i Tromsø AU skyflet Giske ut av UiTØ og på flyet til Oslo.

Slo alle rekorder

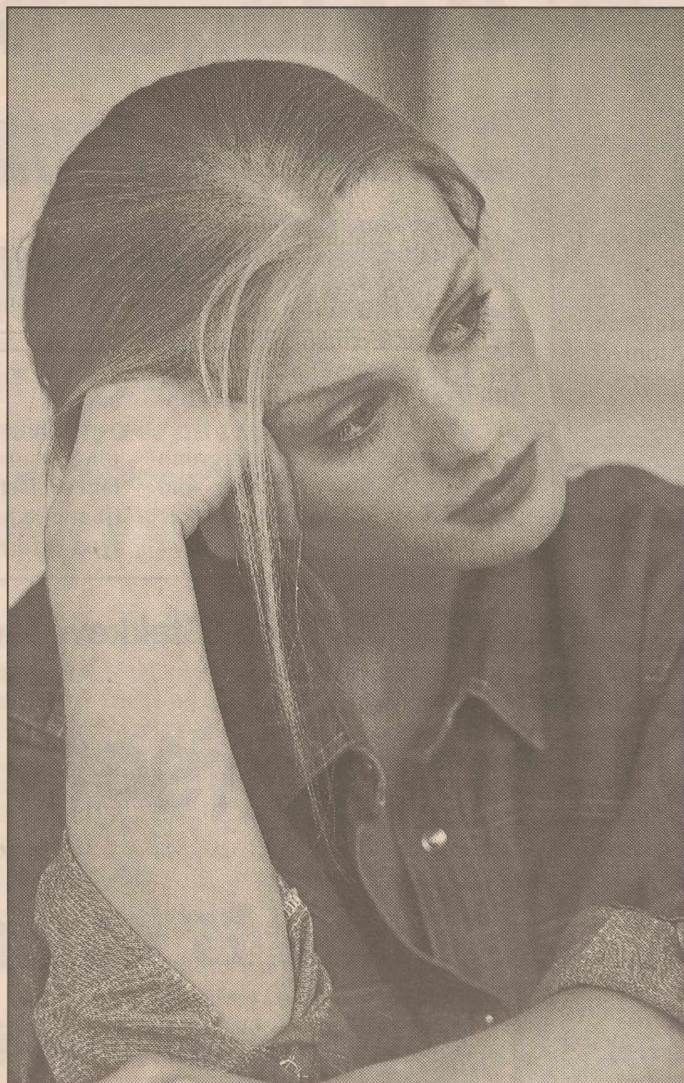
Helse uten grenser, medisinerstudentene årlige humanitæraksjon gikk over alle forventninger. Det gikk faktisk så bra at telleapparatet til banken brøt sammen!!

- Vi vet ikke helt hvor mye som kom inn, men når telleapparatet brøt sammen hadde vi allerede passert fjorårets sum, som var på 80.000 kroner, sier leder for aksjonen Christen Peder Dahl. I løpet av uka vil den nøyaktige summen være klar. Årets innsamlende midler går til en øyeklinikk i Nepal.

Totalt var 150-200 medisinerstudenter i Tromsø i sving hele forrige uke. Det har

blitt servert nepalsk mat i kantina og fredag og lørdag gikk studentene rundt og samlet inn penger. Lørdag var det også en svært vellykket torgdag i byen.

- Vi sjekket blodtrykket til folk, gav dem sysntester og liknende. Vi demonstrerte også førstehjelp og noen hadde kledd seg ut som klovn. All i alt var det svært vellykket med masse folk og pent vær sier Dahl.

Student!

K-studentkonto kan gi deg bedre oversikt over økonomien

Åpner du en K-studentkonto kan du blant annet få K-kort til for tiden kun kr. 25.- i årspris og lavere gebyrer ved bruk i Norge. Vi kan også tilby forskudd på lånet fra Lånekassen, BrevGiro-avtale og en ny og bedre BSU (boligsparing for ungdom), hvis du er så heldig at du kan spare litt!

Brosjyren som forteller mer får du hos oss!

K KREDITKASSEN
CHRISTIANIA BANK OG KREDITKASSE

Sanitæranlegg skaper opphoping av studenter

Kapasiteten på feltkurset Bio 105 på IBG er sprengt. Tidligere i høst ble et tredvetalls studenter direkte testet fra kurset. Grunnen skal være at sanitæranlegget på feltstasjonen i Skibotn ikke er bygget for mer enn 60 personer.

Jørgen Flint

Bio 105 er et femvektalls økologikurs med innlagt 5 dagers feltarbeid på feltstasjonen i Skibotn. Kurset arrangeres to ganger på høstsemesteret og tar 30 studenter hver gang. På påmeldingsdagen i begynnelsen av semesteret var det 90 studenter som møtte opp. Det ble deretter gjennomført loddtrekning blant de som hadde 25 vektall og totalt 30 studenter kom ikke med på kurset.

- Dette er et veldig viktig kurs for studenter som skal gå videre på økologi og helt basis at i det hele tatt skal klare å følge med på faget senere. Det er derfor skandaløst at det er slik opphopning av studenter,

sier Henrik Romsaas, studenttilsvalgt på IBG.

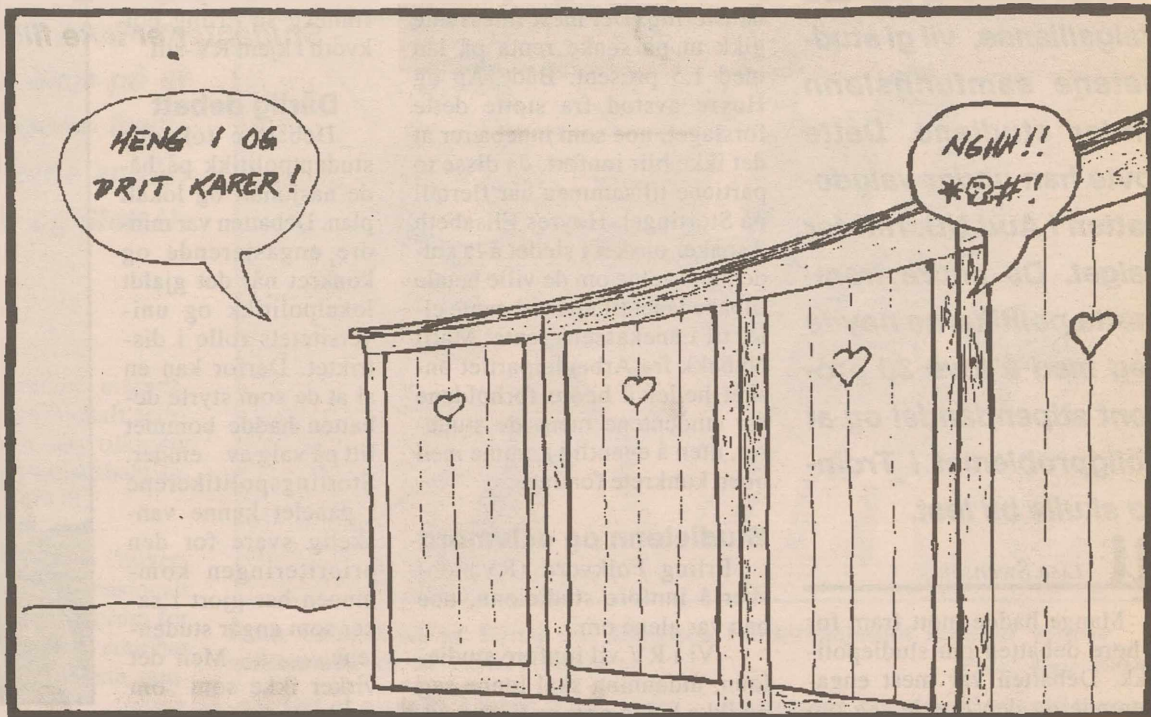
- Dette kurset passer bra å ta på begynnelsen av andre året på IBG.

Dette er likevel en umulighet når man må ha 25 vektall før man har noen mulighet til å komme med på kurset. I verste fall fører dette til at noen studenter blir gående et helt år til og ta fag de egentlig ikke har behov for, sier Romsaas.

Lovet forandring

At kurset er viktig for videre studier viser det faktum at studenter har tilbudt seg å sove i telt og ordne maten selv for å få delta på det faglige arbeidet på Skibotn de fem dagene kurset varer.

- Saken kan enkelt løses ved at man setter opp noen mobile toaletter og lar folk sove i telt, påpeker Romsaas. Han har vært i kon-

Skibotn Feltstasjon legger begrensinger på hvor mange som kan komme med på det viktige kurset Bio-105. Et kurs som legger grunnlaget for at man kan følge faget biologi seinere.

Illustrasjon: Jan Martin Berg

takt med ledelsen IBG om saken og blitt lovet forandring uten at noe hittil har blitt gjort.

Vurderer alternativer

-Vi kan dessverre ikke ta med flere personer på kurset enn det det er kapasitet til på Skibotn.

Når sanitæranlegget og kjøkkene bare er bygd for 30 personer kan vi dessverre ikke ta flere enn dette, sier Sylvia Labugt, administrativ leder på IBG.

-Vi jobber imidlertid med alternative steder å arrangere kurset. Vi har vært på befarings på en

militærleir i nærheten som for oss er høyst aktuell som kurssted. Likevel er dette i siste instans også et spørsmål om økte ressurser som vi ikke vet om vi får, avslutter Sylvia Labugt som ikke kan love at situasjonen er bedret til neste år.

Protester mot Frankrike

Forrige uke sprengte Frankrike en atombombe. De angrep en hel verden og ikke minst Tromsø sin studentavdeling av «Leger mot atomvåpen».

Håvard Arntsen

I forbindelse med åpningen av semesteret og helseminister Werner Christies besøk i Tromsø hadde de nemlig prøvesmaking mot prøvesprengning. De spratt flere vinflasker som studentene kunne nyte godt av. Dette for å vise at det fins veldig gode alternativer til franske viner.

- Frankrike har vært utrolig arrogant på dette punktet. Vi vil vise vår avsky ved å oppfordre alle til å boikotte franske viner. Og som vi viser her fins det adskillige andre viner som bør nytes framfor franske, sier Toralf Melsom.

Han er leder av studentavdelingen av Leger mot Atomvåpen i Tromsø. Leger mot Atomvåpen er den største internasjonale legeforeningen og jobber med å kartlegge og informere om konsekvenser av bruk av atomvåpen. De fikk blant annet fredsprisen i 1985. Studentlaget har en del aktiviteter utover høsten, så det er bare å se etter oppslag.

2.4 millioner krefttilfeller

- Ingen vet de fulle konsekvensene av prøvesprengninger. Det regnes med at de siste tiårene har prøvesprengninger i atmosfæren ført til 2.4 millioner flere krefttilfeller. Hva som er konsekvensene nå etter underjordiske prøvesprengninger, hvor avfallet siver ut i grunnvann og sjøen vet man ikke, forteller han.

Ikke helt alene

Melsom er ikke helt alene i sin protest mot Frankrike. Så og si alle som kan kripe og gå utenfor Frankrike har sendt protestbrev, vært med på underskriftskampanjer og boikottet franske varer. Norges Studentunion opp-

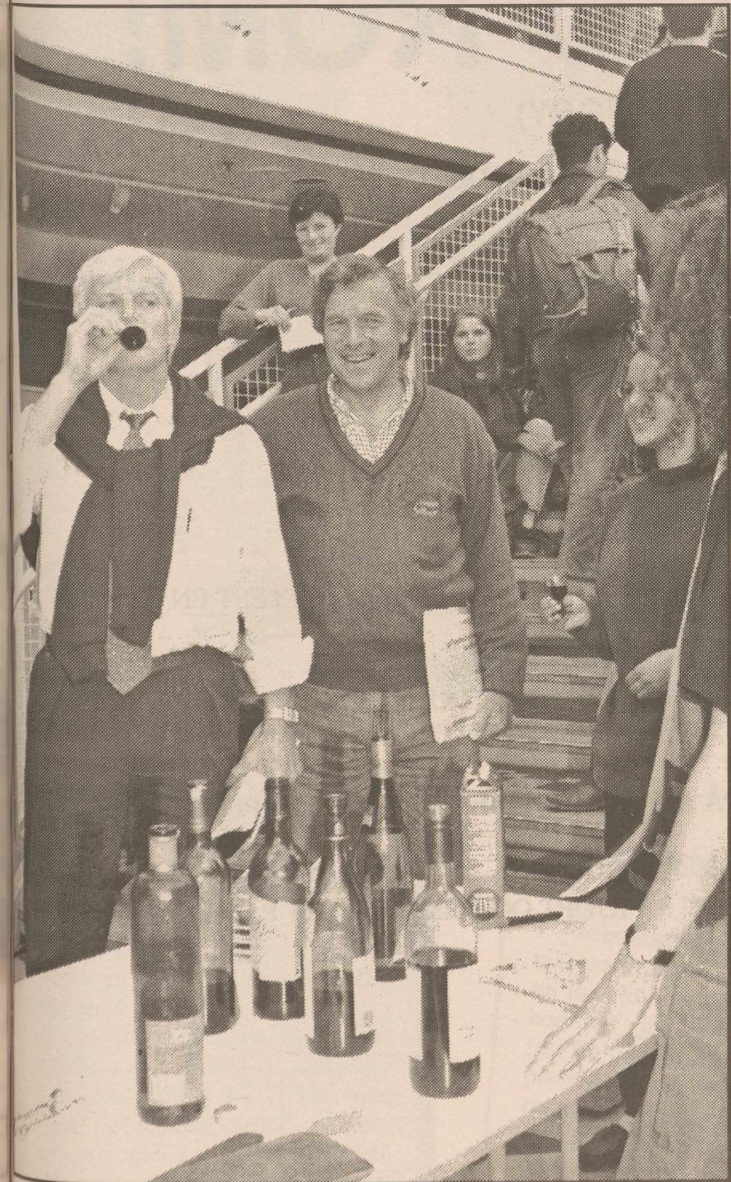

Alle foto: Geir Kastmo

fordrer også til boikott og studentstyret i Tromsø ber Samskipnaden om å unngå å bruke franske varer i kantinene på universitetet.

Men det er svært få som har

nevnt noe om å rette noen sanksjoner mot det landet som i disse dager har huset en FN-konferanse, nemlig Kina. Det er heller ikke så lenge siden de fyrte av en atomladning.

Helseminister Werner Christie fikk prøvesmake vin mot Frankrikes atomprøvesprengninger. Leder i studentavdelingen av Leger mot atomvåpen i Tromsø Toralf Melsom oppfordrer til fullstendig boikott av franske varer.

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med Studentenes Sosialtjeneste ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, tvil om studievalg, eksamensangst.

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i. Konsulentene har taushetsplikt. **TA GJERNE KONTAKT.**

Kontoret er i kjelleretasjen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord (inngang på yttersiden av bygget). Treffetid 10-14 hver dag. Klokke 13-14 har kontorene åpen konsultasjon.

Husk å benytte deg av **HELSEFONDET**, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fåes hos Studentenes Sosialtjeneste.

Psykolog: Henvend deg til Studentenes Sosialtjeneste om muligheter for psykologisk behandling.

Ekspedisjon, Jill-I. Larsen Tlf: 77 64 53 23

Vil øke stipendandel til 30 prosent

Erling Folkvord, fra Rød Valgallianse, vil gi studentene samfunnslønn under studiene. Dette lovte han under valgdebatten i Aud.UB. rett før valget. De andre fram-møtte politikere nøyde seg med å love 30 prosent stipendandel og at boligproblemet i Tromsø skulle bli løst.

U Lise Swensen

Mange hadde møtt fram for å høre debatten om studiepolitikk. Debatten var mest engasjerende da den dreide seg om studentfinansieringen. De som hadde kommet for å få løfter, fikk sitt. Politikerene flesket straks til med å love å høyne stipendandelen fra 24 % til 30 prosent. Faktisk var både Ap, H, RV og SP helt enige i dette. KrF var den eneste som høynet tilbudet til 40 %. Dersom disse partiene mot formodning skulle komme til å stå ved sine løfter, ville det ikke være noe problem å få dette forslaget gjennom ved budsjettbehandlingen på Stortinget i høst.

Senk renta

Det var flere konkrete forslag

til å forandre dagens studiefinansiering. Det mest interessante gikk ut på senke renta på lån med 1,5 prosent. Både Ap og Høyre avstod fra støtte dette forslaget, noe som innebærer at det ikke blir innført, da disse to partiene til sammen har flertall på Stortinget. Høyres Elisabeth Aspaker ønsket i stedet å la studentene velge om de ville betale tilbake lånet til markedsrente eller til Lånkassens rente. Marit Nybakk fra Arbeiderpartiet ønsket heller å bedre forholdene for studentene mens de studerer, uten å egentlig komme med noen konkrete forslag.

Studielønn og selvmord

Erling Folkvord (RV) ønsker å innføre studielønn, noe han var alene om.

- Vi i RV vil innføre studielønn, utdanning skal lønne seg og ikke koste noe, sa Folkvord. Han fryktet også at det vil utvikle seg et nytt klasseskille i det norske samfunnet.

- Det vil føre til stor gjennomstrømming og beinhardt press på studentene, mente Marit Nybakk som også så muligheten for selvmord som en konsekvens av dette tiltaket.

Politikerene ble oppfordret til å fortelle hvor de hadde tenkt å hente pengene til de ulike tiltakene fra. Ap og H ville hente pengene fra andre steder på utdanningsbudsjettet. Resten av partiene hadde tenkt å hente pengene fra andre budsjetter.

- Norge er et av verdens ri-

keste land, så pengene finnes!, sa Erling Folkvord i kjent RV-stil.

Dårlig debatt

Debatten tok opp studentpolitikk på både nasjonalt og lokalt plan. Debatten var mindre engasjerende og konkret når det gjaldt lokalpolitikk og universitetets rolle i distriktet. Derfor kan en si at de som styrte debatten hadde bommet litt på valg av emner. Stortingspolitikere i panelet kunne vanskelig svare for den prioriteringen kommunen har gjort i saker som angår studentene. Men det virker ikke som om studentene intresserer seg i lokalpolitiske spørsmål. Da det for 2 uker siden ble arrangert lokalpolitisk

debatt på Aud. Max. møtte kun 6 personer fram. Noe annet som bidro til å senke engasjement blant de som satt i panelet, var den korte taletiden. Debattantene ble tildelt 3 minutters taletid, noe som effektivt hindret litt lengre resonnementer fra deltakerne og holdt temperaturen i panelet nede. Dette var kanskje årsaken til at antallet fremmøtte minket jevnt under debatten og få holdt ut helt til slutten. De fleste partiene sa seg eni-

- Gi studentene studielønn, krevde RV's Erling Folkvord under en valgdebatt i Aud.UB.

Foto: Nordlys / Elisabeth Rønbeck

ge i at arbeidet for å øke antallet studieplasser ikke hadde stått i forhold til studentenes boligtilbud i Tromsø.

- Dersom kommunen får fingeren ut og legger til rette for utbygging, lover jeg å arbeide for å prioritere boligsituasjonen i Tromsø på Stortinget, lovte Einar Stensnæs (KrF). Øystein Djupedal fra SV var raskt ute med å si seg enig i dette. Dessverre kom ikke flere partier

med konkrete løfter.

Den eneste politikeren i panelet som faktisk stiller til valg i høst, var Venstres Marie Fangel som var dertil ivrig. Hun lovet å gjøre sitt for at billige tomter til studentboliger blir lagt ut. Videre stilte hun seg positiv til å forsøke å regulere utleieprisene på det private markedet, etter et utspill fra salen.

KOM OG SE PÅ CD-ROM!

(CD-ROM = COMPACT-DISC-READ-ONLY-MEMORY)

-DU VET ALLEREDE AT EN CD-PLATE KAN LAGRE MUSIKK SOM DU SÅ SPILLER AV HJEMME I STUA DE : DU HAR EN MASKIN HJEMME SOM LESER INFORMASJONEN PÅ CD-PLATA.

-PÅ EN SLIK CD-PLATE KAN DU LAGRE FLERE TYPER INFORMASJON: CD-ROM BRUKES F.EKS. MYE TIL STORE TEKSTSAMLINGER: KATALOGENE VI BRUKER I BOKHANDELEN ER ET EKSEMPEL PÅ DETTE.

-DET DU KANSKJE IKKE VET ER ER AT EN CD-PLATE OGSÅ KAN KOMBINERE FLERE TYPER INFORMASJON: LYD, BILDER, FILM BITER OG TEKST.

-TIL SAMMEN UTGJØR DETTE ET SÅKALT MULTIMEDIAPRODUKT: AUDIOVISUELT HJELPEMIDDEL SOM KAN SUPPLERE BOKA.

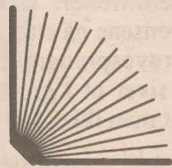
-DISSE PRODUKTENE ER NOEN GANGER REN INFORMASJONSBANK, NOEN GANGER REN UNDERHOLDNING, OG OFTEST EN KOMBINASJON AV BEGGE DELER.

-DE NYE MULTIMEDIAPRODUKTENE BEREGNET PÅ HEIMEN ER GJERNE STORE OPPSLAGSVERK DER DU SELV KAN LETE FRAM I EN FORM OG I DEN REKKEFØLGE SOM PASSER DEG.

-INFORMASJONEN LIGGER GJERNE «LAG PÅ LAG» SLIK AT DU KAN SØKE VIDERE PÅ INFORMASJONEN SOM DU ER SPESIELT INTERESSERT I.

-VI VIL SE MER OG MER TIL DISSE PRODUKTENE I FRAMTIDA. NOE AV DETTE KAN DU FÅ KJØPT OG DEMOSTRERT PÅ AKADEMISK KVARTER.

DU TRENGER FLG. UTSTYR FOR Å KUNNE BRUKE CD-ROM HJEMME:
PC 486 m. windows og lydkort
cd-romspiller m. høytaller (fra ca. kr.2500.- eller tilsvarende til Mac.

AKADEMISK KVARTER

B O K H A N D L E R I

Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø, Tlf: 77 644920

MER ENN BØKER!

Program med stor tyngde

Internasjonalt Seminar er i full aktivitet igjen. Et tett program med nasjonale og internasjonale størrelser venter bare på at engasjerte studenter skal fylle Aud.Max på tirsdagene framover. -Vi har virkelig gjort kupp hva foredragsholderne angår, forsikrer Ruth Gabrielsen fra Internasjonalt Seminar og Slett U-landsgjelda.

U Elin K. Haugdal

Seminarene denne høsten har stor variasjon i tema, men med internasjonale spørsmål som fellesnevner. Og Internasjonalt Seminar er ikke redd for å ta opp de mest uløselige brøker og brennaktuelle problemstillinger. Ruth trekker fram Julian Y. Kramers foredrag om barnarbeid - økonomisk utbytting av barn 12. september. Videre kommer Eva Gran fra FN-Sambandet rett fra Kvinnekonferansen i Beijing og vil ta opp hvorfor «gubbesynet» må ut og kvinneperspektivet inn for å løse nære og framtidige utfordringer. Mellom disse seminarene sniker det seg inn et internasjonalt tema med lokal forankring: Carl Malde er leder av KRON-prosjektet, et kommunalt prøveprosjekt ved Flyktningekontoret i Tromsø, og arbeider med integrasjon av flyktninger. Påstanden om at vellykka integrasjon er forutsetning for vellykka retur til hjemlandet, er utgangspunkt både for prosjektet og debatten 19. september. Det virkelig store kuppet har Internasjonalt Seminar gjort ved å få sosialøkonom Stein Haugen oppover for å snakke om dilemmaet mel-

lom vekst hos oss og vår erklærte u-landsolidaritet. Haugen er internasjonalt anerkjent og har en rekke tunge verv tilknyttet blant annet FNs UNEP og Verdensbanken.

Samarbeid

Ulike organisasjoner tilknyttet Universitetet har representanter i Internasjonalt Seminar. Å skape et tverrfaglig forum for internasjonale spørsmål er ønsket som har ført organisasjonene inn inn i dette samarbeidet.

- Isteden for å arrangere hver våre møter, med mye strev og lavt oppmøte, bestemte vi oss for å gå sammen om dette prosjektet. Vi samordner krefter og når flere, sier Ruth Gabrielsen.

- Godt oppmøte og interessante debatter forrige semester viser at denne satsinga er svært levedyktig. På denne måten blir også oppmøtet helt uforpliktende. Folk kommer for å høre dyktige folk informere om aktuelle emner. Ønsker en å engasjere seg utover det, er de enkelte organisasjonene der som et tilbud. Kirsti M. Johansen, fra Tromsø Kristelige Studentforbund føyer til at det er ønskelig å trekke flere folk med i samordningsgruppa til Internasjonalt Seminar.

Ruth Gabrielsen og Kirsti M. Johansen i Internasjonalt seminar ønsker velkommen til et variert tema.

Foto: Geir Kastmo

- Det er givende å jobbe fram et program sammen med andre organisasjoner med samme målsetting, sier hun.

Tverrfaglig vinkling

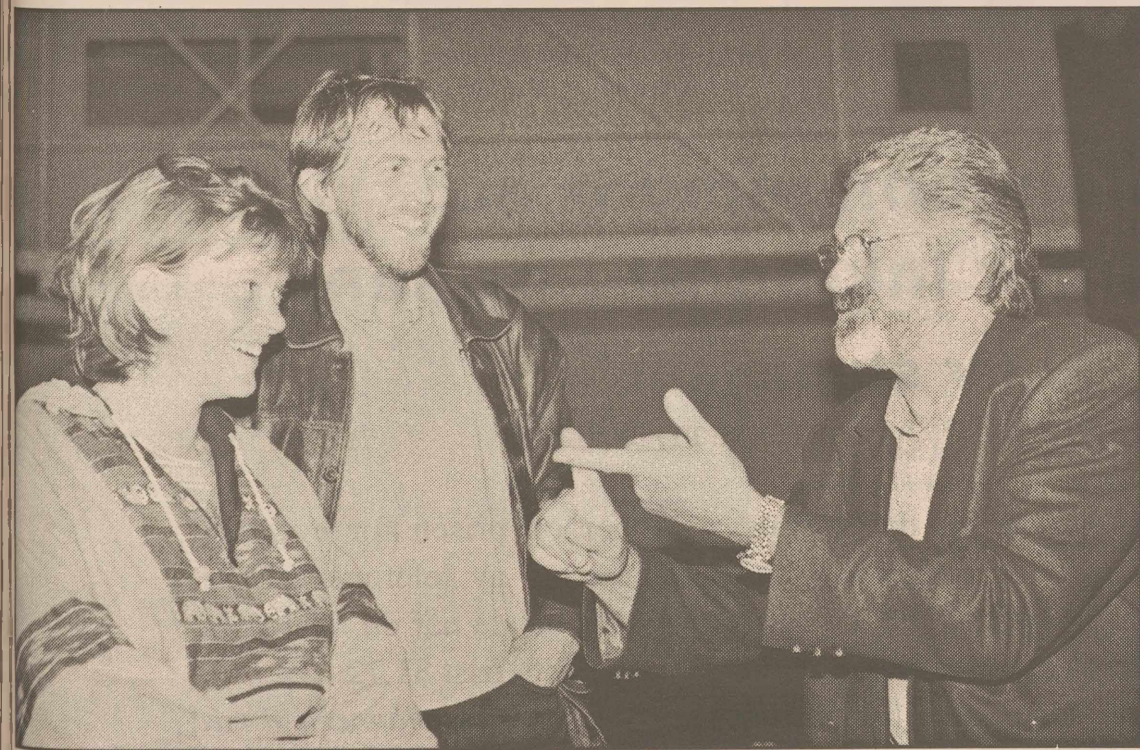
Tverrfaglig vinkling på alle debatter har vært et viktig utgangspunkt for Internasjonalt Seminar. Og seminaret 17.oktober er et slikt krysningpunkt.

- Temaet er *Internet og den nye digitale verdensorden* vil kanskje trekke en del av dem som vanligvis ikke møter opp på seminarene våre. Vi regner med en times skikkelig debatt i etterkant av Erling Fossens foredrag, sier Kirsti. Fossen er redaktør av tidsskriftet *F.eks. og e-Feks.*

Kirsti og Ruth har vanskelig for å trekke fram enkelte seminarer som høstens

høydepunkt, men kan ikke unngå navn som Johan Galtung, samfunnsforsker og matematiker, eller president i Sametinget, Ole Henrik Magga. Dessuten avsluttes høsten med to tunge ekstra-seminarer midt i eksamenstida: Rapporten fra FN-kommisjonen for global styring, som kom i vår, blir lagt fram av to av kommisjonens medlemmer - spanske Anna Balletbo Puig og engelske Lord Frank Judd. Seminaret i Tromsø er startskudd for en Norges-turnè med disse kommisjonsmedlemmene. Internasjonalt Seminar har ved hjelp av SEMUT vært med å dra igang denne turnèen. Og på seminaret som holdes på datoen ett år etter EU-slaget, møtes fire sentrale aktører for å debattere om vi har blitt mer solidariske etter vårt EU-nei.

Bistand - en viktig dråpe i havet

Audhild Sinnes og Jørgen Fandrem startet høstensInternasjonalt Seminar.

Foto: Elin K. Haugdal

- Bistandsarbeid kan virke nytteløst. Vi går inn i kulturen til et annet land og lager denne mer vestlig. Dessuten er hjelpa vi kan gi bare ei dråpe i havet. Med denne innstillinga møtte Audhild Sinnes og Jørgen Fandrem sammen med et tredvetalls andre opp til høstens første internasjonale seminar.

U Elin K. Haugdal

Nettverksleder i Kirkens Nødhjelp stilte spørsmål ved bistandsarbeidet i den tredje verden: Er det lavkostnad eller pengesluk? Dette spørsmålet har lokal betydning: Medisinerstudentenes lokallag av *Helse Uten Grenser* samler penger til en øyehelseklinik i Nepal, en klinikk Østby har førstehånds kjennskap til.

Prosjektet er i høyeste grad et lavkostnadsprosjekt, drevet av lokalbefolkninga sjøl. Og Østby mener det fungerer.

To på seminar

Utopia huket tak i Audhild og Jørgen etter snaue to timers løselig foredrag, ispedd lysbilder og spørsmål fra salen, og spurte hvorfor de bruker to timer på Internasjonalt Seminar og på temaet bistandsarbeid i den tredje verden.

- Vi har begge diskutert u-hjelp med venner i det siste. En felles venn har nettopp kommet tilbake fra Tanzania, desillusjonert og frustrert over hvor nytte-

løst han opplevde bistandsarbeidet han sjøl var med på. Det er klart at sånt smitter over på våre holdninger, sier Jørgen.

- Ja, det er vel den egentlige grunner til at vi er her - for å finne ut om u-hjelp bare gjør skade. Og Audhild innrømmer at hun faktisk kan gå mer optimistisk ut av Aud.Max enn hun kom inn.

Mye skryt

- Men det ble mer skryt av Kirkens Nødhjelp enn vi blei gitt svar på om det nytter, eventuelt ikke nytter å drive bistandsarbeid. Det er i og for seg greit nok så lenge jeg veit at Kirkens Nødhjelp er en av de bedre organisasjonene på dette området.

- Og så er det positivt å se at kirka også kan gjøre noe utover det å misjonere, skyter Jørgen inn.

Begge to er enige med Østby i at det er viktig å gjøre noe. Det er ingen framtid i å sitte på beken å være kafè-radikaler.

- Sjøl om bistanden vår bare er ei dråpe i havet, er det tross alt viktig å være den dråpa, konkluderer Audhild og Jørgen etter seminaret.

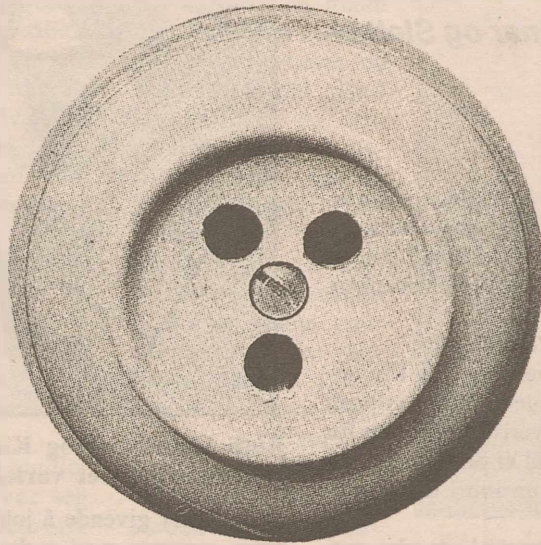
Utopia får konkurranse

Høgskolen i Tromsø (HiTø) skal få sin egen studentavis. Avisen kommer ut fra oktober, men har ennå ikke fått noe navn.

Avisen skal først og fremst bringe nyheter om hva som skjer i studentmiljøet på HiTø, men også om studenpolitiske forhold på nasjonalt plan. Den vil også bringe kulturstoff og annet av interesse for studenter og ansatte på HiTø.

Informasjon i alle bygg

Arbeidsutvalget (AU) skal opprette «informasjonskroker» i alle bygg på universitetet. Der vil man kunne holde seg oppdatert om hva NSU bedriver gjennom utlagte brosjyrer og sakspapirer. En telefon med direktelinjer til AU vil også plasseres i informasjonskroken, slik at man kan ringe direkte hvis man lurer på noe. Studentavisene *Utopia*, *Studentforum* og *Studentfront* blir også å finne i kroken.

Stillhet?

Bestill telefonabonnement nå – få Samtale Venter inkludert i prisen! Betal når du får studielånet.

Det er merkelig hvor stille det blir når man flytter for seg selv. I løpet av et par dager har man opparbeidet en utrolig trang til kontakt med omverdenen.

For 750 kroner kan du få ditt eget telefonabonnement inklusiv Samtale Venter*. Hvis det ikke er telefonkontakt på stedet fra før, betaler du 250 kroner for montering.

Som student får du Samtale Venter inkludert i prisen (tjenesten koster egentlig 98 kroner). Samtale Venter innebærer at du hører et tonesignal hvis noen ringer deg mens du sitter opptatt i telefonen. Dermed kan du svare den som ringer, og veksle mellom de to samtalene. Samtale Venter er gratis å bruke.

Etableringsprisen på 750

kroner og prisen for eventuell montering av telefonkontakter, kan du betale når du får studielånet (siste frist 31.12.95)

Bestill telefonabonnement med Samtale Venter nå!

Ring vår kundeservice gratis på telefon 140 eller stikk innom ditt nærmeste Telchus.

*) Forutsetter tilknytning til en moderne sentral.
Studenttilbudet gjelder ut oktober 1995.

Bakvaskelskampanje

Mannen bak fordelskortet «Ishavskortet», Ketil Øynes, føler at Studentstyrets arbeidsutvalg og Tromsø Konservative Studenterforening (TøKSF) har satt igang en bakvaskelskampanje mot han og Ishavskortet. Salget har ikke gått som forventet delevis på grunn av de fordelene «Aksjon Studentrabatt i Tromsø» har oppnådd.

U Håvard Arntsen

Etter mange lange år med krav om at studentene skal ha et fordelskort har det denne høsten blitt lansert to. Et på privat initiativ, Ishavskortet, og et etter initiativ fra TøKSF. Sistnevnte er rett og slett det kortet du får ved registreringen og det første koster 200 kroner. Begge kortene gir brukeren mellom 5 og 25 prosent rabatt i enkelte butikker.

Overkjørt

- Jeg føler meg overkjørt av Studentstyret. I juli presenterte jeg konseptet for Ishavskortet for dem og fikk signaler om at de ikke kom til å lage noe slikt dette semesteret, sier Ketil Øynes, mannen bak Ishavskortet. Han har sagt opp fast jobb og satset midler på å sette igang et fordelskort for studentene. Han mener også at de som står bak Studentkortet har satt igang en bakvaskelse kampanje mot Ishavskortet. Øynes viser til plakaten som er blitt hengt opp på universitetsområdet, samt at det poengteres hvor mye han

angivelig kan tjene på et slikt kort.

- Det er klart at jeg vil tjene endel penger på dette. Jeg prøver tross alt å få dette til å bli et levebrød. Jeg får dekt inn mine utgifter men noen rik mann blir jeg ikke, sier han. Hvor mange kort han har solgt på Universitet vil han ikke kommentere.

- Jeg har bare satt igang noe som ville være et gode for studentene i Tromsø. Studentene ville spart penger, butikkene ville blitt mer attraktive å handle i for studentene og selv ville jeg hatt et sikkert levebrød, sier han videre. Men han forsikrer at han kommer til å videreføre prosjektet neste år hvis det går bra. Han har tross alt både de videregående skolene og høyskolene som målgruppe også.

Oppfyller valgløfte

- TøKSF hadde som valgløfte under vårens studentstyrevalg å sette igang et fordelskort til studentene. Det har vi gjort nå. Egentlig ville vi avvente det hele til semesterstart, men i og med at det andre kortet kom måtte vi

Ketil Øynes mannen bak «Ishavskortet» er skuffet at salget av kortet er gått mye dårligere enn forventet.

Foto: Jan Martin Berg

raskt stable et alternativ på beina, forteller Torbjørn Flaatten i TøKSF. Han legger til at TøKSF uansett ville ha gjennomført fordelskortet.

Påstander om bakvaskelse tilbakeviser han.

-Vi har ikke sagt noe negativt om kortet til Øynes. Vi har bare påpekt at det fins et gratis alternativ til Ishavskortet.

Det er mulig at det fins plass til to kort, sier han og påstår at Øynes kun har solgt noen få kort på Universitetet i Tromsø.

Studenthusfond

Fordelene ved Studentkortet er foreløpig gratis for studente-

ne. Dagens ordning vil bli videreført minst fram til høsten 1996.

- Studentstyret får avgjøre kortest videre fremdrift. Vi kan ikke forvente at enkelt studenter ofrer sommerferier for å sørge for at andre studenter skal oppnå fordeler, sier nestleder i Studentstyret Marianne Grimstad Hansen.

Hun skisserer at dette kan bli en inntektskilde for studentene.

- En ide som kan drøftes er at studentene kjøper seg til disse fordelene, mot en billig penge, overskuddet kan da gå til for eksempel et «studenthusfond», eller noe annet som studentene

finner for godt, sier hun.

Mot fordelskort

Under valgkampen til studentstyret tidligere i vår uttalte Radikale og sosialistiske Studenter Alternativ (ROSSA) seg svært kritiske til et fordelskort for studentene.

De viste til at det fins mange andre grupper i samfunnet som har like god bruk for slike fordeler, samt at det ville være uheldig at studentene skiller seg ut med flere fordeler. Såvidt Utopia har fått opplyst skal ROSSA behandle denne saken på nytt i forkant av neste studentstyremøtet.

Enzymer ga forskningspris

Dr.scient Steinar Johansen ble tildelt den nyetablerte Pris for yngre forskere. 35-årige Johansen har arbeidet med struktur og egenskaper ved RNA enzymer. Han er en selvstendig og nyskapende forsker som har bidratt med originalitet og banebrytende arbeid innenfor et nytt forskningsområde, heter det i begrunnelsen.

Torbjørn Flaatten, i TøKSF, er fornøyd etter at det gratis alternativet til Ishavskortet har bidratt til at få har kjøpt fordelskortet, men heller bruker studenkortet.

Foto: Jan Martin Berg

Røykestopp på UiTø

Vil stenge Hovedgårdskantina

Assisterende universitetdirektør, Jan Larsen, truer med å stenge Hovedgårdskantina, hvis det ikke blir slutt på røykinga der.

U Vegard Bønes

-Vi ser alvorlig på at røykerne bryter røykeforbudet på denne måten, sier Larsen. Kantina oppfyller ikke kravene som røykeloven stiller til røykerom. Dermed kan det bli nødvendig å stenge serveringa i kantina. I et brev universitetsdirektøren har lagt ut i kantine skrives de:

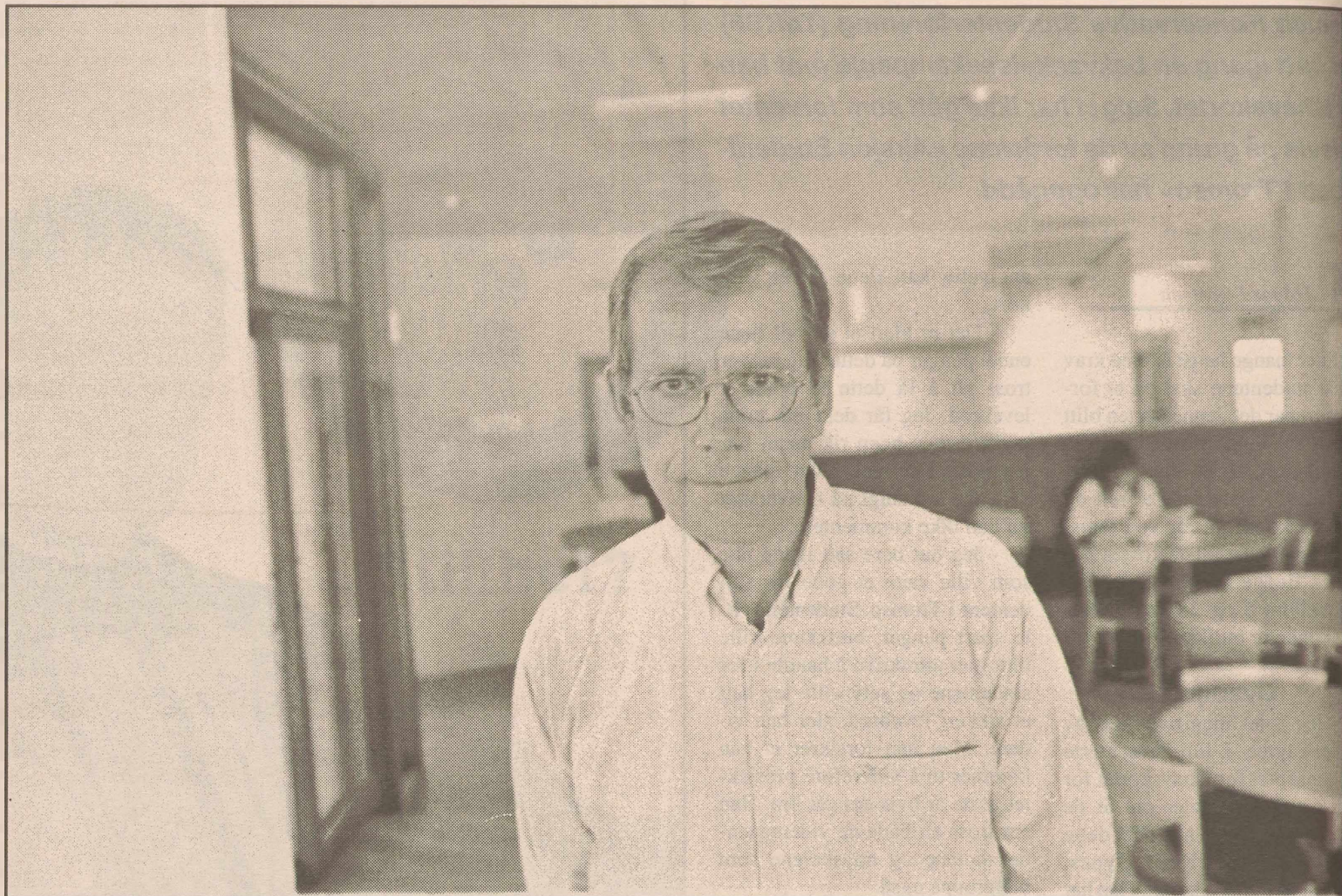
«Denne aksjonen (røykeaksjonen (red.anm)) har nå glidd ut, i og med at noen begynner å tro det er fritt fram for å røyke på "skjæret". Dette kan vi ikke tillate.»

Oversett aksjonen

Ledelsen ved universitetet har vært villige til å overse denne aksjonen i en kort periode, men i og med at de føler at aksjonen har glidd ut, og at folk nå tar Hovedgårdskantina som et røykeområde, har de blitt tvunget til å ta aksjon.

Derfor har ledelsen bedt Studentstyret om å vurdere å ta opp saken til røykerne som en følge av denne aksjonen.

- Vi følger bare vedtaket fra universitetsstyret. Hvis studentene vil endre på dette må de ta

Assisterende direktør, Jan Larsen, truer med å stenge Hovedgårdskantina som en følge av røykinga der. Foto: Vegard Bønes

saken opp gjennom de riktige kanaler, sier han. Det kan forsåvidt nevnes at Studentstyret arbeidsutvalg, som har kontor plasser i Hovedgården ikke har stumpet røyken i sine lokaler.

Røykestopp

Røykeforbudet på UiTø trådte i kraft 1. juli i år. Selve forbudet ble vedtatt i 1994, etter en debatt hvor alle slapp til. Røykingen er bare tillatt i enkelte rom,

men dette er bare fram til årsskiftet. Etter dette skal det være røykefritt på hele universitetsområdet. Universitetet forbeholder seg retten til å stenge ett eller flere av røykerommene hvis de mener

det er behov for det. Røykerommet på UB er etter det Utopia erfarer allerede blitt stengt. Røykekantina på MH er tidvis stappfull. Hvor full den er er avhengig av hvordan været er.

Røykeopprør

Fredag 1. september ble røykeforbudet på UiTø kollektivt brutt. I noe som for røykerne må ha fortont seg som en religiøs hendelse, begynte omlag seksti røykere å røyke samtidig i Hovedgårdskantina. De var nemlig lei av å måtte stå ute i kulda for å få i seg sin hardt tiltrengte nikotin.

U Vegard Bønes

Selve aksjonen pågikk uten noen særlig dramatik. Ingen gav synlig uttrykk for at de mislikte at røykerne tok seg til rette på denne måten. Selv ikke kantinepersonalet protesterte. I stedet fikk røykerne beskjed om at hvis de skulle røyke i kantina, så måtte de komme og hente askebegre.

Røykeaksjonen var ikke begrensa til en dag, så i det Utopia går i trykken er Hovedgårdskantina i praksis ei røykekantina, selv om det er kommet trusler fra høyere myndigheter.

Motstandere?

Det er liten tvil om at det er en del mennesker som er lite begeistra for denne aksjonen, men den dagen aksjonen starta, var ikke Utopias medarbeider i stand til å finne noen.

Assisterende kantinesjef, Svein Johansen, kan likevel opplyse at de har fått en del klager fra studenter som er sinte over at det sitter folk og røyker i kantina. Han er selv ikke spesielt glad for denne aksjonen, men hverken han eller kantinepersonalet har gjort noe konkret for å få en slutt på røykinga.

Uholdbar situasjon

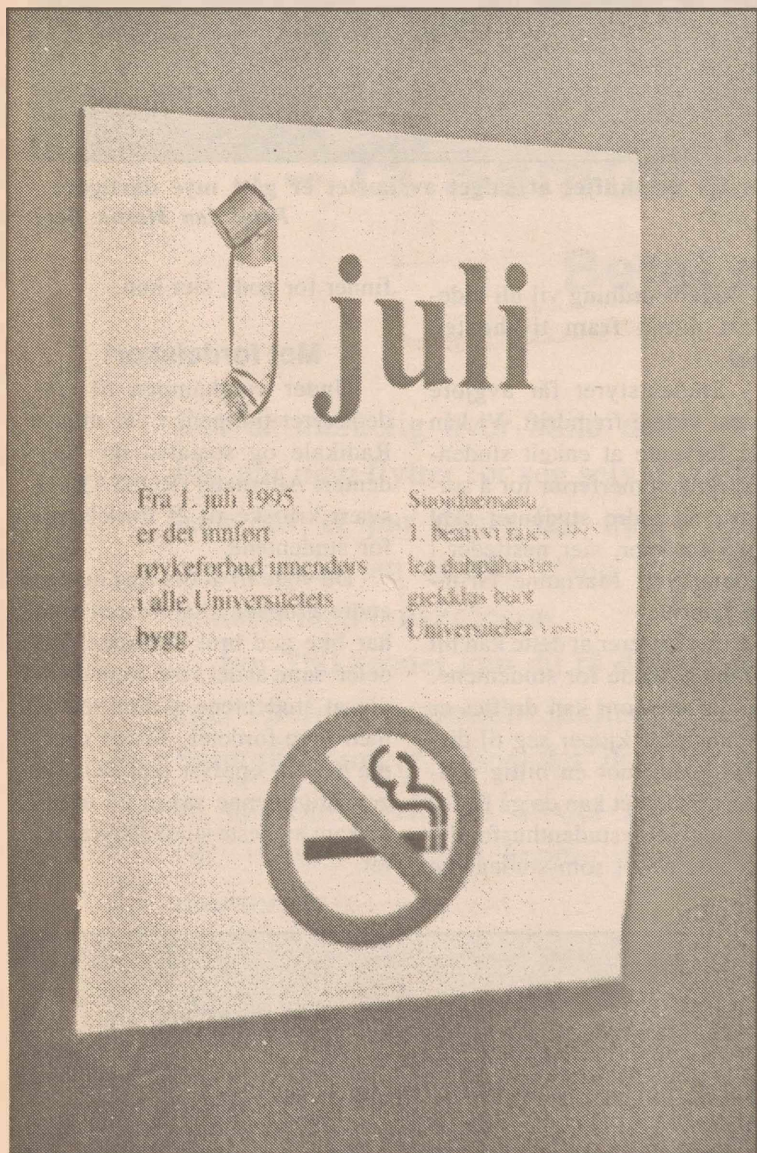
Røykerne selv sier at de ikke er interessert i å ødelegge for ikke-røykerne, men at de synes røykeforbudet gir dem en uholdbar situasjon. De mener også at kantina har blitt et triveligere sted etter at folk igjen har begynt å røyke der. Hvorvidt dette er sant skal ikke diskuteres her, men det er i allfall et faktum at kantina har blitt fullere etter at røykeopprøret startet.

Aksjonen kom i gang etter et møte torsdagen før aksjonen.

Omlag tjue røykere kom sammen for å diskutere røykeforbudet på universitetet, og hvordan de skulle forbedre sin situasjon.

Møtet ble leda av Marianne Grimstad Hansen, som forøvrig er nestleder i studentstyret. Størsteparten av møtet gikk bort i at folk fortalte hverandre om sure securitasvakter, som gikk rundt og lekte røykepoliti, men man kom etterhvert til enighet om å gå til denne aksjonen. Det ble også diskutert andre og snillere aksjonsformer, men disse ble raskt forkasta. Det var blant annet snakk om boikott av kantine og underskriftskampanje.

På møtet ble ønsket om en opprettelse av flere røykerom trukket fram som den viktigste grunna til at man skulle gå til dette røykeopprøret. Det kan virke som alle, inkludert ikke-røykerne, vil tjene på det.

Røykerne tok seg til rette på hovedgårdskantina da de starta sin kampanje mot røykeforbudet. Foto: Torbein Kvil Gamst

Røykestopp på UiTø

Formynderiet har seiret. Røyking er nå blitt strengt forbudt på universitetet. Men ett fristed finnes ennå. Medisin og Helsefagbygget er de røykendes siste fristed. Foto: Truls Brekke

Svake mennesker

En gang på slutten av 70-tallet, da jeg var liten, fantes det en popstjerne som het Jannicke. Hun likte ikke røykere. Men hun hadde et problem. Det var nemlig ganske mange som røykte. Derfor lagde hun en sang om dem. *Svake menneske* ble et nyttig verktøy for alle som ville mobbe røykerne.

Det var den gang. Siden da har formynderne kommet i flertall. Nå har det blitt så forbudt å røyke at hvis noen i fremtiden forsøker seg på så mye som en eneste liten protestrøyk i Hovedgårdskantinen blir kanskje hele kantinen stengt for godt.

Og du, du stinker...
Røykere lukter røyk. Noen synes det er ubehagelig å spise maten sin til stanken av gammel Peterøes nr 3. For andre er det umulig. Noen er sågar allergiske mot røyken. En lur sjel fant derfor i sin tid opp røykerommet, slik at alle skulle kunne bli tilfreds. Man satte røykerne på et eget rom. Der kunne de røyke og dampe så mye de lystet, mens de som ikke likte røyk kunne sitte i det andre rommet, fritt for røyk og ubehageligheter.

Hvor enn jeg setter mitt reine bein...
Slik er det ikke mer. Universitetetsstyret har bestemt at røyking er usunt. Ingen skal få mene noe annet. Røykerommene skal heller stå tomme. Anderledstenkende forvises utomhus.
Likevel finnes det ennå et bort-

gjemt fristed for disse syndefulle sjele. Fagområdet Medisin, av alle ting. Medisin og Helsefagbygget har klart å beholde sin røykekantine.

En nostalgisk eim av røyk slår imot en så snart en trer inn i denne syndens bule. Røykfylt er det, vifter i taket til tross. For det er mange som bruker røykerommet. Bøyd over dagens middagsrett damper disse pariaene ivrig på sine sneiper. Så lenge det varer. For også der er forbudstiden like om hjørnet.

Hvorfor er du så svak?

At røyking skader helsen er de fleste klar over. Røykere bedre enn andre - de blir jo minnet på det straks de tar seg en blås. Men røykeforbudet er også helseskadelig. Kanskje ikke nå i «sommervarmen», men når vinteren klemmer den siste varme ut av eteren blir det verre. For når røykerne med sine dårlige lunger tvinges ut i kulden, vanker lungebetennelse og andre ufyseligheter.

Alle andre gjorde det

Svake menneske handler om disse røykerne «som begynte for at alle andre gjorde det». Fulgte strømmen, for feige til å mene noe selv. Det er noe også rektor Ole D. Mjøs er opptatt av.

Den som har hørt etter på noen av alle hans mange taler, vet at han ofte etterlyser den tenkende student. I følge rektor er det faktisk en av universitetets hovedoppgaver å lære oss det.

Gjennom forbud fritas vi fra alternativer. Dermed blir selvstendige valg så mye lettere å ta.

Kommentar av:
Truls Brekke

Skal du bruke hele studielånet på utstyr - eller skal du ha det litt gøy også?

Handler du hos THORN har du fortsatt penger igjen til andre ting - som en fest sammen med venner, en liten ferie, eller skolebøker kanskje - det kan jo også være greit å ha.

Studiebudsjett

Utgifter	Hos THORN	Kjøpebudsjett
Vaskemaskin	199,- pr mnd A)	4.990,-
Kombiskap	199,- pr mnd A)	4.290,-
TV	179,- pr mnd B)	4.990,-
Stereo	139,- pr mnd C)	3.390,-
Multimedia PC	486,- pr mnd D)	13.423,-
Totalt	1.202,- pr mnd	31.083,-

Hos THORN kan du få produktet på dagen og betale et månedlig beløp det er lett å leve med. All service er inkludert i leien og du har rett til å bytte lyd- og billedprodukter når du måtte ønske. Og du som er student trenger kun å leie i 6 mnd. (vanligvis 12 mnd). NB! Det lave månedsbeløpet på PC gjelder finansieringskjøp.

Alt du trenger, uten penger.

THORN

Produkttilgang kan variere fra butikk til butikk. Halvårskostnader: A) 1.194,- B)1.074,- C)834,- D) Kontantpris kr. 13.423,-, kredittpris 20.080, Månedsbeløpet for D) gjelder 36 mnd. finansiering. Norm. rente 1,5%. Eff. rente v.kr 1.000,-=19,6%, kr 10.000,-=26,1%, kr 20.000,-=22,8%. Termingebyr kr 45,- (kr 0 ved saldo < kr 1.000,-). Etableringsbeløp kr. 150,-

Tromsø: Storgt. 36. Tlf. 77 68 60 40

Studentrabatt i Tromsø

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenter rabatt mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift. For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret.

Rabattene som er angitt i denne oversikten innrømmes i perioden 15.8.95. til 15.8.96.

Merk deg at rabattene som regel kun gjelder varer til ordinær pris.

Avis:

Bladet Tromsø

30% rabatt på abonnement mot kontant betaling og visning av studentbevis.
Adr: Strandvn. 144 pb.1028
telefon: 77 65 66 00

Barneklær:

Kvellos

Barnemagasin

10% på varer til ordinær pris
Adr. Fr. Langesgt. 18
tlf: 77 68 53 29

Barneutstyr:

Babykos

10% på varer til ordinær pris, og spes. pakkeløsninger til for studenter. Alt av barneutstyr, barnevogner, senger og bilsikring.
Adresse: Håpet (Vis-a-vis OBS og Normotor)
tlf. 77 67 22 44

Bilutleie:

Bilbørsen

15% rabatt på leie av personbil, varebil eller minibuss.
Adr. Stakkevollveien 14 (v/lærfabrikken)
tlf:77 66 66 11

Byggevarer:

Neumann Bygg

Fra 5 til 25% etter egen liste.
Stakkevollveien 15.
tlf. 77 65 72 33

Cafe:

Domuskafeen

40,- kroner for dagens middag, kr 5,- for kaffe/te minus 5,- kroner på stor og liten langang

Data:

Nordix Data A/S

4% rabatt ved kjøp av Hyundai datautstyr.
Adr. Stakkevollveien 27
tlf.77 61 01 06

El. Artikler:

J.M.Hansen

10% på butikkvarer untatt tilbudsvare og hvitevarer der man får 5%
Leie: Bindingstid 10 mnd.
10% rabatt på leiepris. 1 mnd. gratis ved tilleggsleie.
Adr. Storgt 56
tlf: 77 66 55 00

Foto:

Chr. Hansen A/S

Fotoforretning

10% rabatt på film, kamera etc. 15% på fremkalling og kopiering av, 10% på forstørrelser o.l
Adr. Veitasenteret
tlf. 77 68 56 56

Chr.Hansens A/S

Ekspressbilder

10% rabatt på film, kamera etc. 15% på fremkalling og kopiering av, 10% på forstørrelser o.l
Adr. Veitasenteret
tlf. 77 65 87 20

Forsikring:

Gjensidige

Studentforsikring -Benytt dinefordeler hos oss!
Adresse: Storgt.92
tlf.77 62 34 00

Garn:

Heklekroken A/S

10% på garn til ordinær pris
Adr. Skippergt. 6
tlf. 77 68 17 87

Gaver:

Britts Boutique

15% på varer til ordinær pris
Adr. Storgt.89 (vis-a-vis Veita) tlf. 77 68 41 00

Hotel:

Hotel Nord

20% på overnatting
Adr. Parkgt. 4
tlf. 77 68 31 59

Jernvare, Leketøy:

Austad

10% på varer til ordinær pris.
Leker, glass, stentøy, kjøkkenutstyr, verktøy og jernvarer.
Adr. Sjøgt. 13
tlf. 77 68 45 51

Klær:

Supergirl A/S

15% på varer til ordinær pris.
Adr. Kirkegt. 10
tlf.77 68 32 11

Kro:

Prelaten A/S

Studentpris på mat og drikke: -50.-kroner for dagens rett, 5.-for kaffe m.m.
Utlån av møte/selskapslokale, ring for bestilling.
Adr. Sjøgt 12
tlf. 7768 20 85

Musikk:

Platebaren A/S

15% på VG-lista, 10% på øvrige varer til ordinær pris med bonuskort.
Adr. Storgt. 92
tlf. 77 65 53 56

Musikk:

Alberts Musikk

15% på varer til ordinær pris. Pianoer, keyboards, trommer, gitarer, forsterkerutstyr, rekvisita.
Adr. Vestregt. 18
tlf.77 65 51 11

Optiker:

Brillehuset A/S

10% ved kjøp av nye briller, kontaktlinser og solbriller. 20% på linsepleiemidler ved kjøp av halvtårsforbruk.
Adr. Storgt. 92
tlf. 77 68 21 43

Parfumeri:

Vigdis parfumeri og hudpleie

10% på varer til ordinær pris. (ikke hudpleie)
Adr: Storgt. 58 tlf. 77 68 67 83

Pizza:

Pizzeria Giovanni

20% rabatt på pizza og retter fra menyen. Ved utkjøring 10% rabatt mandag til torsdag
Adr. Storgt. 132
tlf.77 61 11 22

Sko:

Jensens Skotøimagasinet Eurosko

20% på tilbehør, 10% på sko til ordinær pris.
Adr. Storgt. 79
tlf. 77 68 15 63

Skinnavarer:

Skinnmester'n

15% på varer til ordinær pris.
Adr. Veitasenteret
tlf. 77 61 25 01

Sport:

Sportshuset A/S

10% på varer til ordinær pris.
Adr. Storgt.92
tlf. 77 68 36 68

Intersport Tromsø

10% på varer til ordinær pris.
Adr. Sjøgt.13
tlf: 77 61 19 97

Stoff:

Poulsen

Interiørtekstil

10% på varer til ordinær pris.
Adr. Veitasenteret tlf. 77 68 04 33

Treningsstud:

Studio 7

15% på trening, sol og aerobics
Adr. Søndre Tollbugt.7
tlf.77 68 82 88

Urmaker:

Urmester Nordalf Andersen

10% på varer til ordinær pris.
Adr. Stortorgt 3 (vis-a-vis Domus) tlf.77 68 26 25

Vinråstoff:

Nye vinleggeren

Alt av tilbehør for legging av vin og øl.
15% på varer til ordinær pris.
Adr. Strandgt. 34
tlf. 77 65 68 70

Dyrkjøpt solidaritet

solidaritet med Øst-Timor valgte NSU og SAIH å bruke 135.000 kroner på en innsamlingsaksjon som brakte inn 110.000 kroner.

Lise Swensen

I april i år ble det arrangert en landsomfattende solidaritetsaksjon til støtte for motstandsbevegelsen i Øst-Timor. Hensikten var å sette søkelyset på menneskerettighetssituasjonen i dette landet, som har vært okkupert av Indonesia siden løsrivelsen fra Portugal i 1975. Det skulle samles inn midler til et senter i Australia hvor motstandsbevegelsen og andre østtimoresere skulle bli opplært.

25.000,- i minus

Aksjonen var et samarbeid mellom Norsk Studentunion (NSU) og Studentenes og Akademikernes hjelpefond (SAIH). Kommunen bevilget de 65.000 kroner til aksjonen og fikk 70.000 fra Utenriksdepartementet. Pengene ble brukt til kurs, reiser og informasjonsmateriell. Til sammen ble det altså brukt 135.000 kroner på aksjonen. Re-

sultatet av innsamlingen var 110.000 kroner. Noe som gir at de salmet inn 25.000 kroner mindre enn de brukte.

- Årsaken til det dårlige resultatet var tidspunktet for aksjonen. For mange studenter kom den midt i eksamensforberedelsene, sier Lisa Amundsen, tidligere internasjonal sekretær i Studentstyret.

Ikke fiasko

Fra aksjonsledelsen sentralt var det lagt opp til stor aktivitet. De hadde planlagt å bruke 70 bøssebærere i Tromsø, men det var bare mulig skaffe 20 personer. Det ble vist film i Auditorium Maximum hvor svært få møtte frem. Interessen var større for standen som ble holdt i Hovedgården gjennom hele aksjonsuka. Dette gav likevel ikke den helt store økonomiske uttellingen. Det kom bare inn 14.000 kroner i Tromsø. Line Thorvik, leder i NSU, er ikke enig i at aksjonen var en fiasko.

- Å samle inn penger var ikke den viktigste målet med aksjonen. Vi ønsket først og fremst å informere om Øst-Timor og det synes jeg vi lyktes med, kommenterer hun.

Vanskelig å engasjere studentene

- Det er ingen hemmelighet at det er vanskelig å engasjere studenter i internasjonale saker. De er lettere å engasjere når det gjelder i saker som direkte angår deres egen situasjon, men selv da er det vanskelig, sier Thorvik.

- Men selvfølgelig tar vi selv-kritikk på valg av tidspunkt.

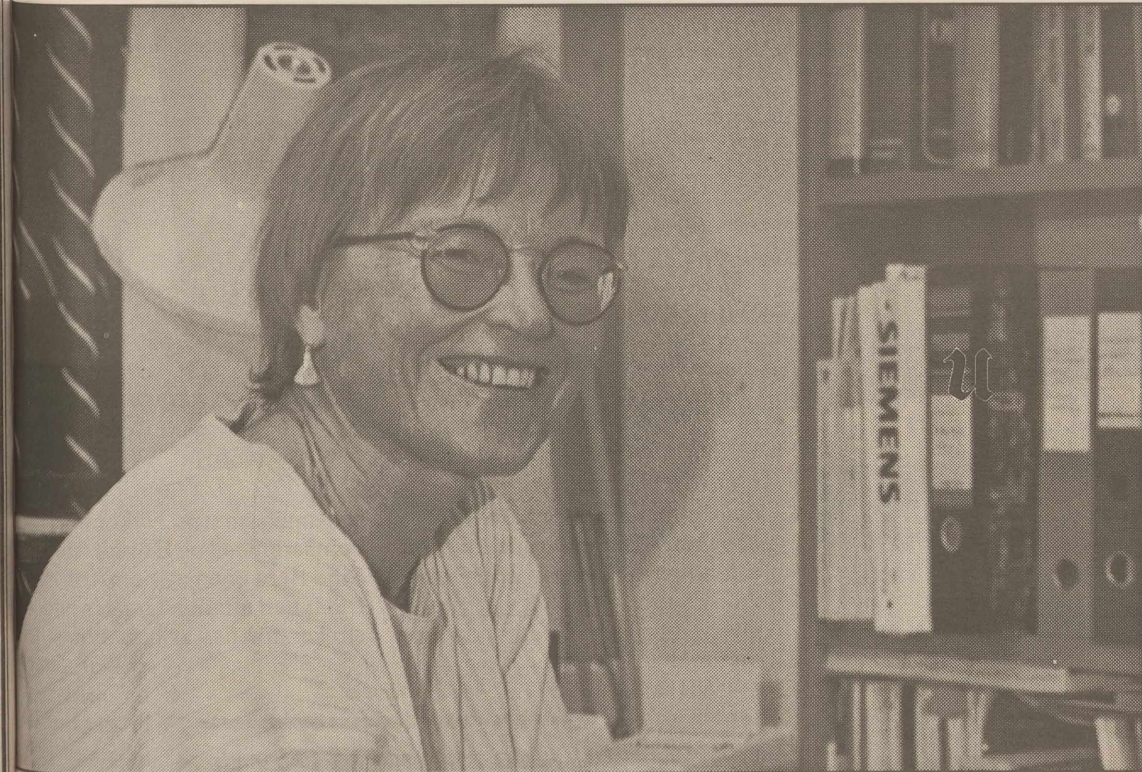
Line Thorvik i NSU er fornøyd med vårens innsamlingsaksjonen til tross for at det ble samlet inn 25.000 kroner mindre enn det som ble brukt for å sette igang aksjonen.

Foto: Eivind Lentz

Bare en vil bli rektor

Rektorstillingen ved UiTø som blir ledig over jul burde være en attraktiv stilling. Det er den tydeligvis ikke. Kun dagens prorektor Tove Bull stiller som rektorkandidat. Det som alle trodde skulle bli et rektorvalg 2. oktober ender nå opp som noe i retning av en ren utnevning.

Prorektor Tove Bull blir snart «utnevnt» til ny rektor ved UiTø.

Arkivfoto: An-Magritt Gjertsen

U Jørgen Flint

Tove Bull er professor i nordisk på institutt for språk og litteratur. I de seks siste årene har hun vært prorektor og i perioder fungert som rektor når Ole D. Mjøs har vært sykemeldt. Hun skulle dermed være godt kvalifisert til å overta rektorstolen. Hvis hun blir rektor blir hun den første kvinne og den første nordlending som blir rektor ved Universitetet i Tromsø.

Kuppet?

Alt er derimot ikke bare fryd. I enkelte kretser i universitetsmiljøet, både blant ansatte og i miljøet rundt studentstyret, karakteriseres saksgangen frem mot rektorvalget som et direkte kupp. Dette skyldes blant annet at 11 av 12 instituttledere gikk ut i sommer og sa at de støttet Tove Bull som rektor. Argumentet som blir brukt er at dette har satt en effektiv stopper for all videre debatt og diskusjon om flere kandidater frem mot valget. Det som kunne blitt en viktig debatt om visjoner og mål om universitetets rolle i samfunnet ser nå ut til å dø hende.

- Det ville være mer bekvemt for den som skal bli rektor at det hadde vært et reelt valg med flere kandidater. Både for demokratiet og systemet er det bedre

at det er flere kandidater som stiller, er Tove Bulls svar til spørsmålet om hva hun synes om at det bare er hun som stiller.

- Dette er imidlertid ikke første gangen det bare er en som stiller til rektor. Det er skjedd flere ganger før her i Tromsø, påpeker Tove Bull.

Flere nominerte

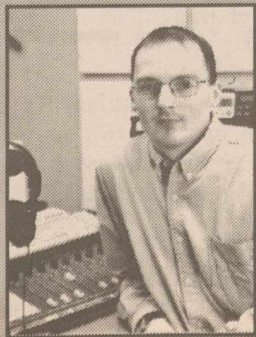
Tove Bull var imidlertid ikke den eneste nominerte til rektorstillingen. Like før fristen gikk ut ble også professor i russisk Erik Egeberg nominert av tre studenter. Det ble senere klart at Egeberg ikke ønsket å stille som rektor og trakk derfor sitt kandidatur.

- Det er et evig dilemma om hvordan man skal bruke tiden. Jeg er veldig glad i faget mitt og kunne godt tenkt meg å begynne å forske igjen. Likevel ser jeg at det rette for meg nå var å stille som rektor, sier Tove Bull.

- Jeg vil forsette arbeidet med å bedre studiekvaliteten ved universitetet. Det er også viktig at Universitetet forblir et universitet satt i sammenheng med den nye universitetsloven. At man opprettholder et todelt system og at vi beholder våre sær egenheter i forhold til distrikthøgskolene, sier Tove Bull til spørsmål om hva hun konkret vil legge vekt på å arbeide med som rektor.

Går av

Redaktør og daglig leder i Studentradioen i Tromsø, Roar Hansen, går av i midten av september.

U Håvard Arntsen

- Det ligger ingen dramatik i at jeg går av. Jeg har vært redaktør i halvannet år og fungert som daglig leder den siste tiden. Og nå vil jeg bruke tiden til å finne annet å gjøre, forklarer Hansen (bildet). Han overtok redaktørstolen i januar 1994. Forrige vår kom det fram at at Studentradio-

en hadde en samlet gjeld på 800.000 kroner. Etter dette kom radioen under økonomisk styring fra Studentsamskipnaden i Tromsø.

- Det siste året har vi greid å gå fra et underskudd i regnskapet på 354.000 kroner til å gå i null. Dette har vist at vi greier det økonomiske styringen bedre nå. Det koster ikke SiTø noe å ha oss i drift lenger, sier den avtrøppende

redaktøren.

De siste årene har radioen vært preget av en del turbulens og konflikter, men Roar Hansen fremholder at det ikke er derfor han går av 15. september.

- Det er uten noen bitter følelse jeg går av nå. Jeg håper at man finner en ny redaktør og en daglig leder som kommer med nye gode ideer.

Tilgjengelighetens Tyranni

En ny folkesykdom har rammet oss. Den heter mobiltelefon og finnes overalt hvor folk ferdes. Den er totalt ute av kontroll og sprer seg med rekordfart. Alt kan tyde på at studenter er spesielt sterkt rammet.

Studenter som burde være vant til å beskytte seg mot sykdommer har her måtte resignere. Løfter om telefon til 50-øre og gratis ringing i helgene var nok en utløsende faktor til at studenter også ble smittet. Er man først blitt smittet er det svært vanskelig å bli frisk igjen. Ingen 100% sikre metoder er foreløpig å oppdrive. Den mest effektfulle kuren i dag heter telefonregning og kan virke heller sjokkerende på mange.

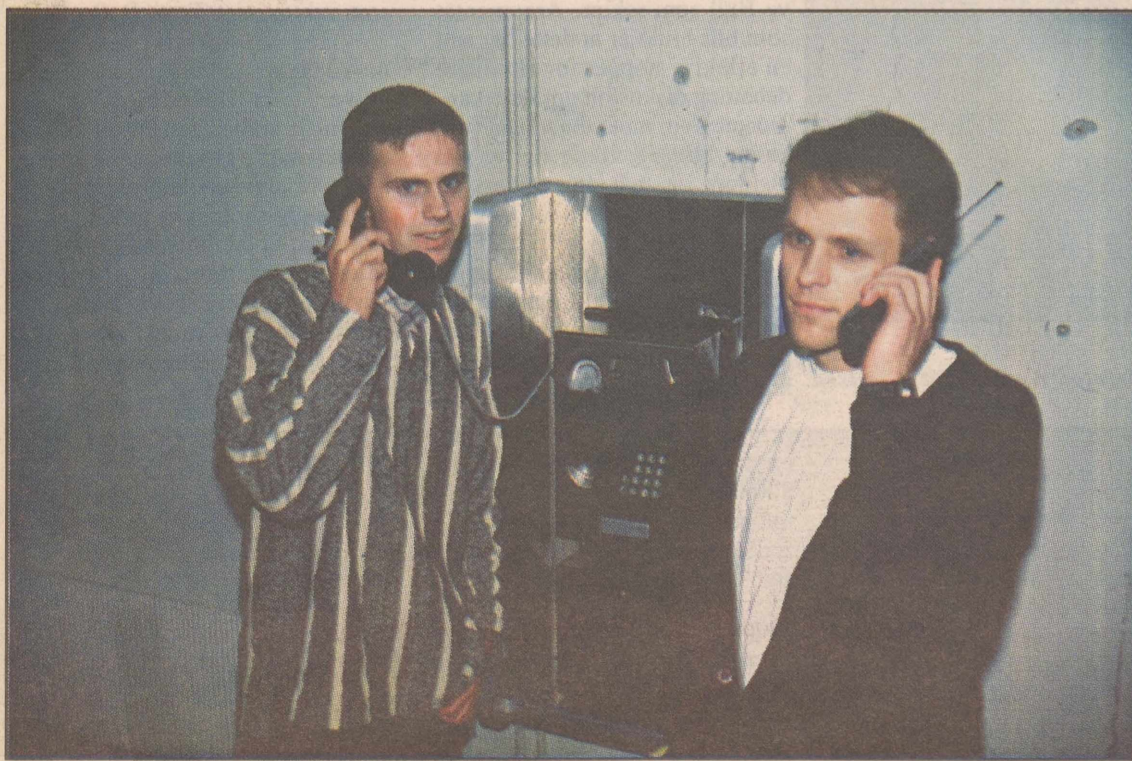
Blitt viktigere

For ti år siden kostet mobiltelefonene 30 000 kroner og var erkesymbolet på en japp. Nå får du dem slengt etter deg og de er ikke lenger symbol på noen verdens ting. Det som før var forbeholdt forretningsmenn som sprang til og fra viktige møter mens de kjøpte og solgte ved hjelp av sin lille telefon, det er nå blitt allemannseie og vel så det. Det er solgt over en million mobiltelefoner i Norge. Hva er det som egentlig er skjedd? Er vi på disse ti årene blitt så mye viktigere alle sammen, eller er vi rett og slett blitt uskyldige offer for tilgjengelighetens tyranni.

Tar del i privatlivet

Rikssynser og sosialantropolog Thomas Hylland Eriksen har meninger om det meste, så også om fenomenet mobiltelefoner. -

Det er helt tydelig at det gjør noe med vår måte å være på. Det er nærmest blitt et moralsk press at alle skal være tilgjengelig til en hver tid. Hvis utviklingen fortsetter kommer man etterhvert til å bli sett rart på hvis man ikke er tilgjengelig 24 timer i døgnet. Før var en av grunnene til at man dro på hytta nettopp at man skulle være utilgjengelig. Nå faller slike argumenter helt bort, sier Hylland Eriksen på en vanlig telefon fra Universitetet i Oslo. -Gjennom mobiltelefonen blir jeg ufri-villig invadert av andres privatliv når jeg sitter på trikken eller andre offentlige steder. Dette er jeg overhode ikke interessert i. På

Noen foretrekker fremdeles boksen, mens andre ikke.

denne måten visker mobiltelefonen ut en del grenser mellom den offentlige og private sfære som ikke er spesielt heldig, syns(er) Hylland Eriksen. Etterhvert kommer man til

-Tilværelsen blir bare mer oppstykket. Vi stykker opp tiden vår. Vi har ingen lengre tidsintervaller lenger. Det fragmenterte blir mer og mer fremtredende, sukker Hylland Eriksen som ikke tror det vil bedre seg. At folk i større grad skjuler telefonene sine gir han imidlertid et visst håp for fremtiden.

Skapbruker

Ikke før har man fått innmatkulert seg og blitt student så

blir man smittet. Nykommer på bomberommet og Ex.phil. student Silje Berg er en av dem. Til tross for at hun uttallige ganger understreker for oss at hun synes det

er helt latterlig med mobil har hun likevel en selv - låst inn i skapet sitt. - Jeg skjammes over å ha den, derfor gjemmer den i skapet. Jeg bruker den

aldri. Den er ikke i en gang skrudd på, trøster Silje oss med. Etterhvert kommer det frem at mobilen har vært grei å ha i jakten på bolig. -Det pinligste var når jeg var å handlet og den plutselig ringte inne i butikken. Jeg merket ikke at det var fra min telefon for det var for sent. Jeg fikk aldri

-Jeg skjammes over de som snakker i mobiltelefonen på offentlige steder -Lill, Jusstudent.

-Hvis telefonen ringer på lesesalen har du virkelig gjort det, mener Cecilie og Lill

tatt den telefonen, betror Silje oss.

-Jeg synes mobiltelefon er en typisk gutteting for gutter som skal kjekke seg, avslutter Silje som ikke blir spesielt imponert over gutter som bruker mobiltelefonen som sjekketriks.

-Hallo
-Hei, det er mor, hva gjør du?
-Det passer litt dårlig at du ringer. Jeg har seminargruppe.
-Men, har du tatt mål av de gardinene vi snakket om?
-Nei, men jeg kan ikke snakke mer nå.
-Men, hvordan går det med deg. Trenger du penger?
-JA.....KLIKK.....

Mot sin vilje

I gangen under UB treffer vi to Jussjenter som sitter og snakker om løst og fast, men mest om løst. Når vi forsiktig avbryter dem og spør om de har mobiltelefon trekker de litt på det. -Vi har egentlig ikke, er svaret vi får. Interessant tilfelle tenker vi og

slår oss ned ved siden av de to jentene. -Det vil si vi har telefon, men vi vil egentlig ikke ha den, er forklaringen de prøver seg på nå. Hmm. Dette må vi komme til bunns i. De har altså mobiltelefon, men de vil ikke ha den. Hvordan henger dette sammen, er det noen som har tvunget dem på dem? -Ja, det er typen min som har gitt meg den. Det er også han som betaler regningen. Jeg fikk den sikkert bare fordi han til en hver tid skal vite hvor jeg er. Jeg ville ikke ha den, så det var helt ufrivillig jeg tok i mot den, understreker jusstudent Cecilie Lanes. -Mobiltelefoner er bare en dum gutteting for gutter som tror de er viktigere enn de er, skyter venninnen Lill Aase inn, som også bruker typen sin mobil. -Jeg skjemmes over de som snakker i mobiltelefon på offentlige steder, forsetter en engasjert Lill som tydeligvis har mange undertrykte meninger om mobiltelefoner som nå kommer til overflaten. -En gang trengte jeg virkelig mobiltelefonen. Jeg hadde kjørt i grøften med bilen, men

da virket den selvfølgelig ikke. Ingen av de to hadde med seg telefonen ned i kantinen, den ligger isteden pent og pyntelig oppe på lesesalsplassene deres og ven-

Thure Lindgren er åpenbart en av dem. Åpent og tilsynelatende uanfektet går han rundt med 1-krones telefonen sin festet et strategisk sted på kroppen. Forøvrig var Frank Thure tidlig av den tilgjengelige typen. Person søkeren, en gammel levning fra år tilbake, henger fremdeles og dingler på han. Det er derfor helt tydelig at tilgjengelighet er viktig for Frank Thure som for tiden både er sjef for boligjelpa og studentrepresentant i samskipnaden. Han påstår selv han daglig får to telefoner på sin mobil. Når vi spør hvor mange av dem han kunne vært foruten blir han imidlertid stille og ser i taket. Tilgjengelighetens tyranni blant studentpolitikere stopper ikke her. For også AU-medlem i Studentstyret Roger Jørgensen har mobiltelefon, men han er tydeligvis av den mer beskjedne typen. Han går med den skjult og blir flau hvis den ringer på bussen eller i et viktig møte. Han er faktisk så flau at han ikke ville stille opp og vise frem røret sitt på bilde når vi spurte han om det. På den andre siden innrømmer han imidlertid at han godt

tenkt seg en litt dyrere modell med finere design enn den han i dag har. Så kanskje er det utseendet på røret sitt han egentlig er flau over.

-Hallo
-Du, skulle ikke vi ha et møte nå.
-Jo, jeg sitter her i kantinen og venter jeg.
-Jøss, det gjør jeg også. Hvor sitter du da?
-Jeg sitter her borte med vinduet.
-Ja, nå ser jeg deg. Nå vinker jeg til deg.
-Ja, nå ser jeg deg jeg også, kult.
-Jeg kommer bort ..KLIKK.....

Det ringer, det ringer, hør hvem kan det være! Telefoner ringer på lesesalen, i kantinen, på forelesning, i låste skap, på kafé. Og den vil nok fortsette og gjøre det. Helt til noen tar den.

U Jørgen Flint

-Jeg skjemmes over mobiltelefonen derfor gjemmer jeg den i skapet, sier Silje.

ter på at noen ringer. -Det er en uskreven regel om at man ikke bruker mobilen på lesesalen, hvis du har den på og noen ringer til deg på lesesalen, da har du virkelig gjort det helt store, fniser de to jentene som også selv har opplevd akkurat det. Det pinligste øyeblikket i deres liv karakteriseres det som.

-Hallo
-Hei, det er meg. Hvor er du?
-Jeg er på lesesalen. Du må ikke ringe meg her.
-Men, men, jeg trodde du var....
-Jeg må legge på. Jeg kan ikke snakke her.
-Når kommer du hjem?
-Jeg vet ikke
-Men, jeg savner deg jo.

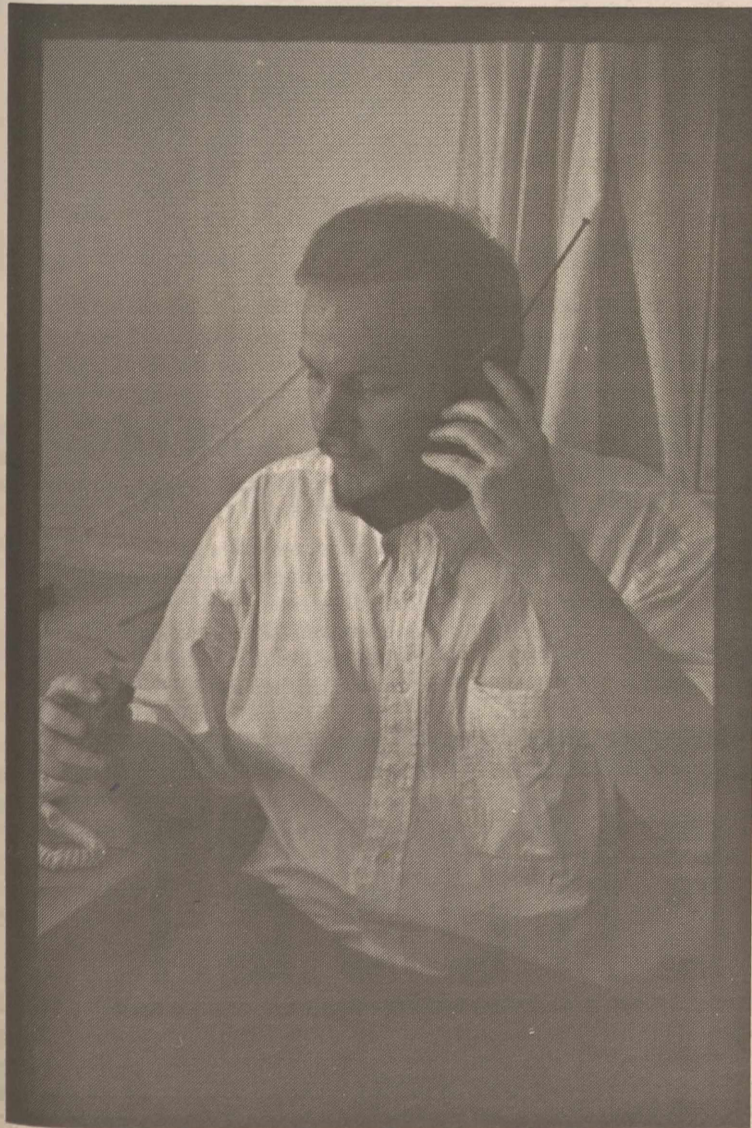
Fint....KLIKK....

To hver dag
Også i studentpolitikerenes eminente rekke finner vi dem som hengir seg til tilgjengelighetens tyranni. Frank

Mobilterminologi!

Her gir vi dere som ikke er helt inne i alle ord og uttrykkene en kort oversikt over mobilterminologien.

- Sim-kort** - Selve hjernen i telefonen. Uten dette er telefonen ubrukelig.
- Pin-kode** - Din personlige fire sifferet kode som du må taste før du kan bruke telefonen. Hvis jeg får vite din så skal du få vite min!
- Handsfree** - Finesse som gjør at de slipper å holde i telefonen når du snakker. Fin å ha når du sitter og noterer på forelesning.
- Privat 200** - Abonnementtype for studenter og andre som ikke trenger telefon. Betal to hundre i måneden og ring det opp eller la vær. Pengene får du ikke tilbake uansett. I helgene kan du ringe til alle du kjenner og tror du kjenner i de tre første månedene gratis. Slapp av, de du ringer til er gått lei deg lenge før de tre månedene er gått.
- Primær** - Abonnementtype for mamma og pappa som gjerne har telefonen på hytta eller i båten.
- Proff** - Abonnementtype for dem som virkelig trenger mobiltelefon. Naturlig nok har ingen studenter dette abonnementet.
- 1-krone** - Prislappen på telefonen halve Norge kjøpte.
- 50-øre** - Prislappen på telefonen den andre halvparten av Norge kjøpte.

Frank Thure - tilgjengeligheten selv.

Det du trenger, har vi!

Komplett
Pentium PC
m/ fargeskjerm:

Fra kr. 440,-
pr. mnd. (*)

10.990,-

Inkl. mva.

3 stk. Microsoft

CD-titler:

369,-

Inkl. mva.

Kjøp av Brick

Canon BJ30
blekkskriver:

1.990,-

Inkl. mva.

- Brick 9003: Pentium® 75MHz, 8MB/540MB, 14" fargeskjerm.
- Brick 9003 Multimedia: m/16 bit lyd kort, CD-ROM og høyttalere.
- Canon BJ-30: populær A4-blekkskriver.
- Disketter: 10 stk. ferdigformattert.
- Papir: pakke med 500 ark.
- CD-pakke*): Encarta '95, Ancient Lands og Dangerous Creatures.

*) Gjelder ved kjøp av Brick PC.

- Kr: 10.990,-
- Kr: 13.990,-
- Kr: 1.990,-
- Kr: 48,-
- Kr: 43,-
- Kr: 369,-

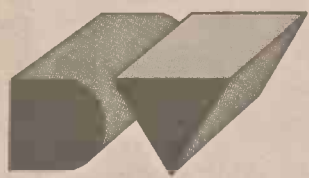
UTSETT BETALINGEN I 4 MÅNEDER FOR KR. 290,-

*) Effektiv rente ved gjennomsnittlig kredittbeløp:

20.000,-	25,0%
10.000,-	28,3%
1.000,-	36,9%

Etter 4 mnd. perioden gjelder ordinære betingelser. Ved betaling i månedlige rater etter 4 mnd. perioden, kan betjeningen opplyse om kredittkostnaden ved alternativ låneperiode.

ÅPNINGSTIDER: Butikk: Man-fre: 10-18 (14). Bedrift/sentralbord: Man-fre: 08-17.

DATAVAREHUSET

BERGEN: 55 29 62 00 - BODØ: 75 52 51 50 - DRAMMEN: 32 89 32 95 - HAMAR: 62 53 41 44 - OSLO: 22 72 44 40
SANDVIKA: 67 54 75 80 - STAVANGER: 51 80 18 00 - TROMSØ: 77 67 57 50 - TRONDHEIM: 73 91 47 11

Med ord som våpen

Dohruba Bin Wahad har sittet 19 år i et amerikansk fengsel for en forbrytelse han ikke har begått. Den tidligere Black Panther lederen er en karismatisk taler, og med ordene som sine våpen sår han frø og vekker tanker hos de han ser som håpet i kampen mot rasismen. Nemlig progressiv ungdom, som studentene i Tromsø.

U Thomas Harris

Dohruba Bin Wahad vil informere verden om det som egentlig skjer i USA. For kort tid siden besøkte han Norge. Han var innvitert av SOS Rasisme og reiste rundt i Norge på en forelesningsturne for å åpne øynene til så mange som mulig til de konsekvensene den åpne og den skjulte rasismen har.

Frihetens land?

Det eksisterer et antall politiske fanger i Amerika. De tre mest kjente er de to Black Panther lederne Elmore Geronimo og Mumia Abu-Jamal samt Siouxindianeren Leonard Peltier. Menneskerettighetsorganisasjoner verdenen over har gang

på gang slått fast at det eksisterer politiske fanger i «Frihetens Høyborg», USA. Den amerikanske stat før-

er en krig med klare rasistiske trekk, mot nasjonens svakeste og sinteste grupper. De svarte samfunnene i Amerika er undertrykket av fattigdom og diskriminering, noe de har vært helt siden slaveriet ble oppløst. Den amerikanske stat bruker FBI, og tidligere COINTELPRO (Counter Intelligence Program), for å holde de rasende folkemassene nede. Virkemidlene i denne krigen er politisk fengsling av sorte ledere på bakgrunn av «bevis» fabrikkert av FBI. Dohruba Bin Wahad var selv et offer for denne krigen. Han satt 19 år i fengsel, dømt for å ha skutt og såret to politimenn. Bevisene var fabrikkert og sentrale vitner holdt i taushet. Dohruba gikk til sak mot FBI, det tok 10 år før saken ble tatt opp. Han vant og det ble konstantert at han hadde sittet uskyldig i fengsel i 19 år, på bakgrunn av forfalskede beviser og til dels usanne vitnemål.

Rasisme

- Rasisme ligger til grunn for hele den vestlige statsmodellen. Det var rasisme som ga Europa det moralske grunnlaget til å plyndre den tredje verden under kolonitiden. Det er rasisme som ligger til grunn for den utplyndringen som skjer av den tredje verdenen i dag. Det er viktig å minne mennesker på fortida og de historiske hendelser. Skal man forstå nåtiden, må man forstå de tingene som har ledet frem til den. Det er viktig å forstå de prosessene alle europeiske land har gått gjennom for å bli nasjoner, forteller Dohruba Bin Wahad oss.

- Tenk tilbake på «oppdagelsen» av Afrika, og forstå at

det som skjedde da ligger til grunn for det forholdet som nå eksisterer mellom Europa og Afrika. På det tidspunktet europeerne oppdaget Afrika, var Afrika et høyt utviklet kontinent bestående av nasjoner og kongeriker med flere hundre års historie. Hva skjedde? Ble det opprettet fredelige handelsforbindelser?, nei. Europa begynte med en målrettet ødeleggelse og utplyndring av eldgamle samfunn. Spørsmålet man må stille seg, er hva var det som lå til grunn til for dette? Jo, mangel på grunnleggende respekt. Det er fremdeles det som preger forholdet mellom Europa og den tredje verden, prentet han inn i forsamlingen.

- I dag kjemper afrikanske stater om å være den heldige vinner av en søppleplass for radioaktivt materiale fra den vestlige verdenen.

Afrika har kommet til et punkt hvor det er eksplosivt, det må skje en holdningsforandring fra vestens side snart. Det er så godt som umulig for en afrikaner å reise til utlandet. Man blir mistenkeliggjort fra første øyeblikk. Ingen europeer ville godtatt de tingene en person med mørk hud må gå gjennom for å komme inn i for eksempel Norge. Det som er enda mer skummelt er det som ligger til bunn for ting som den statlige rasismen. Den styggeste rasismen er den du ikke ser, og ikke legger merke til på overflaten. Det er den rasismen som hovedsakelig gjennomsyrrer alles bevissthet på de mer eller mindre beviste planene. Rasismens subtilitet ligger i det at når den først har sneket seg inn i et samfunns grunnstruktur er det veldig vanskelig å få den ut.

Rasismens natur

- Rasismen sniker seg inn gjennom holdninger som vi blir matet med gjennom for eksempel media og underholdningsbransjen. Mennesker med mørk hud blir mistenkeliggjort gjennom statens forskjellsbehandling av dem. Det finnes mange andre, og farligere, former for rasisme enn den typen som ligger åpent. Den typen rasisme som ligger åpent, hvor man hevder at fargen på huden din er avgjørende for din verdi som menneske, er på mange måter mindre farlig enn den skjulte, fordi den er lettere å kjempe mot.

På spørsmål om hvordan man skal kunne kjempe mot rasisme svarer Dohruba.

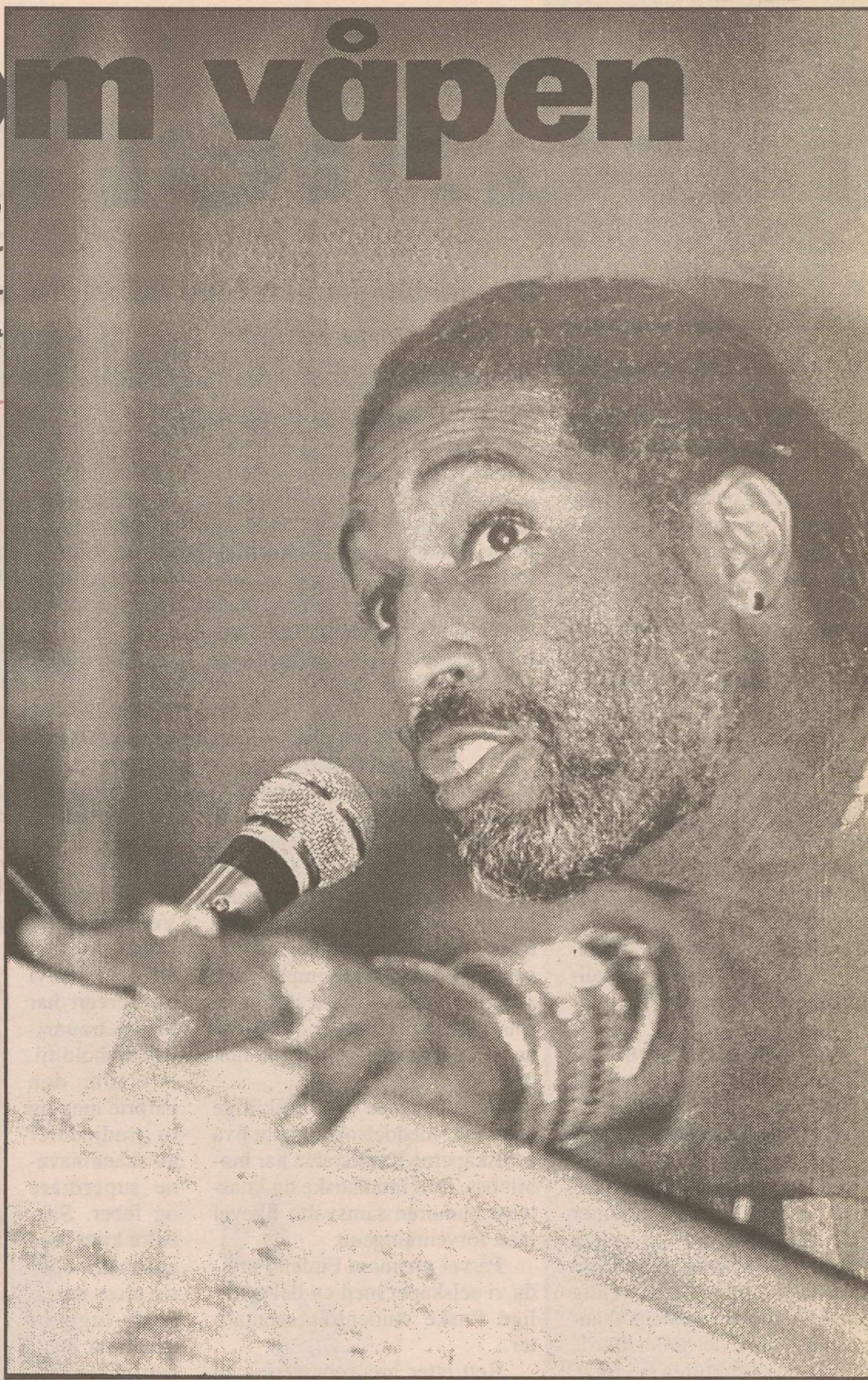
- De som kjemper mot rasisme bør begynne å bruke de nye teknologiske hjelpemidlene som ligger i massekommunikasjon, nå som det er stadig flere som får tilgang til nettet er det mulig å reagere på rasisme allerede den samme da-

gen. Er det noen som blir diskriminert, så finner man ut hvem det er som har ansvaret. Som vi sier i Harlem: «Det du ikke vet - bør du se å finne ut med en gang.» Er de for eksempel statsrasisme kan man finne ut hvem det er som er sjefen for de som har vært rasistiske. Arrangere at en 50-60 stykker skal ringe i løpet av en dag til denne personen og fortelle han hva det er som foregår. Nå som de fleste studenter har tilgang til Internettet, rundt hele Europa, må man begynne å skape en bred antirasistisk front. Informasjon er nøkkelen til å bekjempe rasisme. Det er hos progressive unge mennesker man ser håpet for å forandre situasjonen. Spesielt i Europa hvor det nye europeiske fellesskapet gjør at mennesker i mange forskjellige land stemmer inn mennesker i et sentralt organ, ligger det mye å tjene på å skape en bred front. Jo flere man er desto lettere er det å bli lagt merke til, få gjort noe og å vinne over rasismen. «You must unite against racism.», sier han.

Mordet på Afrika

- I løpet av slaveritiden ble det afrikanske kontinentet tappet for 50 millioner mennesker, halvparten av disse døde ombord i slavekipene. Atlanterhavets bunn er teppelagt av afrikaneres skjeletter. «The Europeans where on a mission from God, just like the Blues Brothers. They weren't wearing sunglasses, and they knew their future was bright.» Indianerne i Amerika ble slaktet og torturert,

helt samvittighetsløst, de var jo ikke mennesker. I følge den europeiske ideologien var de ikke mer enn dyr. De ble torturert og stilt spørsmålet: Hvor er gullet? For europeerne trengte gull for å fore den evige sirkelen i Europa. Mer gull for å bygge hærer for å føre krig for å skaffe mer gull for å bygge hærer for å føre krig for å skaffe mer gull..... «Europe owes Africa, BIG TIME!».

Dohruba Bin Wahad holdt forsamlingen i Aud Max trollbundet med sitt nærvær og talekunst.

Foto: Thomas Harris

Slår Dohruba fast.

Death row

Dohruba kjemper spesielt for å fremme saken til den politiske fangen Mumia Abu-Jamal, som kjemper for sitt eget liv i dette øyeblikket. Mumia sitter for øyeblikket på dødsstole i USA. Han er første politiske fange som står i fare for å bli henrettet i USA siden ekteparet Rosenberg ble henrette som kommunistpioner. I følge planen skulle Mumia blitt henrettet den 17. august, men henrettelsen ble utsatt på grunn av det store nasjonale og internasjonale presset som har vokst frem. Utopia snakker med Dohruba i pausen om Mumia sin situasjon.

- Det er viktig å slåss hardt for å redde Mumia, han har blitt et symbol for det svarte samfunnet. Han har jobbet mot rasisme og overgrep mot sorte i USA. Samtidig er det helt klart at saken mot Mumia er en farse. I Philadelphia kan man ikke bli henrettet med mindre et mord blir begått med overlegg. Saken mot Mumia er som følger: Mumia jobber som drosjesjåfør i tillegg til å være journalist. En kveld han var på jobb så han en mann som ble banket opp av politiet. Han stoppet drosjen sin og hoppet ut, det er her vitneutsagnene spriker. Noen hevder at politiet begynte å skyte først. Uansett var det en skuddveksling. Noen hevder at det var en person som ble sett løpende fra åstedet med vå-

pen i hånd. Uansett så er det et punkt som garrantert ikke eksisterer, og det er overlegg. Samtidig har det nå dukket opp et glemt politivite, som har gitt et vitneutsagn som langt på vei kan renvaske Mumia Abu-Jafar, sier Dohruba Bin Wahad.

- 85 prosent av fangene som sitter på dødsstolene er enten sorte eller latin-amerikanere. Bill Clinton har satt inn 100.000 nye politimenn, og det brukes over en milliard dollar på fengsler bare i New York.

Det hvite overherredømmet har erklært krig mot de mørkhudete minoritetene i Amerika, og situasjonen i Amerika nærmer seg det ek-

"You must unite against racism."

splosjonsartede, opptøyene i L.A. er bare begynnelsen hvis ting ikke forandrer seg, avslutter Dohruba Bin Wahad. Det ble sendt rundt underskriftslistene som ba om at saken mot Mumia Abu-Jafar måtte taes opp.

Hvis noen ønsker å komme i kontakt med Dohruba Bin Wahad kan de skrive til:

Institute for the development of Pan-African policy. Box 19, Abeka, Accra, Ghana, W.Africa.

Hvis noen ønsker å vite mer om politiske fanger i Amerika, kan de skrive til:

Campaign to free black and New African political prisoners in the U.S.A., box 339, Bronx N.Y 10463, U.S.A.

I austerleid til vo

U Torgeir Eikeland

Petrozavodsk er en pen by beliggende ved Onegasjøen i Russiske Karelen. Peter den Store grunnla stedet som smie for våpen til svensk skyting en gang i tida. Der holdt også Barents Association of Student Unions (BASU) sin første sommerskole i slutten av juli i år. Studenter fra Tromsø, Bodø, Oulu, Rovaniemi, Arkhangelsk og Petrozavodsk kom sammen for å diskutere «den perfekte studentorganisasjon» med mere.

Utopia var sitt ansvar som aktuell nyhets- og kulturformidler bevisst og sendte undertegnede utskremte for å følge studentstyreleder Stig Erik Falk og studentstyrets ansvarlige for internasjonale relasjoner, Roger Jørgensen til vodkaland. Kristin Nielsen, tidligere russlandsstudent, fulgte også med som kulturkræsj-buffer og tolk.

Verre enn Hernes!

Dagene gikk med til ganske hektisk seminarvirksomhet. Jeg, som aldri har skjont at noen gidder å drive med studentpolitikk, ble trukket med i gruppediskusjoner om dette. Russerne sliter med å finne struktur og skaffe penger til sitt fem år gamle frie studentdemokrati. De var veldig opphengt i «bizness», mens skandinaverne mente de heller burde få ordning på strukturen sin først.

Russiske studenter har det fælt. De får 70000 rubler (95 kroner) måneden i stipend, noe som gir lite å spise selv i Russland. Inflasjonen har i løpet av fire år spist opp verdien, og myndighetene gir blanke. Halvparten av studentene bor hos foreldrene, mens tredjeparten bor på studenthjem hvor man deler rom med opptil tre andre. De fleste har deltidsarbeid, og kan for eksempel tjene kroner 1.50 i timen.

I Russland varer et studium i fem år, punktum. Du har ingen mulighet til å velge fagsammensetningen sjøl. Universitetsadministrasjonene er som regel lite

Utopia bringer eksklusiv rapport fra en reise til de dype skoger i Russisk Karelia. Dette området hvor få nordmenn har satt sin fot, ble i sommer fravristet noen av sine hemmeligheter da vi tok en tur for å finne ut hvordan studentene i området lever.

samarbeidsvillige overfor studentunionene. Opptaksprøvene på russiske universiteter er knallharde og dekker mange fagområder. Evnenivået hos russiske studenter er dermed utmerket, og man bøyer seg i støvet for folk som for eksempel klarer å lære seg perfekt finsk på tre år.

«Tärrättina kääkkimää!»

Betyr visst noe sånt som terpentinen «midt i trynet». Brukes når «kipis» (skål) blir for puslete. På turen måtte ei helg slås i hjel i Rovaniemi, som viste seg som en glimrende by å gå ut i. Etter hvert som inspirasjonen høynet på kunne man for eksempel more seg med å prøve å finne ut hva de finske skiltene betyr. Noen må ha hatt det grassat gøy da de fant opp finsk.

Finnene viste seg adskillige hakk mer meddelssomme enn hva filmskaperne Kaurismäki har innbilt oss. Den fatalistiske og knastørre humoren samsvarte likevel med forventningene.

På vei gjennom Finland utvida vi selskapet med en del trivelige finske studentrepresentanter.

Rett etter grensepassering til Russland gikk vi av toget for å kjøpe mat på et sted hvor tida så ut til å ha stått stille siden finnene ble jagd ut i 1944. Vi hadde ikke blitt veldig sjokkert hvis det hadde dukka opp «ein spellemann på taket». Finske gatenavn stod fortsatt å lese på skiltene. Tollen Viktor som hadde møtt oss på grensa, kjøpte brød av to fulle gubber som satt inne i ei stue. I ei anna koie hadde man variert utvalg av varene som hadde blitt robba fra tilfeldig forbipasserende transporter, skulle man tro Kristin. Og å finne Uncle Bens sursøte saus midt i den russiske granskauen var unektelig noe uventet. Tre personer rota seg

bort blant tømmerhusene, og undertegnede desperate ansiktsuttrykk og gestikulering var det eneste som hindra en tungnem konduktrise fra å vifte med grønt flagg før folk kom til rette.

Give me that f&%ing tea!

Russisk nattog på førsteklasse (bedre og romsligere enn NSB bortsett fra toalettstøl), bragte oss trygt til overstrømmende mottagelse i Petrozavodsk. Luksusavdelinga på hvilehjemmet for studenter var helt OK. Ett toalett hadde doring, hvilket er uvanlig. Verre var det at varmtvannet forsvant etter et døgn. Maten vi ble servert har jeg et traumatisk forhold til, ettersom den påførte meg og to tredjedeler av skandinaverne superdiare og feber. Salt, eldre kjøtt med spaghetti eller ris pluss suppe med luguber smak var standard. Men brødet var greit, og teen god. Etter hvert som nordiske fordøyelser meldte pass, var sistnevnte det eneste mange av oss rørte. Den ble imidlertid oftest servert sist, og dette førte til at enkelte dehydrerte begynte å feberfantasere om å myrde servitrisa med skje.

Damebein og quislingstatue

Om kveldene fortsatte vi å lære om russiske forhold over vodkaen. Russerne har et rituelt forhold til vodkadrikking, og vi tråkka godt i salaten av og til.

Nipping er tabu. Alt i en sup, «or else there's no pleasure in it!» Skålerundene går rundt bordet, og hver skåler lirer av seg svada til ære for ting og tang. Mellom rundene må det spises noe, som til dømes litt grønnsaker eller brød. Invitasjon til å drikke vodka er en ære. Du kommer ikke brasende inn og sier: «Er det her det er fest? (Noe vi likevel gjorde.) Men vi syntes jo det var litt synd at russerne aldri kom til oss uten at vi bad dem.

Dette betyr ikke at ikke ting gikk trivelig for seg. Forbrødring uten tolk var nesten mest gøy. Høyllytt bambus-engelsk, tysk og

Roger og Kristin ble ganske «klisne» i løpet av oppholdet. Her vandrer de hånd i hånd på Kizhi-øyene, hvor det vrirler av snadder for pyromane mørkemenn.

tegnspråk samt ordbok gjorde nytta.

Det var ikke fullt så morsomt da turistklubben «Sampo» kom og tvangsunderholdt oss i over en time med «trubadurix-musikk». Fem halvgamle gubber sang om været mens de lagde sure toner på søplete gitarer med nylonstrenger.

Vertskapet hadde jobba hardt for å tilrettelegge for oss. En sightseeingtur med buss rundt byen bragte oss forbi en statue av Kuusinen, en finsk drittsekk som oppretta eksilkommunistisk regjering i Moskva under krigen. Stor helt, mente en ikke helt oppdatert guide. Ellers var det en fin by med mye grønt og smakfull arkitektur.

Du ser at du blir lagt merke til når du som vesterlending beveger deg i ei russisk bygate. Øyenkontakt får du likevel ikke med noen. Heller ikke med damene som viser fram sine pene ben i den lærkorte moten som var in der nå. Sminke er forresten også veldig in, så det ut til. Det var et snodig øyeblikk da finner og russere stod sammen foran flammen som alltid brenner på den ukjente soldats grav. Finnene erobret og raserte Petrozavodsk grundig under krigen. 20% av innbyggerne i Russisk Karelia snakker finsk, som er delstatens andre offisielle språk. En del finsk merking på offentlige bygninger vitnet om dette.

Båtturen til Kizhiøyene i Onegasjøen var fin. Stedet står på UNESCOs liste over verneverdige

greier. Her var det mange gamle og knusktørre trekirker og gårdsbygninger i idylliske omgivelser. Røyking forbudt. Burzum..?

Disco Mosquito

Siste kvelden ble vi stabla inn i en grusom liten buss for å kjøres ti mil ut i skogen til Shotozero, en tidligere ungkommunistleir som fungerte som feriehem for studenter. Dette var i grunnen vertskapetets eneste tabbe. Det var greit å svømme i innsjøen, og det var greit å spille fotballkamp mot studentene som bodde der. Men da det ble insistert på at vi skulle oppholde oss der til klokka to om natta, sank humøret. Mest på grunn av myriadene av mygg som syntes å foretrekke arisk blod.

Russerne tråkka i gang et diskotek i spisesalen, hvor ei dårlig pære fungerte som diskolys. Skandinaviske studenter har nok et mer

anstrengt forhold til disko enn de russiske. Særlig når diskoen befinner seg i en myggstorm og mangler mulighet til å hive innpå forfriskninger.

Vi hadde likevel en viss forståelse for hvorfor russerne likte seg der. De fleste bor hos foreldrene, hvor overnattingsgjest på rommet neppe tillates. De øvrige deler rom med en hel

gjeng på studenthjemmet. Shotozero bød derimot på visse muligheter...

Viktor, vår eminente tolk var klar over dette. Han hadde innlosjert seg sammen med sin Paulina, men var likevel kul nok til å invitere myggspist og magesjuk «utropist» til te og sjokolade på rommet midt på natta. Redningsmannen imponerte med melankolske Doors-sanger på gitaren og mente for øvrig at skandinaver ser lysere på livet enn det er grunn til.

Tilbaketuren i bussen uten støtdempere midt på natta var et marett, og jeg hata hver meter.

Siste dagen diska russerne opp med superlunsj med masse drikkevarer og til forandring god mat som flere av oss dessverre ikke turte røre. Vodkaen slukte vi derimot villig, i håp om å kverke svina som lagde helvete i fordøyelsen. Enkelte tok for seg så grundig at de fikk problemer med å klare å pakke.

I Russland passer man ikke tida så nøye, men togene har presise avganger. Det var en susete gjeng som derfor sprang livet av seg da det endelig gikk opp for noen at toget avgikk om ti minutter. Underlig nok retta magesjuka seg ganske snart etter grensepassering til Suomi, så kanskje det hele var psykosomatisk? Finske tollere trodde de hadde gjort det bra da de fant en pose pepper i bagasjen til Roger. En del flasker sprit over kvota brydde de seg derimot ikke om. De var jo finske.

Espen fra Bodø, Paulina og Viktor fra Petrozavodsk. Viktor: - Jeg kan ikke drikke mer enn to glass vodka. Jeg må passe på Paulina i kveld. Greit det, Viktor.

Vodka-heimen

Barents Association of Student Unions og Peter den Store.

Alle bilder Torgeir Eikeland

MELDINGER FRA TUREN

☺ It's been a shitty day. (Finske Jari med diare.)

☺ Now I understand why all these flies keep following me. It's because I had a shower back home in Joensuu. (Jari etter ei uke i Russland.)

☺ That's enough for sports. Give me a cigarette! (Jari kommer opp fra vannet etter en svømmetur på to minutter.)

☺ There's no vodka in my tea. Unfamiliar taste. (Janne smaker russisk te.)

☺ I have visited my girlfriend in Rovaniemi. Now she no longer is. But what the hell. It's life. (Drita fatalist-finne på toget fra Rovaniemi.)

☺ I have worked as a cook eight different places in Finland, and everywhere I've had to drink at work. This country leaves you no choice. Just look

at it! (Samme finne peker ut togvinduet.)

☺ They have no respect for human rights. (Jari om turistklubben Sampo.)

☺ I have date with Russian girls in five minutes. Heheheh. (Vesa «the stud» fra Oulu i godt humør.)

☺ Those guys over there are in the Petrozavodsk mafia. They are killers. But today they seem to be in a good

mood. (Russisk jente over lunsjen.)

☺ Jeg hadde hørt at dere skulle være bare skandinaver. Hvorfor har dere med dere kineseren da? (Undrende russisk tolk Viktor til norsk tolk Kristin om studentstyreleder Stig Erik Falk.)

☺ Vihtto Satana! (Magesjuka Janne konstaterer tilstandene på toalettet han er nødt å sette seg på.)

STUDENT RADIOEN

F.M. 105.6

Studentradioen sender
nyheter hver time hver
hverdag

Mandag

07.30 Morrakvitter.
08.00 Riksnytt.
08.05 Morrakvitter forts.
09.00 Riksnytt.
09.05 Morrakvitter forts.
09.30 Morragjest.
10.00 Riksnytt.
10.05 Formiddagsmusikk.
11.00 Riksnytt.
11.05 Ønskemelodier. Telefon 77611011.

15.00 Aktuelt 15.
19.00 Studentradioen. Ukas nye plater.

21.30 Radiobingo.

Tirsdag

07.30 Morrakvitter.
08.00 Riksnytt.
08.05 Morrakvitter fort.
09.00 Riksnytt.
09.05 Morrakvitter forts.
09.30 Morragjest.
10.00 Riksnytt.
10.05 Tromsøtoppen.
11.00 Riksnytt.
11.05 Ukas nye plater.
15.00 Aktuelt 15.
21.30 Studentradioen. Kveldstoner.
22.00 Jazzforum v/Tom Jensen.
23.00 Elvisradioen.
24.00 Tropical Extravaganza.
01.00 Natradioen til 06.00.

Onsdag

07.30 Morrakvitter.
08.00 Riksnytt.
08.05 Morrakvitter forts.
09.00 Riksnytt.
09.05 Morrakvitter forts.
09.30 Morragjest.
10.00 Riksnytt.
10.05 Tromsøtoppen.
11.00 Riksnytt.
11.05 Musikmaksimum.
15.00 Aktuelt 15.
21.30 Ukas nye plater.
22.30 Kveldstoner til 23.00

Torsdag

07.30 Morrakvitter.
08.00 Riksnytt.
08.05 Morrakvitter forts.
09.00 Riksnytt.
09.05 Morrakvitter forts.
09.30 Morragjest.
10.00 Riksnytt.
10.05 Formiddagsmusikk.
11.00 Riksnytt.
11.05 Elvisradioen.
15.00 Aktuelt 15.
21.30 Studentradioen.
22.00 Jazzforum v/Tom Jensen.
23.00 Tromsøtoppen.
24.00 Natradioen til 06.00.

Fredag

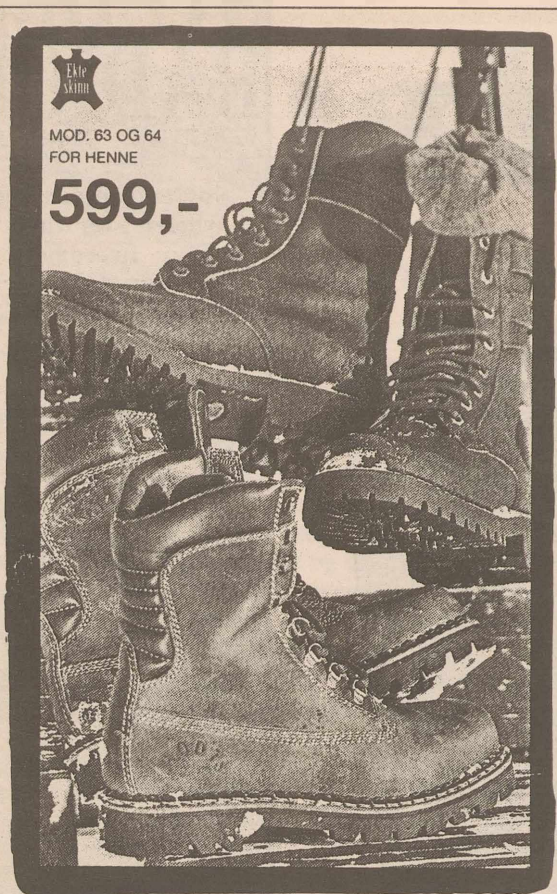
07.30 Morrakvitter.
08.00 Riksnytt.
08.05 Morrakvitter forts.
09.00 Riksnytt.
09.05 Morrakvitter forts.
09.40 Morragjest.
10.00 Riksnytt.
10.05 Ka skjer i helga.
11.00 Riksnytt.
11.05 Formiddagsmusikk.
15.00 Aktuelt 15.
18.00 KISS FM
19.00 Looney Tunes.
20.00 Vorpelussikk til 22.30.

Lørdag

13.30 Studentradioen.
18.00 KISS FM
02.00 Studentradioen. Natradio.

STUDENT RADIOEN

F.M. 105.6

MOD. 63 OG 64
FOR HENNE

599,-

ROOTS
STORY

TA VARE PÅ SKOENE DINE!
LÆRBALSAM PLEIER
OG BESKYTTER.
ROOTS BOOTS
PROTECTOR
69,-

Jensens Sko
EURO SKO

Torgcentret · 9000 Tromsø · Tlf (083) 81 563

Studentavisa Utopia søker engasjerte medarbeidere til alle våre redaksjoner. Utopia dekker områder som: studentpolitikk, kultur, studentarrangementer og ellers det som bør belyses i studentmiljøet i Tromsø. Avisen har et opplag på 5.000 og blir distribuert til alle i universitetsmiljøet. Driften av avisa er oppdelt i fire redaksjoner:

Utopia

- Nyhetsredaksjon - Kulturredaksjon
- Fotoredaksjon - Deskredaksjon

- Vis ditt engasjement -

Møt på nyhetsmøte mandager kl.16.00 og
kulturmøte tirsdager kl. 16.00.

KILROYs
UAVHENGIGHETS-
ERKLÆRING

punkt 39:

"Alle har rett til å reise hjem til jul"

Nyhet!

Nå kan du kjøpe flybillett i Norge med fast plass, inntil ett år i forveien. Bestill hjemreise til jul nå!

Oslo fra
900,-

Alta	fra	320,-
Bergen	fra	900,-
Bodø	fra	450,-
Evenes	fra	320,-
Haugesund	fra	900,-
Kirkenes	fra	550,-
Lakselv	fra	400,-
Longyearbyen	fra	900,-
Stavanger	fra	900,-
Trondheim	fra	800,-

Reis Jorden rundt med KILROY. Sett sammen din egen reiserute av enkeltbilletter. Gyldige inntil 1 år. Ubrukte billetter refunderes. Spør etter rimelig overnatting på KILROY hoteller og vårt Adventure program.

Prisene gjelder en vei fra Tromsø eks. avgifter, for ungdom under 25 år og studenter under 32 år.

KILROY
travels

Reiser for ungdom og studenter

Oslo	
Nedre Slottsgt. 23	Tlf: 22 42 01 20
Studie- og klasseturer	Tlf: 22 42 78 50
Universitetsentret	Tlf: 22 85 32 40
Bergen	
Studentsentret	Tlf: 55 32 64 00
Stavanger	
Breigata 11	Tlf: 51 89 55 50
Trondheim	
Jomfrugata 1	Tlf: 73 50 22 90
Tromsø	
UniReiser	Tlf: 77 67 58 20

Læringsåpent i Nedre Slottsgt.
Stavanger og Trondheim

"Erfaring er evnen til å kjenne igjen en feiltagelse neste gang man gjør den".

Få en god erfaring med en gang.

Besøk oss.

Det koster ingenting å spesialbestille bøker.

Vi skaffer deg en emneoversikt.

Vi har 30.000 registrerte bøker/varer i vår datamaskin.

Utsolgte bøker kan vi søke etter hos 130 andre Libris-bokhandlere.

Libris-kjeden gir ut eget bokmagasin som er gratis. Du kan låne bøker hos

Libris*Biblotek

Vi er "On line" med norske forlag.

Alle pensumbøkene til Helsefaghøgskolene og de andre Høgskolene.

Centrum * Libris

Bok og Papirhandelen i Sjøgata

OBS!

Telefonnr.: 77 68 35 40

Telefaxnr.: 77 68 53 01

Nesten ingen endringer

Dette semesteret kommer ikke Lånekassa med så mange endringer. Den beste endringen nyter vi godt av. Kostnadsnormen er økt litt og stipendandelen er gått opp til 24 prosent. En økning på 2 prosent fra forrige semester. Det som er litt leit er at man nå korter ned innbetalingsutsettelsen fra omlag 15-18 måneder til ni. Det vil si hvis du er ferdig til jul så vil innbetalingsblanketten på lånet ditt komme i posten neste september, altså om et år. Det gledelige her er at Lånekassa har lovt å bli flinkere til å opplyse om hvorvidt du har krav på utsettelse og rentefritak på lånet ditt. Kan du derimot ikke betale for deg så blir låne ditt overført til Statens Indrivningssentral. Disse kan ta pant i løsøre og eiendom for å få inn gjelda di. Summen en kan få i gebyrstipend, det vil si dekning av skolepenger i utlandet, er også økt til 44.500 kroner. Det er også innført rentefritak for de som er kommet inn på et profesjonsstudie, men som må vente noen semestre før de kan starte selve studiet.

Botswanisk kvote

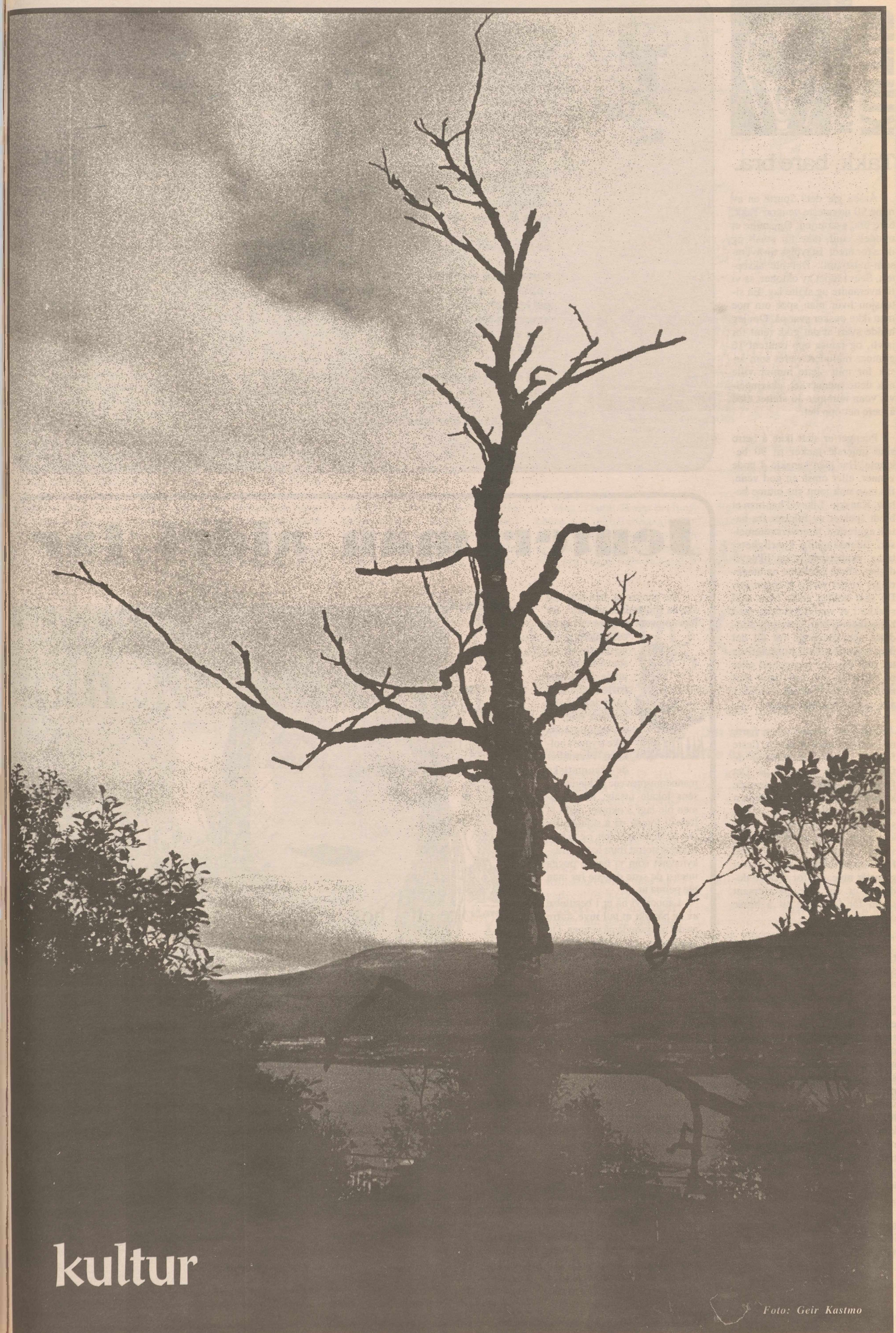
To studieplasser på fagområdet medisin skal reserveres for studenter fra Botswana. Forutsetningen er at NORAD betaler for oppholdet, og at studentene består de obligatoriske norsk- og engelskeksamenene.

Premiert for miljønsats

Førsteamanuensis Nils Magne Knutsen ved ISL er tildelt Kristian Ottosens pris for 1995 for hans innsats for å få studene til å trives. I følge Knutsen må et solid faglig miljø må bygge på et solidt sosialt miljø.

Prisen tildeles en person som «i foregående år som har utmerket seg gjennom innsats for å bedre studentenes faglige, økonomiske, sosiale eller kulturelle vilkår». Det er studentsamskipnaden i Oslo som deler ut prisen.

kultur

Foto: Geir Kastmo

Takk, bare bra.

Åssen går det? Spurte en av mine 90 nærmeste venner. Takk, bare bra, svarte jeg. Og smilte et middels smil, ikke for smalt og ikke for bredt. Et typisk til-hvem-som-helst-smil. Det ble akseptert. Sees i løpet av oktober, sa vi til hverandre og skilte lag. En situasjon hvor man spør om noe man ikke ønsker svar på. Om jeg hadde svart at det gikk reint for jævli, og ramsa opp omtrent 16 grunner inkludert været som årsak for mitt slette humør ville nok dette mennesket, eksempelvis venn nummer 36 sluttet med å være nettopp det.

Poenget er slett ikke å betro sine innerste tanker til 90 bekjente. Har man kanskje 4 gode venner, eller også én god venn, får man nok tømt sitt intime behov. Kanskje. Likevel har man et bredt spekter av følelser fra hatisk aggresjon, tåreoversvømmelser, lidenskapelig kjærlighetstrang, ømhetsbehov og likegyldighet. Disse følelsene og utageringer er det viktig at ingen ser. De skal holdes nede. Man skal snakke i et vanlig toneleie, med behersket ro. Man kan smile middelse smil. Men gå for all del ikke rundt og smil konstant, da tar folk deg for mongoloid eller på syretripp. For høy latter skal man heller ikke ha. Og tårer må i alle sammenhenger skjules.

Ettersom verden er en hard, rasjonell stenørken der de fleste følelser bannlyses, trenger de fleste en måte å reagere på. Det finnes dem som driver befriende kroppslige krumspring kombinert med spill i teater og dans. Andre sier de skriver det av seg og slik kan jobbe seg gjennom sorg eller sinne. Og mye ømhet og raseri får utløp på fotballbanen. Likevel gjenstår mye. Og for vanlige dødelige er det ofte ett element soom får følelsene til å bruse over: alkohol.

Alkoholen er et hjelpemiddel til å få vist sine følelser. Det starter gjerne forsiktig. Stemmen heves. Musikken skrur høyere. Latteren blir høyere rundt kafebordene. Hender som søker på en annens lår. Også krangling og slåssing senere på kvelden hører med. Noen blir kjærlige, ømme og kåte. Andre blir aggressive og slåsslystne. Det kyskes lettere og man sjekker hverandre opp. De vanlige sosiale sanksjonene flyter bort og alle bortgjemte følelser kommer ut i nattelyset. I alkoholrusen gjelder andre lover og fortrengte følelser kan ende i eksplosjoner. -I noen tilfeller både voldtukt og drap.

Men dette gjør det ekstra spennende å drikke alkohol. Om ikke annet så for kontrastens skyld.

Ellisiv Lindkvist

NÆRVÆR

kommer jeg et menneske nær,
oppløser det seg i sine bestanddeler
det blir løsrevne deler; hår som glir gjennom fingrene,
en ryggstavle med hud som varmer handa,
hud som varmes av min hud
munnen møter min og tungen er varm
øyet er en øy i et hav av ansikt

men på et par meters avstand
sitter alt der det skal
riktige avstander mellom
øyne og nese, skuldre og ankler

da har også jeg gjenvunnet mine proposjoner

kommer jeg et menneske nær,
oppløser det seg i sine bestanddeler
det løsriver seg
tanker og idèer blir absurde og uklare
i går var i morgen et år siden
et ord er en hel roman

men med et par timers avstand kommer alt tilbake
tanken er logisk, og snurrer forståelig rundt sin egen akse

da har også jeg gjenvunnet den ironiske distansen

- Ingrid -

LESESALSTANKER

tenk bare på hva men
kunne gjøre med sjokola-
desaus
-på en naken kropp
-på varm hud
man kunne lage kunst-
verk, kunne man
og sette et cocktailbær
på toppen som krone på
verket

og etterpå...?

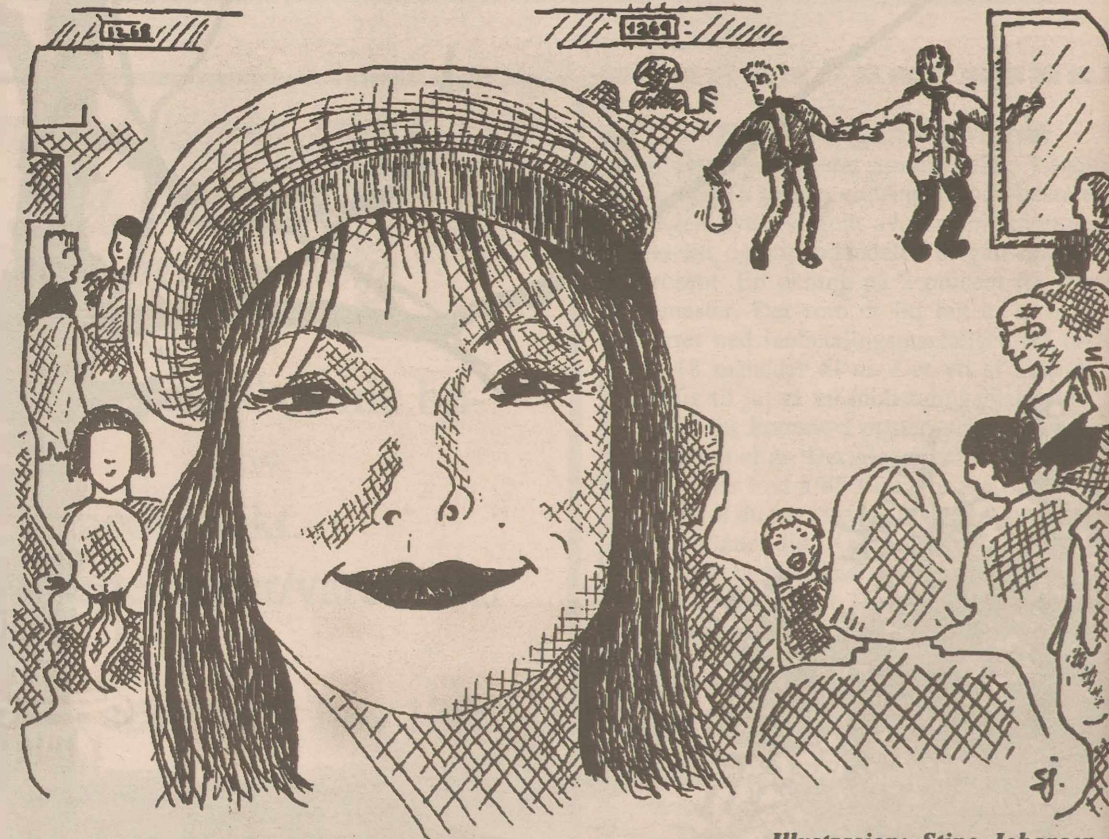
etterpå skulle alt være
søtt søtt søtt!

- Ingrid -

Jenter man aldri får

Tre ganger sa han det; 'Eg ska ha Ballantines whisky', før han forsvant ut døra. Vi følte oss usikker, kunne tenke oss noe som var lettere å uttale. Enda man forlenget har nådd lovlighetsgrensen føler vi oss nemlig enda ikke trygge i polkøen. Vi erindrer de traumatiske manddomsprøvene på hjemplasens lokale utsalg, der stemmen ble lagt 3 oktaver ned i et fortvilt forsøk på å skjule siste rest av stemmeskiftet, og vi fikk akkurat stotret fram halve whiskynavnet som vi hadde pugga intenst de siste dagene før man ble pelma ut.

Lappen vi nå er i besittelse av er påtrykt et tall mye større enn det på lystavla på veggen. Og sitteplasser er det dårlig med, så vi gjemmer oss i et hjørne og prøver å gå i ett med det smakløse tapetet. Etter hvert som pulsen kommer under 150 igjen og vi føler et snev av trygghet, begynner vi å studere resten av klientellet, og det er da vi ser henne. Vi glemmer helt å holde høyre armen litt høyt for å opprettholde mønsteret i bakgrunnen. Istedenfor settes all hjerneaktivitet inn på å absorbere mest mulig av denne vidunderlige dama som står bare 3 meter foran oss. Riktignok ser man bare ryggen hennes, men her er det ingen tvil, dette var snakk om en ekstremitet. Før vi fikk tenkt skikkelig igjennom blomsten og bien konseptet var det min tur, så vi trakk inn geipen, retta opp ryggen og klistra på oss sjarmørsmilet (som foreløpig merkelig nok ikke har gitt de store resultater). Med litt slentrende gange skli vi forbi henne, og akkurat når vi pas-

Illustrasjon: Stine Johansen

serer snur vi hodet, og ser henne mitt i fleisen... Det svartner et sekund, vi går ned 2 fylliker og en høygravid dame. Den ene fyl- liken spenner oss heldigvis videre, hvis ikke hadde vi nok blitt stående der og måpe. Vi blir isteden stående foran kassa og kikket tomt på dama bak, klarer ikke helt å koble hverdagen. Etter 7 forsøk trenger meldingen igjennom: 'Ka du ska ha?'

'Errrr, jo blbl..... e-ei flaska beillis'

Vi får flaska og spurter ut, tør ikke se på henne igjen, kan lett bli overdose av slikt.

Senere på kvelden befinner man seg på et av byens mange uteplasser. Tenker enda ikke helt klart, prøver å bruke øl som koblingsmiddel, dessverre bare med blandet resultat. De andre rundt bordet har forlenget forkastet oss

som del av samtalen, og vi blir sittende delvis apatisk. Prøver uten hell å identifisere hvilken tretype som er brukt i panelet på veggene. Midt i kryssjekken mellom eik og furu registrerer vi at nye gjester ankommer etablisementet. Vi legger panelanalysen på is og konsentrerer oss om skikkelsene i døra. Og der står hun igjen, vi klamrer oss fast til sidemannen, her gjelder det å holde seg bevisst. Når vi har klargjort oss for enda en dose er hun borte, ser bare såvidt hennes deilige hår ved bardisken. Det er nå eller aldri, tenker vi og går raskt inn i posessen med å psyke oss opp. Her nytter det ikke med mere øl, positiv tenking må til. Vi søker raskt gjennom livets foreløpige utskielser på kjærlighetssiden, og ender som vanlig opp med ma-

gert resultat. Så vi går over til å tenke på den nynorskprøven i 9. klassen vi fikk G på. Og det hjelper, etter å ha bretta ut sjarmørsmilet stjeler vi ølen til en tilfeldig person ved bordet og vakler med bestemte skritt i retning baren. Vi navigerer oss med stor umake opp ved siden av henne, men akkurat i det vi skal til å si en nøye planlagt bemerkning går hun inn i clinch med gutten på den andre siden. Vi svelger setningen i lag med resten av ølet og tar isteden en strategisk retrett.

I ettertid har vi konkludert med at furu må være hovedmaterialet brukt i lokalets panel.

U Magnus Clough

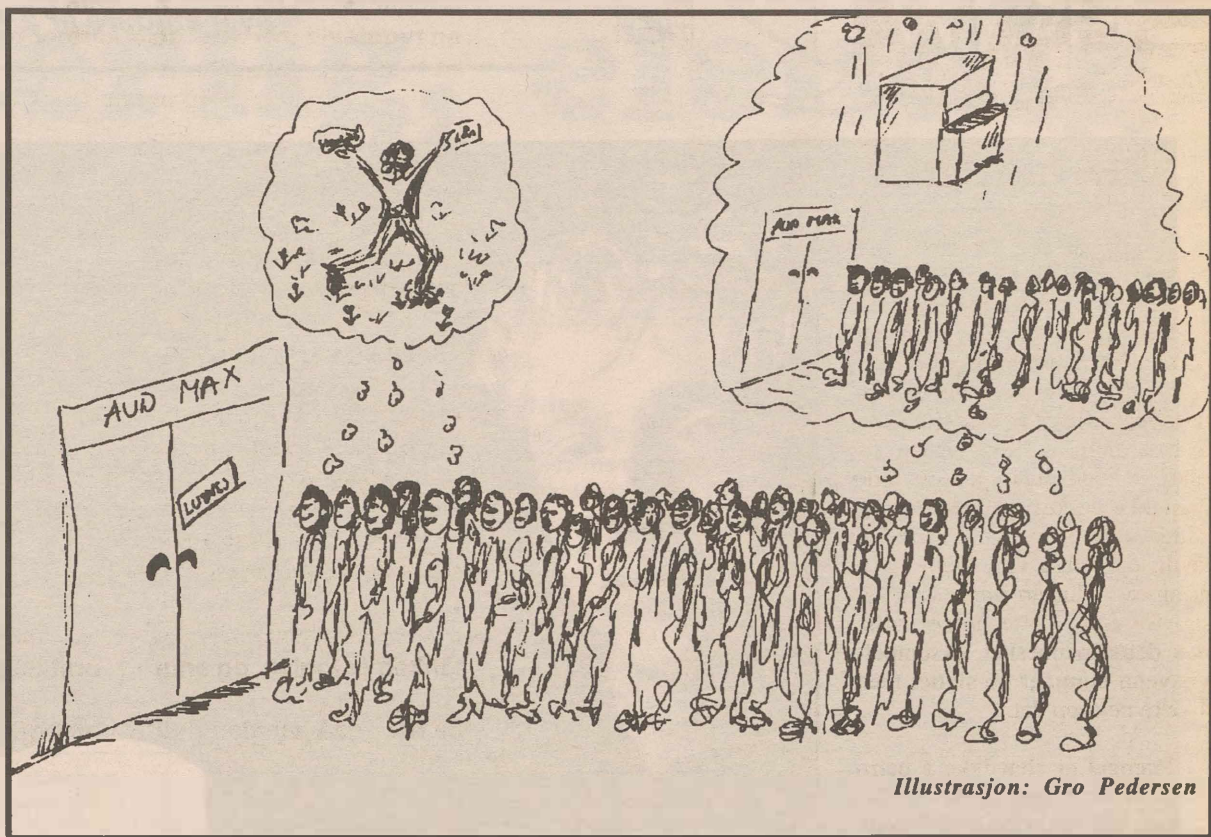
Tankar (i kø) om tankar (i kø)

Det er midt på natta. Men eg ligg og tenker. På kva vi tenkte på. Ja, aller vi som stod og stod og stod i registreringskø i dag. Tankane var ikkje berre snille, eg veit det nok - no krev dei å få sitt liv dokumentert og realisert hos meg. Midt på natta. Eg veit ikkje om eg tør. Hadde eg samla alle tankane vi hadde, vi som stod og tenkte i køen i dag så trur eg ikkje eg vil det likevel. Fort hadde det blitt noko rart og stort noko som eg trur ingen ville kjent seg ved.

I byrjinga skjedde det ikkje så mykje. Lure var dei som var tidleg på plass. Dei vinka lukkeleg med studiekort og semesterkort til dei som vart ståande og ståande og ståande. Då dukka dei første svarte og gulfsete opp. Tankane spreidde seg som ein farsott over heile rommet. Ikkje nekt! Eg veit du og hadde vitjing av dei, eg såg det på heile deg. Stygge tankar om «system og svolt og naud og stakkars oss!» krølla andletet ditt og seinka augebryna dine. Somme tider taut tankane nesten ut. Slapp dei ut vart det verst for køvenerne attmed deg. Tankane vart til sleske kryp som kravla seg

inn i øyro hans. Om kor latterleg ordninga var. Kor lenge du haddde stått der. Kor jævli vanskeleg alt var for deg nett no. At du eigentleg måtte på do. Og kan hende måtte han svare på duste spørsmål om kor midnattsola eigentleg var.

Men, somme tider måtte du berre smile. Ja, for ein plar jo smile om ein ser nokon ein ikkje har sett på ein heil stygg regnsommer. Då kunne du seie -Hei, og Korleis går det?, og -Kva fag skal du ta no da? Det heile kunne etterkvart verke retteleg triveleg faktisk. Og i dei beste stundane gjekk det også an å innbille seg at køen verkeleg rørte på seg. Då kunne underlege, vakre tankar brått dukke opp i din indre horisont. Tankane kunne forsvinne ut frå Hovedgården. Vidare. Utover. Til innbilt eller ekte kjærast som berre låg og venta. Til neste pizza som duftande og freistande var på veg. Til fjelltoppen eller ute-staden som sakna deg. Til ølet som tappast frå tusen krane i ein vakker, skummande rytme. I Nordens Paris. Nokon byrja det å gløde av. Nokon vart vilt i blikket. Nokon sveitta og spruta. (Det heile såg ganske

Illustrasjon: Gro Pedersen

vilt ut når eg no driv og tenker rekonstruksjon av tankane våre denne føremiddagen i registreringsuka.) Eg hugsar til og med at eg såg eit vakkert andlet som smilte ut i lufta, kanhende var det til meg, kanhende

var det du...

Men akkurat då vart det lunsj-pause for registreringsgjengen. Alle stygge køtankar kom attende med full kraft. Samla seg opp, bana seg veg ut i det verkelege li-

vet, eksploderte i eit stort, stygt ord. Eg veit ikkje om du kom attende etterpå, for eg gjekk heim.

U Sigrí Sandberg

Sanselig Cirkus

Tromsø Kunstforening presenterer i disse dager et knippe nordiske billedkunstnere. Hver på sin måte søker disse å formidle det de forbinder med «Det andre landet». Mangfoldighet, individualitet og spennvidde er stikkord.

Den svenske kunstneren P. O. Halstrøm dominerer med sitt «Cirkus Europa». Halstrøm har fått sitt eget lille rom som boltringsplass. Vi kan dermed uforstyrt tre inn i hans sirkus og nyte de syn og inntrykk som møter oss. Kunstneren har lagt hovedvekt på metall og tekstiltrykk, men har også hentet inn både sagspon og fersk kumøkk for å skape den rette sirkusatmosfæren. Vi ser en hel, liten manesje med en buk-tende slange, krokodiller på veggene og menneskelignende figurer, blant mye annet. I bakgrunnen klinger lystig sirkusmusikk.

KUNST

Absurd helhet

Kunstnerens ramme av lukt og lyd er kjent og levende. Men selve skulpturene er fremmede og i form og uttrykk gir de ingen umiddelbare assosiasjoner til begrepet sirkus. Her er det en bevisst bruk av det etnografiske. Halstrøm smelter ny kultur med gammel, og forener ulike deler av verden til et slags absurd hele. Dette gjør «Cirkus Europa» til et spennende uttrykk. Utdfordrende, mystisk og engasjerende. Vi trer inn i selve kunstverket, og dermed også inn i P. O. Halstrøms verden.

Mettet lys

Den danske representanten formidler en verden av lys. I gjenskinnet fra store, nakne vinduer virker Stig Olof Jokinens malerier nesten gjennomsik-

tige. Kunstverkenes disige, gulskimmerende overflate gjengir barndommens søte, men svinvende minner. Ro, harmoni og skjønnhet er umiddelbare inntrykk. Likevel utstillingens minst interessante.

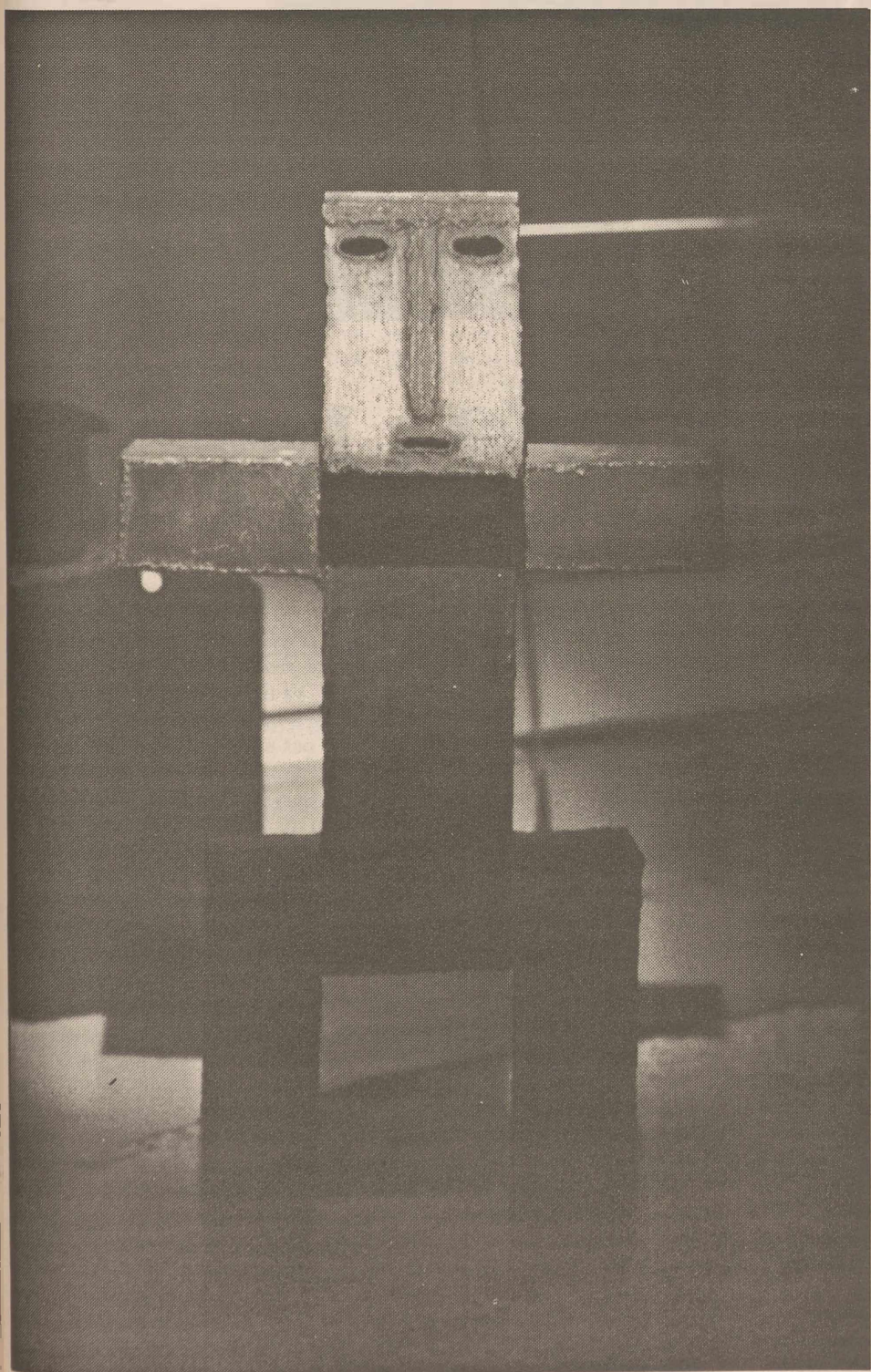
Fantasi

Interessante er derimot Trygve Lund Guttormsens fire malerier. Kunstneren har hentet inspirasjon fra de samiske myter og sagn, og vevet de inn i et modernistisk, kaldt landskap av betong. Her blir det stygge, menneskeskapte forenet med urgammel mystikk og hellighet. Guttormsens malerier åpner for fantasi og refleksjon. Fantasi er også noe som illustrerer den færøyske representanten. Eydun av Reynis malerier spraker av fargeprakt og absurditet. Her er det bare å blottlegge sansene og tolke som en selv måtte ønske. Dessverre har Eydun av Reynis bilder fått en langt mer beskjeden plass enn de fortjener. Dette er kunstverk som bør bli sett.

Spennede blanding

Vi finner også en norsk kunstner i utstillingen. Anette Kofoed formidler sitt budskap gjennom skulptur. Hovedvekten er lagt på bjerk, metaller og betong. En spennende blanding av form, natur og modernisme. «Det andre landet» er blitt en bra utstilling og absolutt verdt et besøk. Det er nok likevel P.O.Halstrøms «Cirkus Europa» som imponerer mest. Jeg lover deg at hans forundelige sirkus glemmer du ikke så lett.

U Linda Strand

Detalj fra P.O.Halstrøms «Cirkus Europa». Sirkusdirektøren regjerer et sirkus i sagspon, metall og lys. Foto: Truls Brekke

STUDENTEN

Jon Erik Eriksen utgjør en fjerdedel av studentbandet Minus Maja. Han mener at det viktigste du kan gjøre ved siden av å studere er å være kreativ.

Jon Erik liker mørketida, da dras han mot stearinlys og panelovner.

Foto: Truls Brekke

Mild melankoliker

Navn: Jon Erik Eriksen
Alder: 26, snart 27
Studerer:
Geologi Hovedfag

Selv spiller han gitar, synger og skriver tekster i Minus Maja. Han er tidligere kornedlem, satt i styret til samfunnet et par år og er en av initiativtakerne til Det norske mannskor (anno 1995) Jon Erik synes det er veldig positivt at kulturlivet på UiTø har tatt seg litt opp:

-Da jeg begynte å studere i 1989, var det omtrent bare studentkoret og Ompaniet som var i funksjon. Jeg tror mye skyldes at studentenes engasjement ble kvalt allerede i startfasen. Mangelen på studenthus gjør heller ikke situasjonen særlig bedre. At Bodegaen har kommet til, hjelper likevel en god del.

Han mener det er veldig viktig med kulturelle tilbud for studentene:

-Vår generasjon er altfor bundet og opptatt av å strebe etter akademisk utdanning på kortest mulig tid. Dette er noe vi er opplært til og en følge av den tida vi lever i. Men resultatet kan bli at vi glemmer å bruke tid på kulturell utfoldelse, sier han.

Selv har han brukt mer enn normalt tid på studiene sine, men mener han aldri hadde klart å bare lese og konsentrere seg om geologien.

-Det hadde blitt for ensformig for meg. Som musiker føler jeg at jeg er med på å skape noe og formidle noe til andre. Samtidig som jeg har det gøy. Sang og musikk er noe som betyr mye for meg. Jeg tror kreativ virksomhet er med på å øke livskvaliteten.

Går musikken på bekostning av studiene?

-Det kan være hardt å kombinere, men jeg mener jeg har kontroll. Det gjelder å balansere så ikke forholdet blir altfor skjevt. Målet for meg er ikke å bli musiker på heltid. Jeg anser meg selv som en nesten-artist.

Musikken til Minus Maja ka-

rakteriserer Jon Erik som vise-pop-rock i lett blanding. Bandet synger på norsk, og det meste av tekstmaterialet er egenprodusert. Jon Erik skriver de fleste tekstene.

-Jeg er opptatt av at tekstene skal være underfundige, ha brodd og humor. Jeg skriver om det som interesserer meg og om ting jeg har opplevd, på dialekt. Slik blir det en fare for å utlevere seg selv, men kunsten er å være personlig uten å bli privat. Slik kan det personlige angå flere og folk kan kjenne seg igjen.

-Å skrive en god tekst er ingen lett oppgave, det lar seg sjelden gjøre i løpet av minutter. Teksten må bearbeides og skrives om flere ganger før den er klar til bruk.

Hva inspirerer deg?

-Kvinner! Kvinner inspirerer meg veldig, svarer Jon Erik konstant. I tillegg blir han inspirert av andre kunstarter som film og litteratur. Tidligere brukte de dikt av kjente forfattere som de satte musikk til, blant annet «Agnes» av Ibsen. En av sine egne tekster han er mest fornøyd med er «Tusen

ganga før», en hyllest til Bjørneboes *Bestialitetens historie*. Ellers er det de små episodene i hverdagen som kan inspirere til en tekst.

-Tidligere var jeg svært opptatt av reising, husker Jon Erik og synger en strofe:

-«Æ har vært på fløya og på straumshella, og på Alfheim: TIL mot Lyn, og så har æ vært på by'n, førr et syn.» Det har kommet endel kritikk om at mange studentband har tekster om mors kjøttkaker og hjemlengsel. Jeg er tildels enig, sier Jon Erik og legger til:

-Det dreier seg om små marginer før en vipper mot det patetiske. Vi har selv vært på grensa mot det pretensiose. Men det har vi tenkt å gjøre noe med, tilføyer han raskt..

I løpet av de to årene Minus Maja har eksistert har de opparbeidet seg et lite publikum i studentmiljøet. I byen er de ikke spesielt kjent, noe de ønsker å rette på.

-Musikk-miljøet i Tromsø er nokså smalt. Det er få band her

og det er et begrenset publikum.

Hvilke ambisjoner har dere framover?

-Vi har ingen langsiktige mål. Det vi ønsker er å komme oss ut og holde konserter i høst.

Selv har Jon Erik satt seg som mål å bli ferdig med hovedfag ut på nyåret, men musikk er noe han vil fortsette å holde på med.

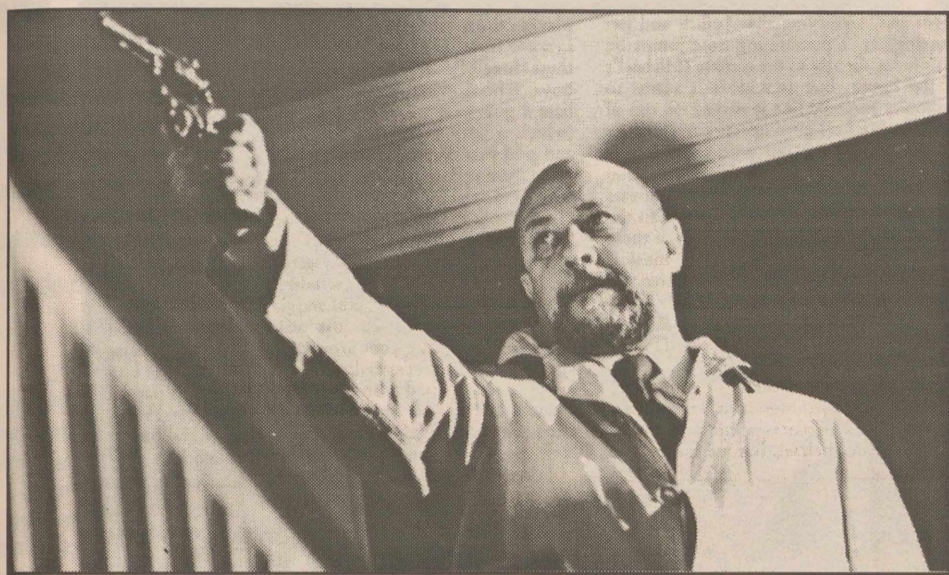
Hvorfor navnet Minus Maja?

-Vi starta som Gutta fra Veita for to år siden. Våren -94 ble Maja Rasmussen med på vokal og vi omdøpte navnet til «Maja og gutta». Da Maja forlot oss på høsten ble navnet «Minus Maja». Det har en fin klang og Maja gjorde et veldig inntrykk på oss og i hemmelig affeksjon til henne beholder vi dette navnet, innrømmer Jon Erik.

U Randi Solhaug og
Ellisiv Lindkvist

Skrekkelig, latterlig, elendig

John Carpenters *Halloween* vises halloween-kvelden 31. oktober.

Mens sommerregn går over til høstregn og mørket sniker seg inn på enhver uforberedt sjel, så er det filmklubben presenterer sitt nye høstprogram. Dette semesteret er ikke først og fremst viet til smale filmer, men til skrekk og gru, komedie og B-film av verste sort.

Det er en optimistisk og engasjert nybakt leder for filmklubben, Mette Fyhn Nordeng, som kan fortelle om fulle hus de to første helgene av sesongen. Filmene som har trukket til seg 380 medlemmer, i kontrast til 500 for hele vårseongen, er *Pulp Fiction* og *Plan 9 from outer space*. Dette til tross for at *Pulp* nylig gikk på den kommunale kinoen, og at *Plan 9* i lang tid har vært ansett som verdens dårligste film.

Fredagsgrøss

Fredagene er viet skrekkefilm, moro og dårlig film, og i følge Nordeng, forhåpentligvis film som folk er villige til å

ofre en del av fredagskvelden for å se. Den kjente B-film regissøren Ed Wood har to filmer på programmet. De som gikk glipp av *Plan 9*, har enda en sjanse til å se *Glen or Glenda*, en film om transvestitter og transseksuelle.

Nå går det også en film om Ed Woods liv på kinoene i Oslo, som vi bare kan håpe kommer hit til Tromsø. Regissøren Tim Burton møter vi i alle fall på filmklubben; nærmere bestemt neste fredag med filmen *Beetlejuice*. Begge versjonene av *Cat People*, henholdsvis fra 1942 og 1982 er satt opp. Man bør ikke ta det forgitt at den nyeste nødvendigvis er den beste. 1982-versjonen kan likevel friste med Nastassia Kinski og Malcolm McDowell, og musikk av David Bowie.

Blod og gjør og skikkelig skrekk får vi i filmene *The Evil Dead*, *Fredag den tretende* (vises fredag 13. oktober) og *Hal-*

loween (vises halloween-kvelden 31. oktober). Nevnes bør også animasjonsfilmen *A nightmare before Xmas*, som forteller oss om når innbyggerne i byen Halloween bestemmer seg for å kidnappe julenissen og ta over julen.

Kulturlørdag

Lørdagene kan vi se litt mer seriøs film i filmklubben. Selv om man på fredagene har satset på underholdning som en kvalitet i seg selv, finnes det en god del filmer for de som ikke har sans for skrekk- og B-film. I samarbeid med filmklubbene i Bergen og på Blindern, har Tromsø-klubben høstet inn en god del filmer. *Jeg Ivan, du Abraham* som går allerede neste lørdag, er en film som har vært hyppig ønsket siden den gikk på filmfestivalen i fjor.

Lørdagen etter vises en film som like gjerne kunne vært vist som fredagsfilm i all sin motbydelighet, den fransk/italienske *Etegildet*, med Marcello Mastroanni. Filmen handler nemlig om en gruppe mennesker som eter seg til døde. Ikke en film for folk som lett blir kvalme.

Mastroanni kan vi igjen møte i *Splendor* av Ettore Scola, som handler om en kinosjef som dyrker filmen heller enn penger i kassa. *Splendor*, som er mellom sort/hvitt og farger, er en reise gjennom 60 års filmhistorie og burde være et must for alle som dyrker film som en kunstart i seg selv.

Aki Kaurismäki og Takeshi Kitano (*Violent Cop*) blir det også møter med dette semesteret. *Total Balalaika Show* er en konsertfilm med Leningrad Cowboys og den Røde Armés kor og danseensemble, mens *Sonatine* gir et innblikk i den japanske mafiaverden.

Det er også satt opp endel filmer med kvinnelige regissører i høst. Agnieszka Holland er representert med filmene *Jøde i Hitlerjugend* (som egentlig heter *Europa, Europa*), og *Liten gutt forsvunnet*. Yolanda Zauberman har regissert tidligere nevnte *Jeg Ivan, du Abra-*

ham. Norsk film er representert med Laila Mikkelsens *Liten Ida*.

Dokumentarfilm

Det blir dokumentarfilmseminar 7. oktober og 4. november. Første gang vises det kun en film, Mika Kaurismäkis *Tigero*. Filmen følger en indianerstamme i Amazonas i dag og på 50-tallet. Andre gang vises tre filmer; *The Thin Blue Line*, som førte til at en mordsak ble tatt opp igjen i USA, *Roger and Me*, som viser hva som skjer når en hel bygd får sparken fra et stort bilfirma, og til slutt *The Times of Harvey Milk*, den første åpent homofile som ble valgt inn i byrådet i sitt distrikt i San Francisco.

Filmklubbens høstprogram slutter med *En Muppet julefortelling*, hvor Michael Caine spiller Ebenezer Scrooge, og resten av rollene spilles av muppets. En kostend for hele familien.

Alt i alt har filmklubben klart å raske sammen et repertoar hvor det burde finnes noe for de fleste av oss, forutsatt at man er litt filminteressert. Bredden i sjangeren og en mengde forskjellige tema gjør at man ikke trenger å være filmekspert for å ha glede av å gå på filmklubb denne høsten.

U Stine Johansen

Bilde fra filmen *Shock Corridor* som vises fredag 24. november.

Sosialt knutepunkt

Etter en vel gjennomført åpningsfest hva de har planer om å gjøre og er vi spente på hva vi har i vente fra ønsker skal skje. Vi tok en prat med Samfunnets side utover høsten. Både Samfunnets leder Hilde Lange.

I alt 500 studenter troppet opp på åpningsfesten, hvorav 300 var nye studenter. En ny-studentvennlig-fest hvor morsomheter fra scenen myknet opp stemningen og kunne benyttes som samtaleemne etterpå. BlomsterBarneBarna overtok, salget av drikke gikk forrykende fort og stemningen steg til høyder utover kvelden. Dette er vel noe å følge opp?

- Det vil også bli gjort etterhvert. Den tradisjonelle Oktoberfesten er under planlegging, mens en god del andre planer henger litt i lufta, såpass at vi ikke tør røpe noe enda. Fredagskaféen starter opp igjen den 15. september, hvor det blir film, drikke og sosialt samvær. Tidligere har det også vært dagkafé nede i Bodegaen med salg av kaffe og vafler.

For å få satt den igang igjen, trenger vi noen initiativtakere. Vi oppfordrer folk til å melde seg, sier Hilde.

Samfunnet fungerer som et sosialt knutepunkt og alle studenter kan melde seg inn. Medlemskap gir høye avslag på fester - og ikke minst muligheten til å være med på alle de spennende aktivitetene undergruppene til Samfunnet driver med. Har du ikke helt oversikten over de forskjellige gruppene og hva de egentlig driver på med, gjelder det å være en ivrig plakatlaser. Finner du ikke noe av interesse, er det også fullt mulig å starte en undergruppe selv. Blant annet trengs det nå et band til å overta etter BlomsterBarneBarna. Gode kontrakter, økonomisk støtte

og øvingslokale, er noe av det Hilde kan love. Ellers vil Samfunnet være en aktiv part i arbeidet med å skaffe et nytt studenthus, hvor det vil bli plass til alle de aktiviteter den økende studentmassen er engasjert i.

- Og nye medlemmer, det er noe vi mer enn gjerne ønsker velkommen, avslutter Hilde:

- Jo flere, jo sterkere, - og desto mer gøy!

Leder Hilde Lange lover en spennende høst i Samfunnets regi.

Arkivfoto:
An-Magritt Gjertsen

U Kathrine Nilsen

She moves in mysterious ways. Den uforklarlige kvinnen og den uoppmerksomme mannen: de fikk hverandre, men fant de hverandre noensinne? Kristian Fredrik Figenschow jr. sitter forvirret tilbake.

Dumme menn

Foto: Ola Røe/Hålogaland Teater

- og gale kvinner

Et teaterstykke om mannsrollen og forholdet mellom mann og kvinne, det må da virkelig gå ann å skrive noe morsomt om, tenkte vi. Og bestemte oss for å sende to skribenter avgårde for å se Hålogaland Teaters forestilling «menn kan...» - ett av hvert kjønn. La dem så skrive ned hver sin oppfatning av stykket. La oss få litt kjønnsperspektiv og motstridende meninger, noen artige motsetninger og noen ironiske stikk. Men slik skulle det ikke gå...

For etter å ha sett denne monologen, briljant fremført av Kristian Fredrik Figenschow jr., følte vi oss ikke i humør til harselering.

Lennart Lidstrøm har skrevet og instruert en komisk tragedie (eller kanskje en tragisk komedie?) som altfor tydelig blottlegger helt sentrale problemer i samværet mellom mennesker til at den kan avspises med en ironisk harelabb. Så vi som så stykket bestemte oss for å skrive under på denne artikkelen begge

to, som et bidrag til kampen for forståelse (eller i det minste forståelse) mellom kjønnene.

Om ikke annet, så kan iallefall menn det å være menn. I «menn kan» forteller tøffelhelten historien om sitt nå oppløste ekteskap og familieliv. Figenschow er perfekt i rollen og lar oss forstå hvor vanskelig et ekteskap kan være når kvinner generelt sett er gale og menn er dumme - iallefall fremstår vi slik i hverandres øyne. Det er ikke rart at så mange ekteskap går i oppløsning i dag når kvinner og menn forstår hverandre så dårlig som de gjør.

Fortelleren i stykket viser oss sin frustrasjon over den gåtefulle

kvinnen som var hans kone - som var både «fast i fisken og utflytende» på samme tid. Det var ikke akkurat lett for ham å forstå hennes merkelige utsagn og og ubestemmelige blikk. For kvinnen, på den annen side, er det frustrerende å innlede en samtale med å spørre om noe mangler i forholdet, når mannen ikke skjønner hva hun mener og begynner å snakke om kjæledyr. Mannen i stykket tusler seg gjennom ekteskapet, og ser ikke ut til å merke at både han selv, kona og barna forandrer seg.

Man kan spørre seg hva han i det hele tatt er opptatt av (annet enn kjønnslivet), når han ikke biter seg merke i det dagligdage i

det hele tatt. Men så kan det tenkes at det ikke er så lett å være mann innenfor hjemmets fire vegger - kvinnens domene. Den tafatte mannen syntes å være fornøyd der han tuslet rundt under kvinnens beskyttende barm. Noe stykket ikke kommer inn på er om yrkeslivet var mannens sjanse til å bestemme selv, før kvinnene begynte å erobre den bastionen også. Men så er det kanskje ikke så lett å være «ho mor sjøl» heller, når det å være i en familie fører til at «hjernen skrumper inn og man må slutte å være intelligent», som tøffelhelten overhører sin kone si til en ugift venninne. Og ethvert forsøk på å innlede en samtale

møtes med et dumt blikk eller «bare glem det».

Stykket fokuserer på en tragikomisk måte på ekteskapets problemer og vanskelighetene i kommunikasjon mellom kjønnene. Konklusjonen - hvis den finnes - må være at menn må bli mindre dumme og kvinnene mindre gale, hvis de skal gjøre seg håp om å forstå hverandre og samlivet bedre. Eller er det nettopp disse forskjellene som gjør oss så fascinerende for hverandre? Frustrerende og destruktive kan de ihvertfall være.

U Ole Andreas Hoen
Lisa Amundsen

EMIGRANTENS LOVSANG

Nu takk for alt Tromsø. Et uventet studietilbud fra journalistutdanninga i Bodø tvinger meg til å forlate deg etter to års opphold.

Adjøss til administrasjonen ved drifts og planavdelinga som jagde meg fra plenen da jeg sist høst telta der i trass over hybelmangel.

Takk til Utopia for godt miljø, pizza og konkurransepoeng. Det har vært moro å sleive fritt hos dere. Nå er jeg redd journalistutdanninga vil ta knekken på den språklige kreativiteten og tvinge meg inn i nyhetsspråkets konformitet.

Takk til Blå Rock Cafe og personalet der for god service og et sted å være når hybelen har blitt for klaustrofobisk. Stedet har vært arena for seire og nederlag, pizzaspising, pensumlesing til Nick Cave,

ensom avisfordypning i timevis, fortroligheter, tippekamper, konserter, bayerdrikking og mangt et uklart øyeblikk.

Takk til Hovedgårdskantina for gryte med ris, fiskesnurring, lapskaus, lasagne, paella, pytt i panne, karbonader, snitzler og annen mat jeg overlevde. Nå er det røykestopp i kantina, og den sosiale verdien vil utvilsomt lide under dette. Kantina har til nå vært det udiskutabelt viktigste sosiale tilbudet for studentene.

Takk til Mack for at dere brygger bayer som er mye bedre enn alt annet dere koker i hop. Årsabonnement bestilles herved. Send tankbil.

Takk til jentene som har lyst opp tilværelsen min.

Og UB må heller ikke glemmes, dette monument over kunnskapen og dens abstraksjon. Her ble grunnlaget for mine geniale eksamener lagt, i et tett, godt innklima.

STERK jazz-høst

Sommeren er over. Etterdønningene og bakrusen etter de store jazzfestivalene i Sør-Norge er forsvunnet. I Tromsø er det snart mørketid, og en liten gjeng entusiaster er igang med en ny sesong konserter som skal varme byens jazzelskere når nordavinden herjer som verst.

- Alle som liker jazz bør melde seg inn i Tromsø jazzklubb. Vi trenger flere, både som spiller jazz og lytter til musikken, eller gjerne begge deler.

Leder i klubben, Marit Sandvik, er ikke i tvil om at det er plass til flere. Hun er selv vokalist og styrer klubben sammen med fem andre på idealistisk basis. Dette har hun gjort siden 1990, da jazz i Tromsø fikk sin renessanse etter en dødperiode i 80-åra. Interessen har kanskje ikke nådd de samme høyder som i sin storhetstid på Prelaten for omtrent tjuv år siden, men Sandvik mener de har et like godt tilbud nå som da. Klubben prøver å holde et jevnt jazzår mellom september og april, med 18-20 arrangementer. Årlige festivaler rundt om i landet har ekspandert voldsomt de siste åra, og blitt en gullgrube for arrangører og handelstand. Til tross for knappe ressurser, har Tromsø jazzklubb valgt å gi publikum et alternativ hele vinteren.

Noe for alle

-Vi har en enorm bredde på programmet; alt fra tradjazz, freebag, bebop, latinjazz og moderne retninger. Kort sagt noe

for enhver smak. Musikerne er også av ymse geografisk opphav. Mest nordmenn, men det hentes mange impulser utenfra. Det er få lokale band, men klubben er svært interessert i musikere i Tromsø, enten som spiller i jazzband, eller som kunne tenke seg å komme sammen med andre for å gjøre det. Vi er avhengige av rekruttering for å holde musikken levende.

-Det er mange studenter med jazzbakgrunn som flytter til Tromsø, og det hadde vært flott å få med disse. Flere studenter fra musikkonservatoriet er medlemmer, og jobber litt frivillig for gratisbilletter til konsertene.

Medlemskap koster ikke mer enn at et skarve studielån kan tåle det, og man får mye godt for pengene.

De fleste arrangementene holdes på Teaterkafeen. Ikke det mest gunstige lokalet med tanke på lyd og forstyrrelser fra kaffetraktere, men atmosfæren er topp. Enkelte konserter foregår imidlertid på Lillescenen (Kulturhuset), det perfekte sted for å formidle en ekte jazznyttelse. På sikt håper Marit Sandvik at jazzklubben

Betty Carter, jazzmusiker av ypperste klasse, kommer til Tromsø i slutten av oktober.

Foto: Jazzklubben

også kan arrangere krokvelder eller seminarer hvor de interesserte kan få treffe likesinna over en kopp kaffe (!) mens de lytter og diskuterer deres felles lidenskap for musikkjangeren.

Høydepunktet

Med stor glød reklamerer Sanvik for årets største begivenhet i jazzklubbens regi. I slutten av oktober kommer vokaljazzens «leading lady», Betty Carter.

-Hun er det ypperste av det ypperste og absolutt den sterkeste kandidaten til å representere århundredets jazzmusikk.

Lederen mener helt klart at damen er verdt hver en krone det har kostet å få henne hit.

Nærmeste forestående konsert er Friends Collection, en norsk gruppe med røtter i 50-tallets bebop og inspirert av nyere impulser. Denne konserten holdes 14. september. Beundrere av brasiliansk musikk kan oppleve en høytidsstund 19. september. Da blir det konsert med det svenske bandet Agora - «Blame it on the bossa nova».

U Marte Holmemo

Rapport fra BOMBEROMMET

Det har gått enogtredve dager nå. Jeg er litt sliten jeg... Alle de folkene som har kommet og gått. Jeg kan nesten ikke erindre den spede start på mitt liv som bomberomsbeboer. Men joda; jeg kom da med flyet sørfra og var ganske så alene. Ventet meg bomberommet stappfullt av nye studenter som selvfølgelig allerede var blitt til den skumle klikken, men der var ganske så tomt. Fikk meg en madrass og la meg like godt til å sove - lite visste jeg at jeg sov bort den kanskje fineste dagen som hadde vært i Tromsø på lenge, lenge. Vel, gjort er nå engang gjort; men søren, hvorfor i huleste var det ingen som fortalte meg hvor flott vær det egentlig var?

Vel, tilbake til saken; jeg våknet opp, det ble hei, hei og ingen

virket særlig farlige i det hele tatt. Faktisk gikk det så bra at jeg kom meg både på Studenthuset, Colosseum, Dampen og alle de andre stedene vi hadde lest om i info-avisa. Hadde det veldig fint i den tiden: klærne var rene, enda ei uke til studiene startet, og det var visst ikke så vanskelig å få tak i hybel. Ingenting å ha dårlig samvittighet for, ingen tabber var enda gjort.

Da jeg endelig var begynt å føle at jeg taklet situasjonen, begynte det selvfølgelig å ramle inn en masse nye madrasser med, uæææ, enda flere å måtte utveksle høflighetsfraser med. Men der kom Frank inn i bildet som den reddende engel. Houselessparty i Bodegaen. Plutselig var bekjentskapskretsen pløket til det tredoble! Å våkne opp neste morgen

sånn ut på ettermiddagen... våt av svette og rommet stinn av gammel røykelukt og fylleånde. Lyset enda avslått, kave seg bort til badet... obs, et hode der ja... gipse etter luft. Klokka er 12:30 og jeg er en av de første til å stå opp.

Etter det gikk det bare slag i slag. Flere bomberomfester, ut på byen, folk omrokkerer på madrassene. Vi begynner å like hverandre, mislike, overse... og ikke minst de stakkarene du ikke kan fordra fordi de har den der ekle blåse-opp-luftmadrass-lyden på snorkinga si, hoster så heslig, lukter sånn svette, bråker sånn med plastikkposer om natta... Ja, også har vi disse hensynsløse som kommer springende inn klokka seks om morgenen (da du akkurat har klart å kjempe deg til litt

nattesøvn etter å hørt på ham med luftmadrasslyden i x antall timer) vifter vilt med armene og kauer: «bli med på nachspiel da, nachspieeel!! Noen som blir med på nachspiel? ...kjipinger...» tass, tass. Det var han stille fyren oppi hjørnet det. Eller han som har gått helt fra byen og ikke har røyka på kjempelenge og som absolutt må vekke deg klokka 4 på natta: «du, du...har du sigarettpapir?»

Det var de første to ukene det. Folk begynner å flytte ut igjen: «få adressa di, telefonnummeret, ja, åsså må du huske på å komme på besøk.» Det blir bedre plass rundt madrassen, klær og papir flyter rundt og moroa ser ut til å være over. Noen gratis pizzalapper fra Blå

Rock muntre oss litt opp, og egentlig - er det ikke nå det nye livet som flittig student burde starte?

Så har det vært så som så de siste ti dagene. Nedtellinga har begynt. Men kan ikke akkurat si vi lider noen nød. Med samskipnadens kjøleskap, en kaffetrakter (pølse-og nudletrakter), TV og radio, samt rabatt på kantina, så er vi i grunnen ganske heldige. For ikke å snakke om hvor sentralt og billig det er!

Om klærne er skitne, tingene flyter og jeg savner dyna mi og CD'ene, så er det nok med et visst vemod jeg flytter ut om en åtte dagers tid.

U Kathrine Nilsen

Dessuten takk til gode forelesere i grunnfagene historie og arkeologi. Spesielt huskes Rune Hagens og Bjørnar Olsens opptredener.

Tromsdalstind og fjellene på Kvaløya har fungert som sjeldent besøkte og vakre kulisser for to urbane år. Uten dem hadde jeg blitt kronisk asfaltstyk.

Takk også til været, som aldri er kjedelig i Tromsø.

Minst av alt kommer jeg til å glemme venner, kamerater, kjente, halvkjente og ukjente som har vært sosialt edderkoppnett i to år. Dessverre har vi alle begren-

set sosial kapasitet, ellers kunne bekjentskapsretsen utvilsomt vært enorm.

Tromsø er for liten til fremmedgjøring, og stor nok til å romme en masse OK folk og forskjellige miljøer. Sammen med de ovennevnte faktorer er dette kanskje den viktigste årsaken til at jeg har likt meg bedre i Tromsø enn noe annet sted jeg har forsøkt å eksistere.

Hilsen autorisert bone og søring, Torgeir Eikeland.

Storsatsing fra Kammerkoret

Verdens nordligste kammerkor, Tromsø kammerkor med 70 sangere intensiverer øvinga fram mot 5. oktober. Da braker det nemlig løs med Carl Orffs populære og spennende korverk *Carmina burana* klokka 19.30 på Kulturhuset. Dette er en storsatsing og de har med seg dyktige musikere og solister samt dansere og barnekor.

Carmina Burana er et verk som har

vært brukt i flere filmer, fra *Omen* til *Natural born killers*.

Verket består av sterke poengterte tekster fra 1100 tallet under middelalderen. Musikken veksler mellom rytmisk suggererende kraft og lyriske partier. Under arbeidet med verket har koret fått hjelp av professor ved UiTø Synnøve Des Bouvrie i forbindelse med det latinske språket.

INTERNETT

- frihet i en liten datamaskin

Får du lette rykninger i overleppa og klamme hender når folk begynner å snakke om web, sites og homepager? Eller er du en av dem som er litt usikker på om man trenger håndkle for å surfe på nettet? Fortvil ikke, selv om Internet i den senere tid har sneket seg mer og mer inn i dagligtalen vår, er det fortsatt bare et mindretall som vet hva det egentlig breier seg om. Foreløpig har rundt 150.000 nordmenn funnet veien til det elektroniske riket.

Likevel er det nok smart av deg å finne ut litt mer, Internet vil nemlig ikke forsvinne med det første. Så muligheten er stor for at du før eller senere tar dine første skritt i Cyberspace, som etterhvert er blitt en mye brukt betegnelse for 'livet på nettet'. Du sitter kanskje med noen essensielle spørsmål. Som f. eks. 'Er Internet noe å strebe etter?', 'Vil hverdagen få en høyere mening hvis den tilbringes delvis foran en skjerm?' Disse spørsmålene kan du egentlig bare finne svarene på selv, Internet er mye hva du selv vil at det skal være. I korte trekk dreier det seg om ekstremt store mengder data i form av tekst, bilde, lyd og film gjort tilgjengelig for alle med tilgang. Du må selv filtrere ut de dataene du vil ha. I likhet med fjernsyn og radio er Internet foreløpig mest et underholdningsmedium. Mulighetene er likevel mange flere. På Internet bestemmer du selv hva du vil se, og til hvilket tidspunkt. Du slipper med andre ord slite deg gjennom program som Hverdagsliv i håp om at noe litt mer meningsfylt skal komme etterpå. Og emneutvalget er etterhvert blitt så stort at her skal du være ganske kresen for ikke å finne noe av interesse. En annen stor forskjell mellom Internet og andre medier er potensiale. Mens fjernsynet, som nok er det mest nærliggende å sammenligne med, mer eller mindre har stagnert på utviklingsiden, er Internet fortsatt bare i startgrova. Hver dag etableres nye tjenester. Flere norske aviser har f. eks. begynt å legge sider ut på Internet. Blant disse er Dagbladet størst. De legger ut deler av dagens avis, inkludert dagens hovedoppslag, de største nyhetssakene og litt kulturstoff.

Oppbygging

Det som er unikt med Internet er den anarkistiske oppbyggingen. Samtidig som dette er dens største fordel, er det antageligvis også den største ulempen.

Det er en klar fordel fordi det ikke eksisterer noen form for sensur. Hvem som helst har til enhver tid mulighet til å eksponere sine meninger for de ca 30 mill mennesker spredt rundt i alle verdensdeler. En annen sak er om noen gidder lese det du kommer med. Med de mengdene data som ligger tilgjengelig må du bruke sterke virkemidler for å bli lagt merke til. Her er definitivt sex et nøkkelord.

Det har Playboy og Penthouse forlenget oppdaget, de har begge laget egne sider. Her har du muligheten til å studere månedens utvalgte i flotte fargebilder, samtidig som du kan lese grisehistorier om henne. Playboy og Penthouse er definitivt ikke alene på den kommersielle fronten. I den senere tid har stort sett alle de store konsernene etablert seg på nettet. Her driver de reklame for sin produkter, mange har også inkludert muligheter for direktebestilling. Og det fins nesten ikke grenser hva du kan bestille. I storbyene (visstnok ikke i Tromsø) har du mulighet til å bestille dørlevering fra Peppe's pizza, føler du deg velstående med ferskt studielån på konto kan du kjapt bestille deg en Volvo, og vil du ha selskap i bilen har du muligheten på en av de mange kontakbyråene på nettet.

Ikke alle er like begeistret for denne utviklingen i kommersiell retning, riktignok er den en forholdsvis liten del av sammenhengen, men den vil vokse raskt, minst like raskt som resten av nettet. Internet består av mer en 1.3 mill. maskiner koblet sammen i et verdensomspennende nett. Et

slikt gigantisk system skulle man tro trengte mye administrasjonsarbeid, men på bakgrunn av den anarkistiske grunntanken eksisterer det ingen overordnet makt. Foreløpig har det fungert overraskende bra, til tross for at flere har spådd Internet's undergang nettopp på grunn av dens manglende styre.

Å etablere noen form for kontroll over all den mengde data som hver dag flyttes fram og tilbake over landegrensene vil også være en svært vanskelig oppgave. Ser man på hvordan Internet oppsto er den anarkistiske oppbyggingen litt paradoksal. Det var nemlig det amerikanske forsvaret som på slutten av 60-tallet begynte å eksperimentere med sammenkobling av datamaskiner. Grunnen til dette var atombomben, hvis russerne (dette foregikk under den kalde krigen) skulle finne på å sprengte en atombombe over USA ville sannsynligvis alt militært sambandsutstyret bryte sammen.

Et nett av datamaskiner koblet sammen ville derimot være mye mer robust. Etterhvert ble nettet overtatt mer av forskere og universiteter, og da gikk bruken mer over til forskning og kommunikasjon. Samtidig ble nettet utvidet med mange flere datamaskiner. Men utviklingen skjøt virkelig fart på begynnelsen av 80-tallet, da nettet ble åpnet for alle. Riktignok mest i teorien, rent praktisk var det mest studenter og universitetsansatte som fikk adgang.

Mulighetene

Som på de fleste områder innen data stoppes mange av en teknisk barriere, denne barrieren er veldig ofte psykisk, og dette

gjelder i høyeste grad også Internet. I stort sett alle deler av nettet er brukervennligheten prioritert, så lenge du er dus med musen din, takler du det meste.

Et av de beste og mest brukte verktøyene når du skal begi deg ut på surfing er Netscape, dette programmet kontrollerer du nesten utelukkende med musen din. Her kan du klikke deg fram og tilbake fra maskin til maskin. I det ene øyeblikket befinner du deg på en maskin i Oslo, og et museklikk senere henner du ned bilder og tekst fra en maskin i USA. Når du bruker Netscape befinner du deg på WWW delen av nettet. WWW står for World Wide Web. På WWW finner du blant annet hjemmesider. De fleste på nettet har mulighet til å lage seg sin egen hjemmeside. På hjemmesiden kan du bruke tekst, bilder og i det siste også lyd og film for å spre ditt budskap. De fleste store Universiteter og forskningssentra med respekt for seg selv har også lagt inn sider, her legger de fram hva de kan tilby, forskjellige prosjekter de driver på med eller bare generelt om plassen. Til og med Karlsøya skole, med sine rundt 8 elever har laget sin egen hjemmeside. Her presenteres du for flere av øyas særtrekk, og du har bl.a. muligheten til å studere øyas rike flora.

Nettet kan deles opp i forskjellige tjenester, der de mest brukte er WWW, email, News, IRC, Talk og FTP.

Blant disse er email den mest benyttede. Med denne tjenesten kan du sende brev til alle brukere med egen email-adresse (de

fleste). Den største forskjellen i forhold til vanlig post er hastigheten, å sende et brev til Tokyo tar bare et par minutter. Mange har oppdaget denne muligheten, deriblant en 16-årig skoleelev fra Voss, han sendte følgende beskjed til Bill Clinton: 'I'm gonna kill the president!'. Det var tenkt som en spøk, men Bill hadde vist ikke helt dagen for både Pentagon, FBI og Politiets Overvåkingstjeneste ble koblet inn. Kort tid etter at brevet ble sendt fikk dermed 16-åringen besøk av politiet.

På News delen av nettet har du tilgang til en rekke konferanser, du har mulighet til å poste egne synspunkter og lese andres. I tillegg eksisterer det kjøp og salg konferanser. Hvis du har problemer, i første rekke på det tekniske plan, er det på News også flere hjelp konferanser, der du kan eksponere dine problemer, og forhåpentligvis få litt respons.

IRC står for Internet Relay Chat, og kan sammenlignes med en kontaktelefonen. Her kobler du deg opp mot en kanal, der det er andre brukere. Alt du skriver vil da komme opp på skjermen til de andre på kanalen. Det finnes mange kanaler å velge mellom, ofte fordelt på interessefelt. De mest vanlige er #Norge og #Norway, der det nesten til enhver tid befinner seg andre personer.

Talk ligner mye på IRC, bare at her er det en personlig samtale med kun en annen person. Stort sett samme som en telefon, bare

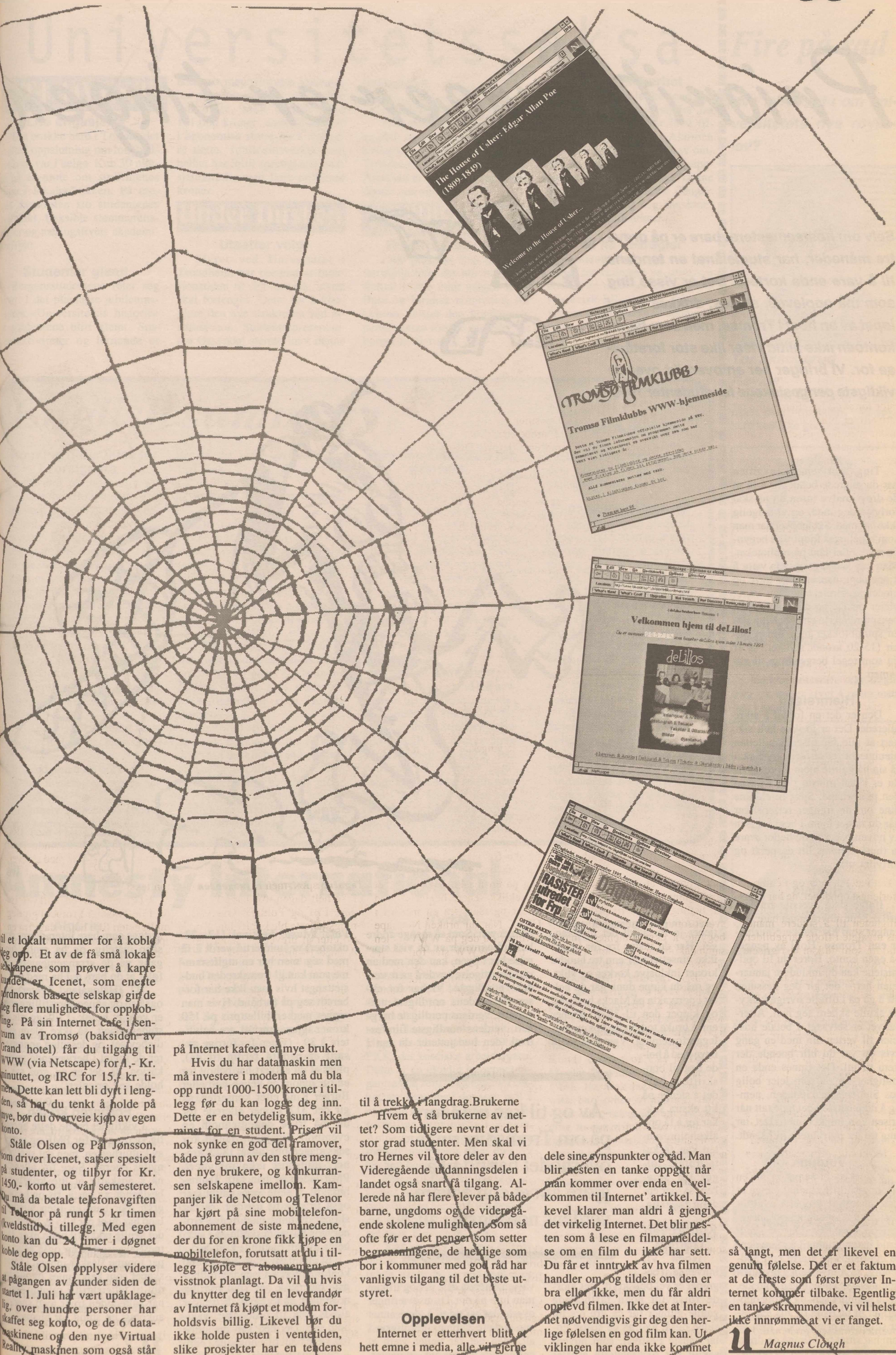
at her er alt i likhet med IRC tekstbasert. I et lite vindu leser du hva han du prater med skriver, og i et annet kan du selv skrive inn tekst.

FTP, som er en forkortelse for File Transfer Protocol gir deg muligheten til å hente data fra en spesifikk maskin. Alle maskinene på nettet har nemlig sin egen unike adresse.

Oppkobling

Kunne du tenke deg å koble deg opp mot Internet? Da har du flere muligheter. Studerer du på IMR har du stort sett automatisk adgang. På ISV derimot har bare hovedfagsstudenter rett til konto. Som laveregradsstudent har du bare adgang til WWW, IRC og en del andre tjenester på PC-stua. Har du ikke adgang til noen av disse oppkoblingene må du ut på det private markedet og kjøpe deg en konto. Da må du i tillegg ha en datamaskin og et modem (en innretning som gjør det mulig å sende datam signaler over telefonnettet). Oppkobling fra private hjem er et område i rask vekst, og mange store selskaper sluss om kundene. Blant disse er Telepost, EUNET og PowerTech store. Alt med hovedsetet i Sør-Norge. Flere av disse har også etablert seg i Tromsø, med en såkalt node, det vil si at du har mulighet til å ringe

til et lokalt nummer for å koble deg opp. Et av de få små lokale selskapene som prøver å kapre kundene er Icenet, som eneste nordnorsk baserte selskap gir deg flere muligheter for oppkobling. På sin Internet cafe i sentrum av Tromsø (baksiden av Grand hotel) får du tilgang til WWW (via Netscape) for 1,- Kr. minuttet, og IRC for 15,- kr. timen. Dette kan lett bli dyrt i lengden, så har du tenkt å holde på mye, bør du overveie kjøp av egen konto.

Ståle Olsen og Pål Jønsson, som driver Icenet, satser spesielt på studenter, og tilbyr for Kr. 1450,- konto ut vår semesteret. Du må da betale telefonavgiften til Telenor på rundt 5 kr timen (kveldstid) i tillegg. Med egen konto kan du 24 timer i døgnet koble deg opp.

Ståle Olsen opplyser videre at pågangen av kunder siden de startet 1. Juli har vært upåklagelig, over hundre personer har skaffet seg konto, og de 6 datamaskinene og den nye Virtual Reality maskinen som også står

på Internet kafeen er mye brukt. Hvis du har datamaskin men må investere i modem må du bli opp rundt 1000-1500 kroner i tillegg før du kan logge deg inn. Dette er en betydelig sum, ikke minst for en student. Prisen vil nok synke en god del framover, både på grunn av den store mengden nye brukere, og konkurransen selskapene imellom. Kampanjer lik de Netcom og Telenor har kjørt på sine mobiltelefonabonnement de siste månedene, der du for en krone fikk kjøpe en mobiltelefon, forutsatt at du i tillegg kjøpte et abonnement, er visstnok planlagt. Da vil du hvis du knytter deg til en leverandør av Internet få kjøpt et modem forholdsvis billig. Likevel bør du ikke holde pusten i ventetiden, slike prosjekter har en tendens

til å trekke i langdrag. Brukerne Hvem er så brukerne av nettet? Som tidligere nevnt er det i stor grad studenter. Men skal vi tro Hernes vil store deler av den Videregående utdanningsdelen i landet også snart få tilgang. Allerede nå har flere elever på både barne, ungdoms og de videregående skolene muligheten. Som så ofte før er det penger som setter begrensningene, de heldige som bor i kommuner med god råd har vanligvis tilgang til det beste utstyret.

Opplevelsen
Internet er etterhvert blitt et hett emne i media, alle vil gjerne

dele sine synspunkter og råd. Man blir nesten en tanke oppgitt når man kommer over enda en velkommen til Internet' artikkel. Likevel klarer man aldri å gjengi det virkelige Internet. Det blir nesten som å lese en filmannmeldelse om en film du ikke har sett. Du får et inntrykk av hva filmen handler om, og tildels om den er bra eller ikke, men du får aldri opplevd filmen. Ikke det at Internet nødvendigvis gir deg den herlige følelsen en god film kan. Utviklingen har enda ikke kommet

så langt, men det er likevel en genuin følelse. Det er et faktum at de fleste som først prøver Internet kommer tilbake. Egentlig en tanke skremmende, vi vil helst ikke innrømme at vi er fanget.

U Magnus Clough

Prioriteringer er tingen

Selv om høstsemesteret bare er på drøye tre måneder, har studielånet en tendens til å vare enda kortere. Det er visse ting som må oppleves, spises, drikkes osv. i løpet av en høst i Tromsø, men som bankkontoen ikke alltid viser like stor forståelse for. Vi bringer her en oversikt over de viktigste pengeslukene for studenter 1995.

Ting som semesteravgiften har du allerede betalt for å få ut de drøyt tredve tusen du nå skal forlyste deg med, og er følgelig ikke tatt med. Skolebøker har man som regel også kjøpt til å begynne med, eller lånt på biblioteket. Man kan selvsagt også la være å kjøpe dem; uansett hvor tørre og kjedelige foreleserne kan være, pleier de gjerne å dosere rundt pensumrelaterte emner. Kjøp noen spiralblokker med linjert papir (15-20 kroner stykket) så er du som regel berget frem til eksamen.

Hjemreisen

Den er det en fordel å sikre allerede. Det er jo ikke helt sikkert at alle får tilsendt billetten hjemmefra for at foreldrene skal få sin håpefulle hjem til jul. Hvis du er i den minste tvil, så kjøp den på forhånd. Spør foreldrene dine om du trenger reise penger når du ringer hjem i begynnelsen av november, kan du heller svare ja (husk å høres litt desperat og fortvilet ut).

Husleie

Ifølge siste oversikt fra Statistisk Sentralbyrå er det bare Stavanger som har frekkere hushaier enn Tromsø. Hold av penger på egen konto. Hører du til optimistene kan du inkludere januarleien her – det gir deg dessuten litt å gå på i tilfelle øvrige kalkyler skulle skjære seg helt. Alternativet er selvsagt å betale husleien til verten din med en gang hvis du vet du blir boende der frem til jul. Det finnes enda en mulighet for de som leier bolig hos Studentsamskipnaden, nemlig å ikke betale i det hele tatt når krisen før jul kommer. Det tar lang tid før purringene blir sendt.

Vindunk

I løpet av et semester vil en gjennomsnittlig student punge ut med adskillige kroner i avgifter til statskassa gjennom pol, bryggeri og utesteder. Det er imidlertid ingen grunn til å gjøre denne utgiftsposten større enn nødvendig, så å investere i utstyr til hjemmelaget vin er ingen dum ide. At du kommer sent og ferdig oppvarmet ut på byen og må lete etter sitteplass er ulempen, men de som har sittet på Mirage og drukket dyrt siden klokken 19.00 for-

tjener jo forsåvidt det forspranget. Har du utstyr fra før koster ikke vinsettet mer enn tre hundre kroner inklusive korker og slikt, og må du kjøpe dunk går du heller i portvakta på Macks bryggeri og kjøper den til 30-40 kroner enn å bruke to hundre hos en vinleggerforretning. Vær imidlertid nøye med å holde deg til oppskriften. Selv det å slenge på litt ekstra sukker for å få opp alkoholprosenten kan få katastrofale følger for smaken, så vær endelig forsiktig.

Kulturbyen Tromsø

Noen vil innvende at begrepet er vel oppskrytt. Det gjorde forsåvidt noen fastboende gamle gubber for ca. tre års tid siden også, hvorpå de stiftet Polar Music Festival, som hovedsakelig har rockrelaterte artister

på menyen. Som så mange andre kulturfenomener av en viss størrelse her i byen, kan den med en viss berettigelse hevde å være verdens nordligste. Vi har for eksempel verdens nordligste universitet, verdens nordligste bryggeri, verdens nordligste filmfestival (den budsjetterer du inn i

-Av og til kan man lure på om Tromsøværing overhodet har tid til å gjøre annet enn å være verdens nordligste i alt.

vårsemesteret) osv. Av og til kan man lure på om Tromsøværing overhodet har tid til å gjøre annet enn å være verdens nordligste i alt, men det får heller være et anliggende for sos.ant.-studenter.

Polar Music Festival (17.-22. oktober) er imidlertid verdt å få med seg, men har en utgiftsramme som kan gi fremskreden budsjettangst hvis man ikke har forberedt seg på forhånd. Hvis man regner med en billettpris på 150 kroner igjennomsnitt, tre halvliterer à 39,- (vinen fra forrige avsnitt er nemlig ferdig til da), pluss at du sikkert har behov for en tur innom en kebab-bod eller Burger King etter konserten, så gir det 312 kroner allerede før du må fryse deg gjennom en eventuell drosjekø. Totalt for seks dager blir altså 1872 kroner, transport ikke inkludert. PMF-ledelsen har fått Tromsøbuss til å sette opp nattbusser også tirsdag til torsdag, så her slipper du unna med tredivet kroner hvis bussruta skulle gå i nærheten av ditt hjemlige kryppinn.

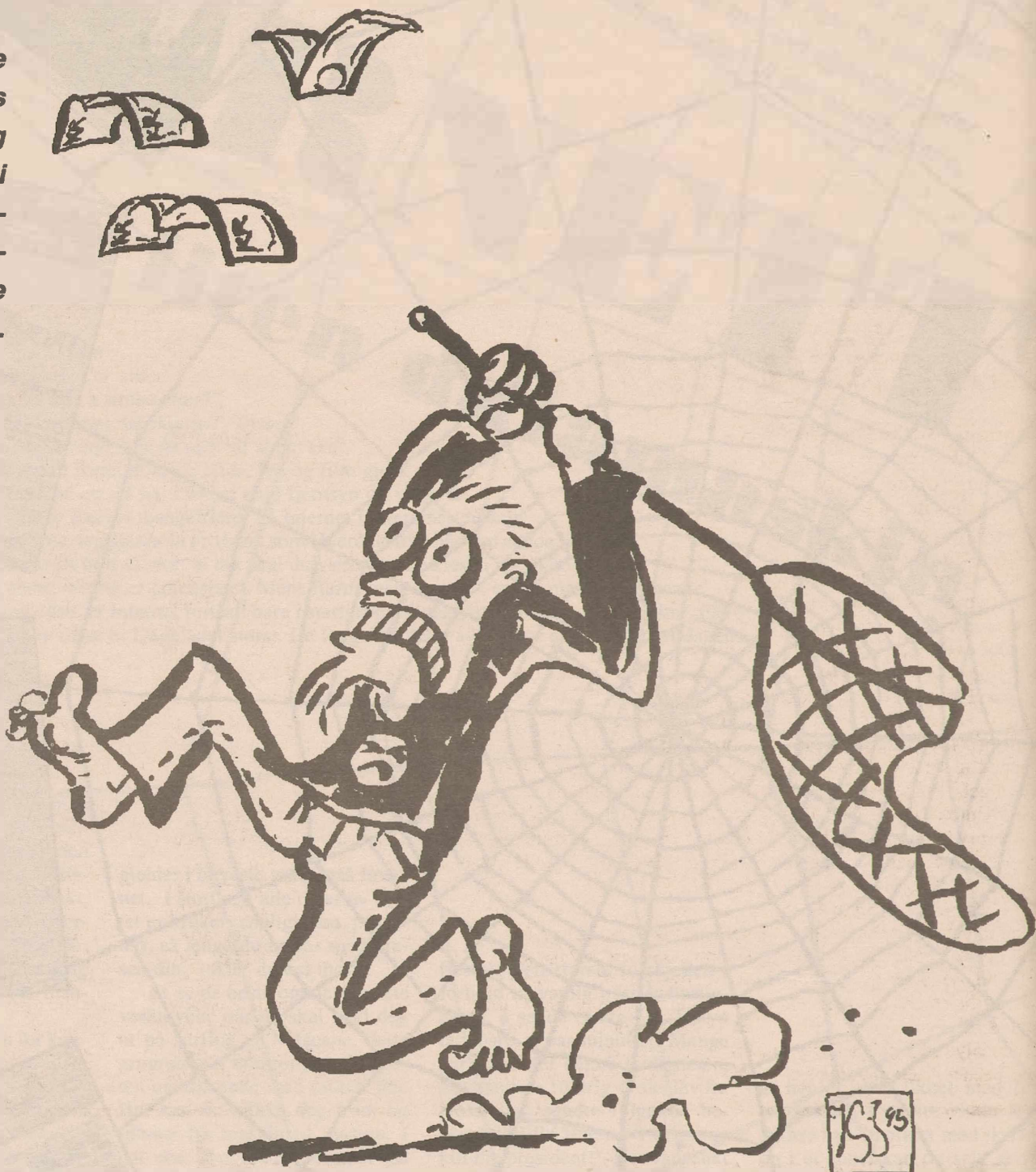
Et alternativ er jo å gå innom kontoret deres i søndre tollbugate og melde seg som frivillig noen uker på forhånd, de trenger alltid folk til billettsalg, vakt-hold etc. Dermed kan du jobbe (og være nødt til å holde deg edru – pengebesparende) på de kon-

sertene som bare interesserer deg sånn måtelig, og ha gratis inngang på de arrangementene du føler at du bare må ha med deg.

HT (Hålogaland Teater) har også en og annen forestilling som er verd et besøk. I tillegg gir de studentrabatt, så ikke glem studiebeviset, og dessuten annonserer de iblant i herværende publikasjon, så det er en grei sak å holde seg orientert.

Forbered krisen

I viktighet burde dette egentlig vært nevnt før PMF og resten av kulturhøsten, men det skal benyttes etterpå. Sørg for allerede nå å anskaffe et lite kriselager bestående av pasta, ris og havregryn. For bare en liten hundrelapp har du et par kilo av hvert, og det skulle rekke til noen uker. De mest avanserte kan også sette et par tomme flasker innerst i kleskapet som kan pantes og gjøres om til tellerskritt i retning hjem når sultedøden truer med snarlig ankomst en stund før hjemreise-

Tegning: Kristoffer Jørgensen

Universitetssaksa

Fire på rad

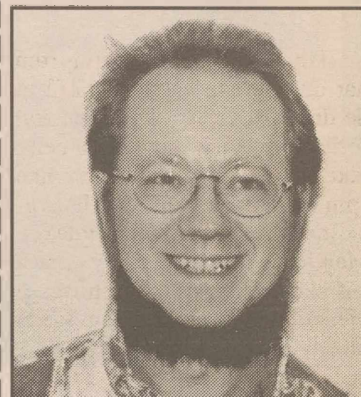
Hva syntes du om universitetets nye røykelov?

Tor Skaugerud

Røyker

Universitetet utøver et autoritært overformynderi. Vi røykere kan ikke godta dette.

Jarle Stunder

Ikke-røyker

Jeg kan dessverre ikke uttale meg nå, det er stygt å prate med mat i munnen.

Yngvar Steinholt

Røyker

Det er helt meningsløst å forsøke og tvinge mennesker til å slutte og røyke gjennom et slikt vedtak. Dessuten er det ødeleggende for det sosiale miljøet studenter imellom.

Anne Karin Hofseth

Ikke-røyker

Det gjør ikke meg noe, men hvis jeg hadde røyket ville det antageligvis gjort meg noe. Tror det virker positivt i anti-røyke retning. Forøvrig syntes jeg gjennomføringen er diktatorisk.

Dårlig sikkerhet

Utbetalingsblankettene fra Lånekassa som ble stjålet fra universitet i Oslo var ikke tilfredsstillende sikret. Alarmen var ute av drift på grunn av ombygging og blankettene lå i pappkasser som tyvene lett kunne bære med seg. I samme slengen tok tyvene med seg maskiner som lager studentkort.

Vil ha sexregler

Studentparlamentet vil lage regler for veiledere og studenter etter at en undersøkelse ved Det Historisk-Filosofiske fakultet viste at uønsket sexuell oppmerksomhet var et utbredt problem.

forlengelsen.

Overfylt ex.phil.

2309 påmeldte til opptaket i ex.phil. og 450 plasser på kollokviegrupper var situasjonen i Trondheim ved semesterstart i år. Årets tall er 800 flere ex.phil studenter enn tidligere.

Fri rettshjelp i fare

1500 personer kan miste fri rettshjelp hvis det blir borgerlig flertall i Oslo etter valget. Juss-Buss og Juridisk rådgivning for kvinner mistet den kommunale pengestøtten forrige gang det var borgerlig flertall.

Utsetter valg

Styret ved Universitet i Trondheim har bestemt at funksjonstiden til det sittende styret skal forlenges. Dette for å klargjøre den nye strukturen ved institusjonen. Studentrepresentanten Øksendal stemte imot denne

Under Dusken

ikke tatt med. Enkelte studenter har selv tatt initiativ til å skrive om dette, men de får ikke 161.000 kroner som de trenger i økonomisk støtte for å realisere dette. Jubileumsverket som helhet har hittil sprengt alle budsjettammer med flere millioner kroner.

STUDVEST

Lite engasjerte

Det er ikke bare i Tromsø det er liten oppslutning om lokalvalget som var i helga. Kun 30 møtte på et møte om studentenes plass i lokalpolitikken. På møtet dagsorden sto studentenes boligjakt, fleksible stemmerettsregler og næringslivets akademiserfrykt.

Studenter glemt

Bergensstudentene føler seg glemte. I det planlagte jubileumsverket «Universitetets historie» er studentene blitt glemt. Studentaktiviteter og liknende er

English summary

Housing difficulties for foreigners

Several of the offers for housing the «Bolighjelpa» distributed to new students contained derogatory statements towards foreign students. At least two of the offers state in clear terms that foreigners are not welcome. The only thing the leader of the «Bolighjelpa», Frank Thure Lindgren, regrets, is that the offers containing these statements reached the public eye. Fortune Ogebo of the Foreign Students Union states that FSU is deeply shocked that the «Bolighjelpa» has such a procedure.

-These offers should have been rejected, he tells Utopia.

Lindgren does not feel sorry that these offers were accepted.

-Ideally such offers should have been refused, says the leader

of the «studentstyret» Stig Erik Falk.

Sanitary facilities cause problems

The fieldcourse for Bio 105 has been forced to refuse 30 persons. The reason for this refusal seems to be that the sanitary facilities at the fieldstation in Skibotn isn't built for more than 60 persons. Bio 105 is a necessary course for a number of advanced courses in biology.

-This course is a necessity for several courses and its a disgrace that so many students are refused from it, says studentrepresentative at IBG Henrik Romsaas.

-Unfortunately we can't include more persons in the fieldcourse than the kitchen and sanitary capacity will allow. These facilities are built to handle a group of 30 persons, and this is just not enough, says Sylvia Labugt, the administrative leader at IBG.

Only one candidate for principal

The position of principal at the university that will be vacant after christmas should be attractive. Obviously it isn't. Only one person has applied for the position, Tove Bull the current vice-principal. Everyone was expecting an election the 2. October, but at the present time it seems this will turn out to be an appointment instead of an election.

Smear campaign

The person behind the new student discountcard, the «Is-havskortet», Ketil Øynes, feels that the «Studentstyret» and TøKSF, the conservative studentgroup at UiTø, has commenced a smear campaign against him and his new card. The sales of the new card has not been as expected, partly because of the ad-

By: Thomas Harris

vantages the alternative student discountprogram has managed to gain.

Expensive solidarity

The Norwegian Students Union, NSU, started a collection aiming to collect money in benefit of East-Timor. The NSU ended up using 135.000.- arranging the charity action, and ended up collecting 110.000. So it seems that due to the timing of the collection and other factors the NSU ended up with using more money than they managed to collect.

-The collection was not failed, the purpose of the collection wasn't only to collect money, but also to spread information about the situation in East-Timor. So in a way we did succeed, says Line Torvik the leader of the NSU.

Amnesty International

Algerie

Fremdeles venter familiene på en offentlig navneliste over minst 96 fanger som ble drept i forbindelse med et fluktforsøk og fangeopprør i Serkadji-fengselet i Algerie i februar 1995. Det har enda ikke funnet sted noen uavhengig granskning av hendelsesforløpet.

Myndighetene har stadfestet at 96 fanger og 4 vokter ble drept under hendelsene. Andre kilder hevder at tallene på drepte er mye høyere. Ifølge rapporter skal fanger ha blitt henrettet på cellene sine av sikkerhetsstyrker uten lov og dom. Familiene ble ikke informert om at deres slektninger var døde før etter at de var begravet.

På gravferdspapirene sto det «X Algerien» i stedet for navn. Ingen av de pårørende fikk anledning til å se likene for identifisering før gravleggingen, og det ble ikke gjennomført noen obduksjoner for å klargjøre omstendighetene omkring dødsfallene. Mange av de døde hadde blitt holdt lenge i vatekt uten rettsak, noen helt siden 1992. Dette er i strid med algerisk lov. En medisinsk delegasjon fra Amnesty International som var

i Algerie i mars 1995 ba om tillatelse til å besøke Serkadji-fengselet for å intervju overlevende fanger. Delegasjonen fikk aldri svar på henvendelsen.

Vær vennlig og skriv et brev som ber om en uavhengig undersøkelse og fullstendig liste over dem som ble drept.

Skriv til; M. Mohamed Adami, Ministre de la Justice, 8 Place Bir Hakem, El-Biar, Alger, Algerie.

Utkast til brev:

Dear Sir,

As you probably know, at least 96 detainees were killed in Serkadji Prison in February 1995. I am writing this letter to you on the behalf of the families of those killed, they are still waiting for a list of the dead to be made public. Families were not informed of the deaths of their relatives until they had been buried, and none of them were allowed to see and identify their bodies. I am asking for an independent investigation into the incident and a list of those killed to be made public.

Tyrkia

Piro Ay, en bonde fra landsbyen Cay i Konurdistriktet i provinsen Mardin, er «forsvunnet» etter å ha blitt pågrepet av Derek Gendarmeri den 16 april 1994. Før dette hadde han blitt arrestert og tatt inn til forhør tre ganger av antiterrorpolitiet. Han skal ha blitt anklaget for å ha støttet det forbudte PKK, det kurdiske arbeiderparti. Dette er en ulovlig bevæpnet organisasjon som bekjemper sikkerhetsstyrkene med det som mål å opprette en egen kurdisk stat i de sørøstlige provinsens i Tyrkia. Amnesty International har ikke mottatt noen bevis på at Piro Ay har hatt kontakt med PKK.

Faren til Piro Ay har blitt arrestert mens han lette etter sønnen sin. Han har også fått beskjed om at Piro Ay ligger i koma på et sykehus, hvilket vet ingen.

Vær vennlig og skriv et brev om at det øyeblikkelig blir satt igang uavhengige undersøkelser rundt Piro Ay sin «forsvinning».

Skriv til; President Suleyman Demirel, Office of the President,

Comhur Baskanligi, 06100 Ankara, Turkey

Utkast til brev:

Dear Mr. President

I am writing to You to express my concern for the farmer Piro Ay who disappeared after being detained members of the Derek Gendarmerie from Konur district of Cay village, Mardin Province, on 16. April 1994. He was taken together with two other villagers who were later released, but according to eye-witness all three of them were severely beaten. Piro Ay was unconscious when he was loaded into an armoured vehicle and taken away in the direction of Derek.

I urge You to take efforts to have an immediate and impartial investigation into the circumstances of the «disappearance» of Piro Ay.

Yours sincerely

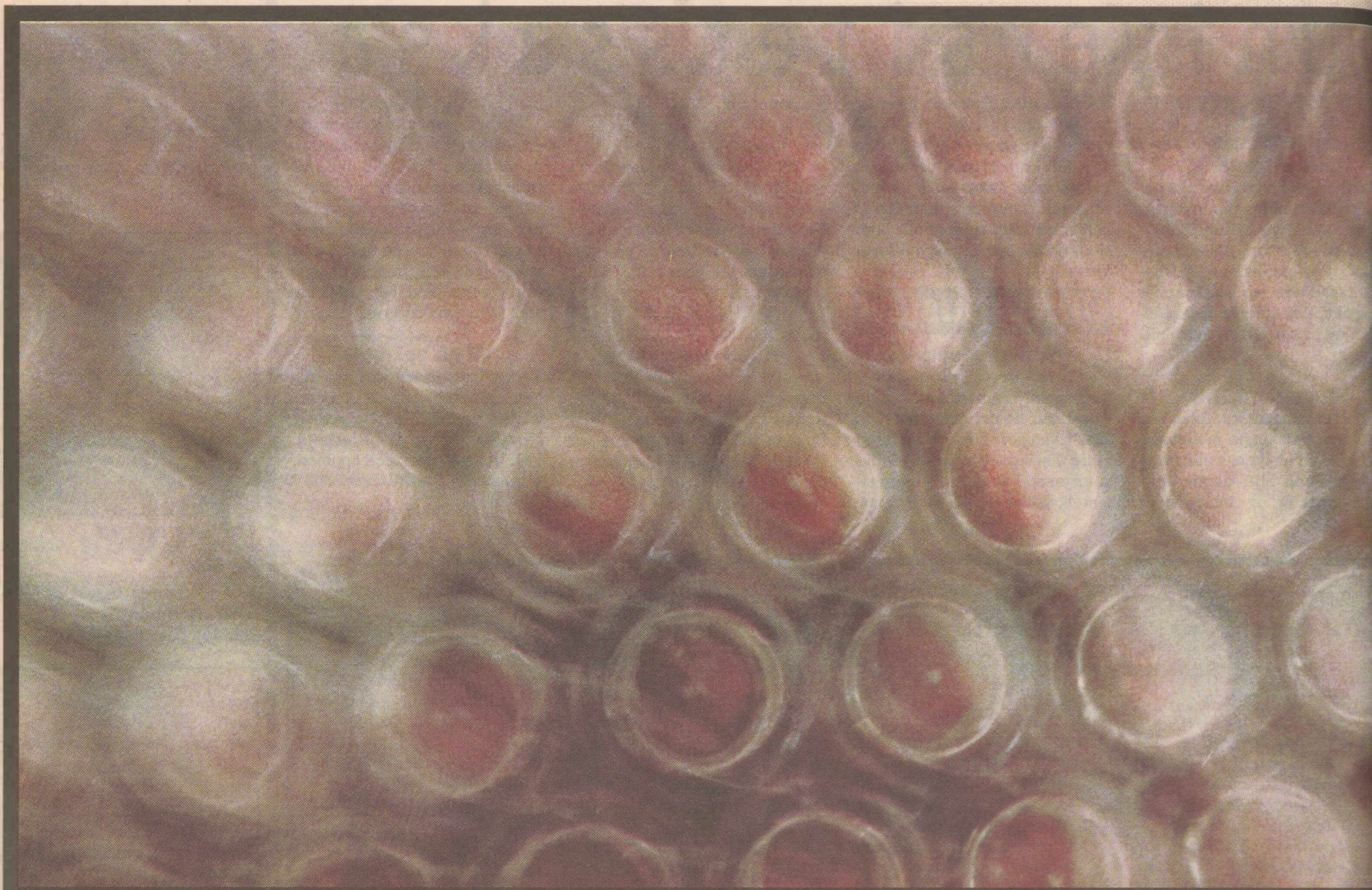

Foto: Truls Brekke

Mens vi venter på Nord-Norge banen...

Det blir mørkere og kaldere, men mens eventuell eksamen nærmer seg finnes det noen lyspunkt i høstens mulm. Vet du om noe som dy synes er fint kan du tenke på det. Eller si det til oss.

Tirsdag 12. September

I dag kan du uhemmet kose deg med et ferskt Utopia.

Onsdag 13. september

Hålogaland Teaters «menn kan» går inn i siste ukes visning på kulturhuset kl. 20.00.

Torsdag 14. September

På kulturhuset kan du i dag

oppleve Friends Connection, musikken varierer fra 50 talls bebop til nyere låter og arrangementet står Tromsø Jazzklubb for. På Paletten er Påtryneteateret i gang for fullt igjen.

Fredag 15. September

Beetlejuice av Tim Burton kan skremme eller more deg denne kvelden, starter en halvtime før midnatt på Verdensteateret. Påtryneteateret i dag også og «menn kan» kl. 20.00 på Kulturhuset. Er du mere opptatt av kristne verdier har TROKS en weekend på gang.

Lørdag 16. september

«menn kan» har sin siste forestilling som lørdagsmatine kl. 14.00. Dagens film er *Jeg Ivan, du Abraham*, Verdensteateret kl. 14.30. Filmen er ønsket siden den ble vist under filmfestivalen i -94. Nordnorsk kunstmuseum åpner sin 10-års jubileumsutstilling, den vil stå fram til 29. oktober. Og siste sjanse til å gå på Tryneteateret.

Søndag 17. september

En fin dag til å gå på utstillingen du ikke orket å gå på i går fordi det ble så sent på fredag. Ellers kan du gremme deg over å ha gått glipp av mye.

Tirsdag 19. september

Konsert med AGORA, Jazzklubben frister med brasiliansk musikk kl. 21.00 på Teaterkafeen. Teaterstykket *To søstre* av Ingeborg Eliassen har premiere i Provisoriet. Et samarbeid mellom Totalteateret og Hålogaland Teater. Spilles til og med fredag.

Onsdag 20. september

Reidar Larsen & The Boogie Bastards har konsert på Rogers. Utopia nr 10 har deadline før den 12. time (om natten).

Torsdag 21. september

Omar and the Howlers spiller amerikansk hyleblues på Boccaccio, kl. 22.00.

Fredag 22. september

Symfonikonsert med verker av Strauss og Mozart, Storsalen kl. 19.30 og arrangementet er med Tromsø Symfoniorkester. *To søstre* har sin siste forestilling på Provisoriet.

Lørdag 23. september

I foajeen på Kulturhuset kl. 14.00, er det pianokonsert, Sindre Myrbostad spiller Bach og Brahms. Riksteateret viser *Tre høye kvinner* av Edvard Albee, storsalen kl. 18.00. *Etegildet* er helgas visning fra Filmklubbens side.

Søndag 24. september

Se ut av vinduet. Tenk på noe fint. Se ut igjen.

Boikott Frankrike hver dag!